

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE **LIPOVÁ**

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 - 2034

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová na roky 2025 - 2034
Územné vymedzenie :	Nitriansky kraj, okres Nové Zámky, obec Lipová – ŠÚJ 503321
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2025 - 2034
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Lipová	
Erb	Vlajka
Základné údaje	
Kraj	Nitriansky kraj
Okres	Nové Zámky
Región	Dolná Nitra
Nadmorská výška	126 m n. m.
Poloha	48°07'16"S 18°10'27"V
Rozloha	13,63 km ² (1 363 ha)
Počet obyvateľov:	1 527 (31. 12. 2023)
Hustota obyvateľstva:	112,03 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	941 02
ŠÚJ	503321
ECV	NZ
Tel. predvoľba	+421 - 36
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad
	Lipová 203, 941 02 Lipová pri Nových Zámkoch
Web:	www.lipova.eu
E-mail:	obecnyurad.lipova@gmail.com
Telefón:	035 / 650 70 10
Fax:	035 / 650 70 10

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPOVÁ	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	14
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	14
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	19
2.4. DOPRAVA.....	23
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	33
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	42
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	51
2.8. BÝVANIE	53
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	55
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE.....	57
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA.....	59
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	63
2.13. ŠPORT.....	64
2.14. KULTÚRA.....	64
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	66
2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	66
2.17. CESTOVNÝ RUCH	66
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	67
2.19. SAMOSPRÁVA	72
2.20. BEZPEČNOSŤ	64
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	73
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	74
3 SWOT ANALÝZY	74
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	77
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	78
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	78
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	79
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	80
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	81
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	82
3.8 KULTÚRA.....	83
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	83
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	84
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	85
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE LIPOVÁ.....	86
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPOVÁ	93
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE LIPOVÁ.....	94
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	97
STRATEGICKÝ CIEĽ	97
FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	98
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPOVÁ.....	105
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	106
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	106
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	107
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	108
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	108
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	109
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	110
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	111
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	112
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	112
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	113
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	113
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	113
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	114
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	115

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	115
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	116
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	117
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	118
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	118
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	119
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	120
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPOVÁ	122
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE LIPOVÁ	123
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	124
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	126
8 AKČNÝ PLÁN	127
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	127
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	128
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	130
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	132
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	133
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	135
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	136
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	138
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	139
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	140
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	141
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPOVÁ	143
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	144
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	148
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	149
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	151
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	152
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	153
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	154
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	156
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	157
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	158
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	159
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	160
10 ZÁVER	162
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	163

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová s výhľadom do roku 2033 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipová sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Lipová, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová na roky 2025 - 2034
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2023 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
2024												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												
2025												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z., 113/2022 Z. z., **311/2023 Z. z.**), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Lipová je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)

- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

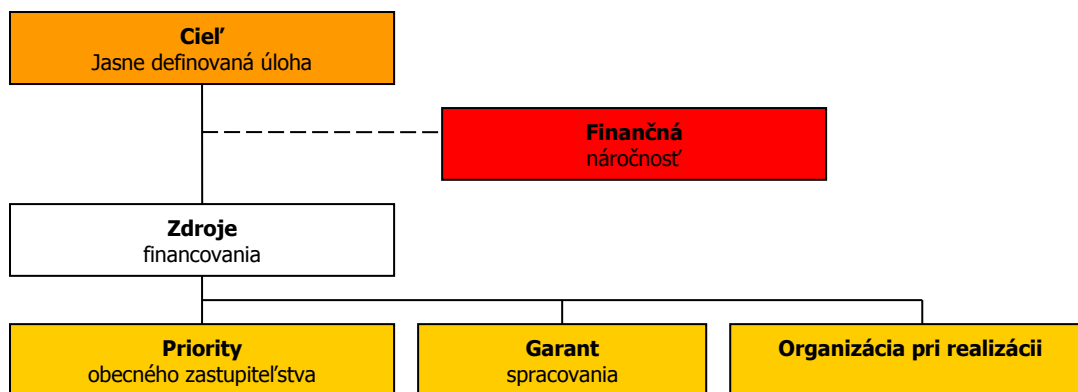
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipová je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Lipová. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

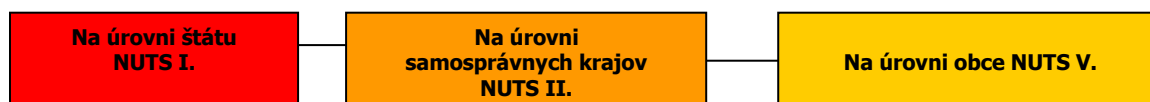
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z., 113/2022 Z. z., **311/2023 Z. z.**), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Nitriansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipová nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipová boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Lipová má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požitným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie
	moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť
	Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
3. Prepojenejšia Európa	Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Lipová integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Lipová 2025 - 2034 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

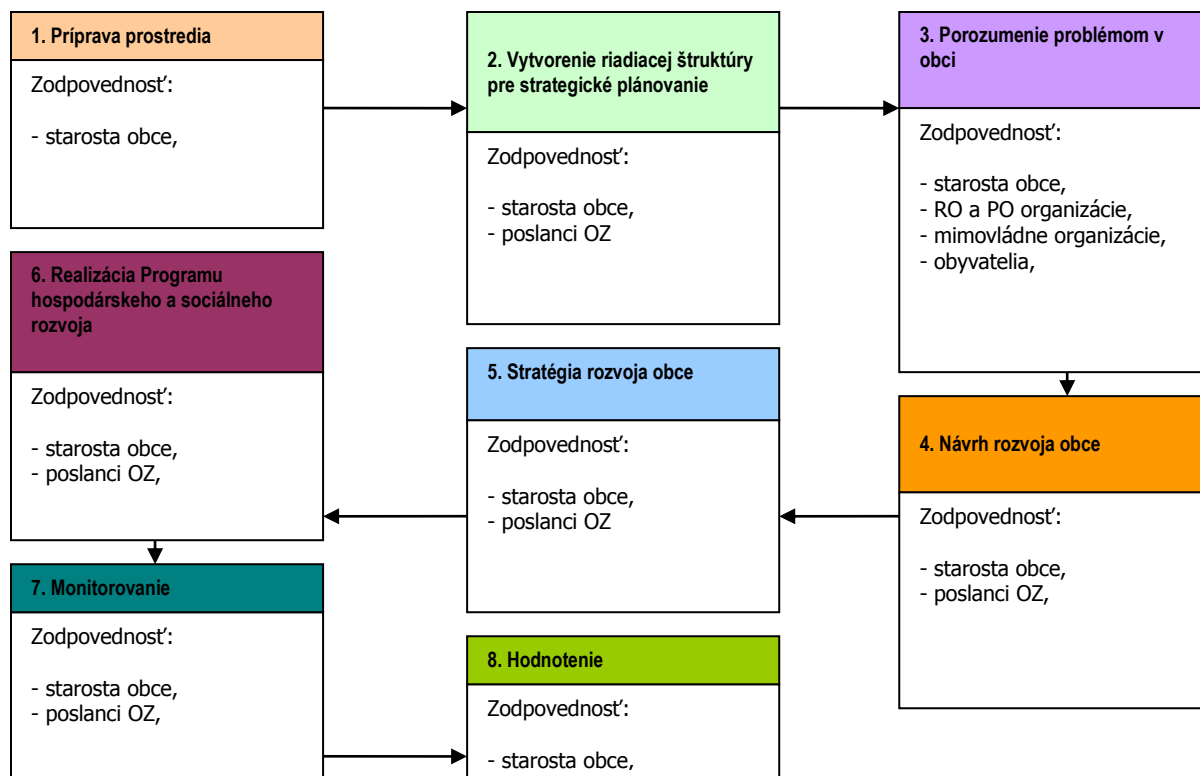
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Lipová. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Pribežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová
2025 - 2034**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Lipová súčasťou okresu Nové Zámky a Vyššieho územného celku Nitra.

Základná charakteristika obce Lipová

Kód obce	503321
Názov okresu	Nové Zámky
Názov kraja	Nitriansky
Štatút obce	obec
PSC	941 02
Telefónne smerové číslo	+421-36
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1156
Nadmorská výška obce - mesta v m	126 m n. m.
Celková výmera územia obce [km ²]	13,63 km ² (1 363 ha)
Hustota obyvateľstva na km ²	112,03 obyv./km ²
Zdroj: ŠÚ SR	

Nadmorská výška obce je 126 m.n.m. a radí sa k nízko položeným obciam. Celková výmera územia presahuje 13,63 km². Z hľadiska hustoty osídlenia patrí obec k stredne zaľudneným obciam. Leží v Podunajskej nížine na styku aluviálnej nivy Nitry a východnom okraji Nitrianskej pahorkatiny v nadmorskej výške 126 m, 4,5 km S od Šurian. Vznikla v r. 1960 spojením obcí Ondrochov a Mlynský Sek. Prvá archeologická správa o osídlení chotára je z obdobia eneolitu. Ďalšie vykopávky sú z doby bronzovej a halštatskej a z období nitrianskej, unětickej a maďarovskej kultúry.

Skladá sa z nasledujúcich častí: Dvor Mumlov, Mlynský Sek, Ondrochov, Šurianský rad.

2.1 HISTÓRIA OBCE

Obec Lipová leží v Podunajskej nížine na styku aluviálnej nivy Nitry a východnom okraji Nitrianskej pahorkatiny v nadmorskej výške 126 m, 4,5 km severne od Šurian. Vznikla v roku 1560 spojením obcí Ondrochov a Mlynský Sek. Prvá archeologická správa o osídlení chotára je z obdobia eneolitu. Ďalšie vykopávky sú z doby bronzovej a halštatskej, a z období nitrianskej, unětickej a maďarovskej kultúry. Prvá zmienka o Ondrochove pad menom Vlduc je z r. 1156 v listine, ktorou ostrihomský arcibiskup vyčlenil desiatky dediny kanonikom ostrihomského kostola. V 13. storočí dedina patrila šľachticom z Ondrochova, od roku 1404 Sookyovcom. V roku 1311 počas bojov Matúša Čáka Trenčianskeho bola časť osady spustošená. Podobne to bolo za husitského povstania v roku 1465. V roku 1550 vtrhli na územie obce Turci. Zničili kaštieľ, ktorý zostal opustený, a napokon aj zrúcaný. Ďalšie turecké pustošenia boli v rokoch 1660, 1663 a 1664. V 16. storočí tu nadobudli majetkové podiely Ujfaluslovci a Ocskayovci. Koncom 13. storočia bol najväčším vlastníkom pozemkov v obci Károlyi. Obyvatelia sa zaoberali predovšetkým poľnohospodárstvom. Okrem základných poľnohospodárskych plodín pestovali v 18. storočí aj chmeľ a skúšali vypestovať ryžu a bavlnu. Okrem toho sa v obci varilo pivo a páčila sa pálenka. Obec mala v 19. storočí mlyn a v roku 1876 bola do prevádzky spustená železničná trať Šurany - Nitra. Prvá správa o stavbe jednotriednej školy je z roku 1800. Do roku 1328 bola cirkevnou a vydržoval ju gróf Károlyi. Po roku 1928 až do roku 1430 nebola škola udržiavaná a nachádzala sa v zlame stave. Dňa 18. marca 1430 prešla pod správu štátu. V roku 1881 bola osada Ondrochov začlenená pod Mlynský Sek, kde zostala až do roku 1945. Od r. 1935 - 1945 boli obce začlenené do hladárska. V roku 1945 ustupujúca nemecká armáda vyhodila most pri mlyne a zničené boli aj jeho stavidlá na rieke Nitre. Od roku 1945 až do roku 1960 bol Ondrochov politicko — administratívne samostatnou obcou. V roku 1951 bol Ondrochov osadou Mlynského Seku, v rokoch 1951 - 1960 samostatnou obcou.

Územie Sek sa spomína v roku 1267, keď si ho rozdelili šľachtici zo Seku (de Zeg). Bol to sídelný majetok sečiansko - bučianskej veľvy Hont — Pázmányovcov, z ktorého sa delením vyčlenil Malý a Veľký Sek. V chotári obce Veľký Sek vznikol Molmuzegh (Mlynský Sek). Prvá zmienka je z roku 1379. Do 15. storočia patrila Szegiovcom a Šurianskemu panstvu, neskôr Stiborovcom, v 16. storočí Ezdeghyovcom. Koncom 16. storočia a začiatkom 17. storočia ho zničili Turci. V 18. a 19. storočí boli medzi majiteľmi Brunschwickovci, Bošnjakovci, Motešickovci, Károlylovci a Iní. Po vzniku prvej ČSR bola v obci štátna škola. Škola mala aj svoju knižnicu. Obyvatelia sa väčšinou živili prácou ako sezónni poľnohospodárski robotníci. Obdobie prvej ČSR bolo charakterizované nezamestnanosťou a

vyst'ahovalectvom. V rokoch 1938 — 1945 bola obec súčasťou Maďarska. Výraznejší rozvoj obce nastal až po oslobodení obce Sovietskou armádou. V roku 1950 sa založilo JRD. Z pamätihodností treba uviesť, že obec Mlynský Sek mala iba zvonnicu a na cintoríne bola postavená socha svätého Jána Nepomuckého. V Mlynskom Seku stají neogotický kaštieľ z roku 1803, ktorí dali postaviť Elekovci. Od 1. mája 1947 slúži pre sociálne účely. Od roku 1998 má obec samostatnú farnosť (<http://www.lipova.eu/lipova/index.php/obec/historia-obce>, 20.2.2025).

Vymedzenie územia

Obec Lipová sa rozprestiera na juhozápadnom Slovensku, v Nitrianskom samosprávnom kraji, v okrese Nové Zámky. Územie obce Lipová sa zaraďuje podľa klasifikácie územných jednotiek nasledovne: NUTS 1 Slovenská republika (SK0), NUTS 2 Západné Slovensko (SK02), NUTS 3 Nitriansky kraj (SK023), NUTS 4 okres Nové Zámky (SK0234), NUTS 5 Lipová (SK0236503321). Zemepisné súradnice sú 48°07'16" severnej zemepisnej šírky a 18°10'27" východnej zemepisnej dĺžky. Riešeným územím je priestor ohraničený katastrálnou hranicou obce Lipová. Obec je členená na jednotlivé územno-priestorové celky a tie na jednotlivé ulice bez pomenovania. Celková výmera katastrálneho územia Mlynský Sek je 891,9554 ha a katastrálneho územia Ondrochov 471,0079 ha, spolu je to 1362,9633 ha. Zastavané územie v k.ú. Mlynský Sek predstavuje 78,2603 ha a k.ú. Ondrochov 30,9811 ha. Spolu je to 109,2414 ha. Oba riešené katastrálne územia hraničia so susednými katastrami: na severe s k.ú. Komjatice; na západe, juhu a východe s k.ú. Šurany; na juhovýchode s k.ú. Šurany (k.ú. časť Kostolný Sek). Chotár obce sa rozprestiera vo výške 123 - 130 m n.m., stred obce má výšku 126 m n.m.. Obec leží na nízkom vale po pravobrežnej strane Malej Nitry. Odlesnený rovinatý chotár je na nivách a terasách pokrytý sprašou. Má úrodné nívne a lužné pôdy. Riešené územie je ohraničené katastrálnymi hranicami častí Mlynský Sek a Ondrochov (ÚPN, 2017).

K.ú. Mlynský Sek

Zastavané územie leží v juhovýchodnej časti katastrálneho územia. Rozprestiera sa v území ohraničenom zo západu železničnou traťou, z východu vodným tokom Malá Nitra a na juhu hraničí v tesnom kontakte s k.ú. mesta Šurany. Historické jadro obce s typickou parcelačnou štruktúrou sa rozprestiera vo východnej časti zastavaného územia, pri vodnom toku Malá Nitra. V obci sú zložky základnej občianskej vybavenosti. V tesnej blízkosti stredu obce je sústredená občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru. Prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčené na asanáciu. Zastavaným územím obce prechádza cesta III. triedy III/1526.

K.ú. Ondrochov

Zastavané územie leží v severnej časti katastrálneho územia. Severná, východná a z časti i južná časť zastavaného územia je obmývaná vodným tokom Malá Nitra. Historická parcelačná štruktúra je zachovaná a dominantná takmer v celej obci. Zastavaným územím prechádza cesta III. triedy III/1499. Základná občianska vybavenosť je v obci minimálna, nakoľko podstatná časť občianskej vybavenosti je sústredená do spádového územia časti Mlynský Sek. Prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa tu nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových až po objekty odporúčené na asanáciu (ÚPN, 2017).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Podľa morfológicko - morfometrického typu reliéfu a členitosti je územie typické rovinou, východne od rieky Malá Nitra rovinou depresiou a západne od rieky Malá Nitra rozčlenenou horizontálnou a vertikálnou rovinou. Chotár obce sa rozprestiera vo výške 123 - 130 m n.m., stred obce má výšku 126 m n.m.. Krajina je rovinatá, vhodná pre všetky formy poľnohospodárstva (ÚPN, 2017).

Geomorfologické členenie územia je nasledovné: sústava: Alpsko-himalájska, podsústava: Panónska panva, provincia: Západopanónska panva, subprovincia: Malá dunajská kotlina, oblasť: Podunajská nížina, celok: Podunajská rovina. Územie je charakterizované rovinným, fluvialným akumuláčným reliéfom agradovaných rovín a poriečnych nív (Mazúr 1992). Je mladou štruktúrnou poriečnou rovinou, ktorej vývoj prebieha i v súčasnosti.

Z hľadiska geomorfologického je lokalita súčasťou mladej mierne diferencovanej negatívnej - poklesávajúcej morfoštruktúry Panónskej panvy s agradáciou (reliéf rovín a nív a reliéf zvlnených rovín), vo východnom a severnom sektore s prechodom do nízkych a stredných riečnych terás nízkych prevažne bez agradácie. Územie je na geomorfologickej podoblasti Podunajská rovina. Morfológicko-morfometrickým typom reliéfu je zóna medzi nerozčlenenou a horizontálne a vertikálne rozčlenenou

rovinou. Základným typom reliéfu na území obce je reliéf riečnych nív a reliéf na pieskových presypoch a pokryvoch v rovinnom území.

Prevažnú časť územia tvorí Podunajská nížina a jej jednotky Podunajská rovina. Podunajská rovina tvorí južnú časť nížiny a zaberá väčšinu slovenskej časti Podunajska. Budujú ju riečne usadeniny na niektorých miestach prekryté nánosmi naviatych pieskov. Najmladšie časti roviny sa nachádzajú na nivách jednotlivých tokov. Nad ich plochý povrch so zvyškami mŕtvych ramien sa miestami dvíhajú mierne vyklenuté vyvýšeniny – agradačné valy, ktoré sú budované štrkami a štrkopieskami väčšinou prekrytými hliníťmi riečnymi sedimentmi alebo lokálne previatymi pieskami a sprašami. Vyšší stupeň roviny patrí riečnym terasám (do 30 m relatívnej výšky nad Dunajom) (15.5.2009, http://www.krasy-slovenska.sk/index.php?a=clanok_358).

V zmysle regionálneho geomorfologického členenia E. Mazúra - M. Lukniša (1980) sa študované územie rozprestiera v západnej časti najnižšie položeného morfologického stupňa Podunajskej nížiny, ktorý J. Hromádka (1956) nazval Podunajská rovina. Územie tvorí takmer ideálnu mladú štruktúrnú poriečnu rovinu s nepatrnými deniveláciami na povrchu. Celkový sklon povrchu štruktúrnej roviny je od severozápadu na juhovýchod. Územie je odvodňované Nitrou, Žitavou a následne Dunajom. Na morfologický vývoj študovaného územia počas holocénu a čiastočne aj pleistocénu najväčší vplyv preukázala erózna, transportačná a akumulácia činnosť riek a len v menšej miere sa prejavilo pôsobenie vetra. Intenzita jednotlivých spomínaných činností riek sa neprejavovala na celom území a jeho okolí rovnako, záviselo to predovšetkým od všeobecného štruktúrnotektonického plánu, charakteru prejavov mladých tektonických pohybov a v neposlednom rade aj od zmien hydrodynamického režimu. Vzájomné ovplyvňovanie uvádzaných vzťahov sa odrazilo v dynamike fluviálnej akumulácie a určitých špecifických znakoch vývoja facií charakteristických pre nížinné rieky. Medzi jednotlivými sedimentačnými cyklami boli pozorované rozmyvy, ktoré oddelujú jednotlivé vrstvy, avšak tieto nemajú spravidla dlhodobější stratigrafický význam. Dá sa teda povedať, že pôvod nadmernej hrúbky fluviálnej akumulácie na študovanom území pochádza z tendencie riek vyrovnávať reliéf porušený tektonickými poklesovými pohybmi, ktoré potom umožňovali dlhodobú neprerušujúcu akumuláciu riečnych náplavov. Najaktívnejšie sa akumulácia činnosť riek prejavuje pri vysokých vodných stavoch, vtedy sa aj intenzívne zahĺbuje do svojich nánosov bočnou eróziou. Častými zmenami hydrodynamického režimu vôd sa nesený materiál mechanicky diferencuje, čo dáva pôvod vzniku rôznych litofácií. K diferenciácii materiálov dochádza aj v smere od koryta Nitry a Žitavy do hĺbky širokej roviny, tu sa so vzdialenosťou rozmery častíc sedimentov triedia a zákonite znižujú, čo spôsobuje tiež zoslabujúca sa aktivita hydrodynamiky povodňových vôd, nemalú úlohu tiež pritom má petrografické zloženie sedimentov (špecifická hmotnosť, mechanická pevnosť atď.), mikroreliéf roviny apod. (15.5.2009, <http://joe.fns.uniba.sk/prace/pista/Databaza.htm>).

Geologický vývoj

Vývoj Podunajskej nížiny ako panvy začal až v bádene a pokračoval v sarmate, v panóne, potom v pliocéne a čiastočne aj v kvartéri. Paleogénne sedimenty nie sú na študovanom území, i v celej juhozápadnej časti Podunajskej nížiny zastúpené, predpokladá sa, že tu bola v tomto období súš. Kontinentálne podmienky pokračovali na skúmanom území aj v egenburgu, otnangu a v karpate. Tieto obdobia sa tu vyznačovali denudačnými procesmi. V juhozápadnej časti Podunajskej nížiny sa usadzovali sedimenty budínskeho paleogénu. Bývalé sedimentačné priestory egenburgu a otnangu, s miernym zväčšením k juhu zaliala v karpate nová morská transgresia, postupujúca sem opäť zo západu, z viedenskej panvy. Sedimenty karpátu sa usadzovali v podmienkach stáleho tektonického nekľudu v dôsledku štýrskej horotvornej fázy. Koncom karpátu more ustúpilo a v nasledujúcom období, v bádene, sa začala vytvárať vlastná podunajská panva. Došlo k podstatným zmenám konfigurácie terajšej Podunajskej nížiny. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa sedimentačné priestory posúvali smerom na juh. Sedimenty spodnobádenskej morskej transgresie zo skúmaného územia i z celej juhozápadnej časti Podunajskej nížiny nie sú známe. Morská transgresia sa rozšírila takmer na celé územie podunajskej panvy až v strednom a vrchnom bádene a zasiahla aj skúmané územie. Bádenskeho veku je komplex andezitového vulkanizmu. Koncom bádenu dochádza k odškrteniu nielen podunajskej panvy, ale aj celej centrálnej paratetýdy od otvoreného mora a v niektorých oblastiach i k jeho zbrakčteniu. Pre bádenu je zvlášť charakteristická vulkanická činnosť, ktorá značne ovplyvnila jeho vývoj i vtedajší rozsah a ohraničenie mora. Začiatok sarmatu sa vyznačuje novou transgresiou brakického vnútorného mora. Záplava tohto mora zasiahla skúmané územie vo väčšom rozsahu ako v bádene. Je taktiež predpoklad, že v tejto oblasti je zastúpený aj celý

sarmat. K výrazným zmenám v konfigurácii podunajskej panvy došlo začiatkom panónu, a to hlavne vplyvom klesania kryštalinického masívu v jej centrálnej časti, ktoré v bádene a aj v sarmate ostali súšou. V ponte, vlastne už začiatkom panónu, sa podunajská panva zanášala sedimentami a tým sa splytčovala, čo spôsobilo, že jej postupne sa vysladzujúce vody zaberali väčšiu plochu ako panónske jazero, čo sa na okrajoch prejavilo ako transgresia. Okrajové časti pontského jazera boli väčšinou močaristé a usadzovali sa v nich sloje alebo slojky lignitu a uhoľných ílov. V spodnom pliocéne - v dáku - sa vplyvom rodanskej orogenetickej fázy zintenzívnila v podunajskej panve subsidencia, a to nielen v jej centrálnej časti, ale aj v jej dovtedy nezaplavených zálivoch, takže dáku tu má z neogénnych sedimentov najväčšie priestorové rozšírenie. Súčasne došlo aj k vyzdvihovaniu terajších horstiev Západných Karpát a tým zvýšenej eróznej a denudačnej činnosti. Konkrétne v študovanom území má dáku hrúbku od 400 do 900 metrov. Vo vrchnom pliocéne - v rumane - sa stala podunajská panva vo väčšine rozsahu súšou, jeho jazerno-riečne sedimenty sa usadili len v jej centrálnej aj naďalej klesajúcej časti. V tomto období došlo v Podunajskej nížine k formovaniu riečnej siete, ktorá potom aj v kvartéri prešla ešte viacerými zmenami. V skúmanej oblasti sa k rumanu radí najmladšia časť neogénu. Geologický vývoj študovaného územia a jeho širšieho okolia Podunajskej nížiny počas kvartéru nadväzuje na vývoj z terciéru, najmä na vrchný pliocén, kedy došlo k všeobecnému tektonickému vyzdvihnutiu územia nížiny, pri zachovaní tendencie nerovnomerných pohybov v podmienkach kontinentálneho vývoja. Analýza údajov o geologickej stavbe skúmaného územia, poukazujú, že pri vytváraní paleogeografických podmienok počas kvartéru si zachovali svoju podobu cyklické klimatické zmeny, nerovnomerné tektonické pohyby, ako aj niektoré miestne činitele, ktoré sa súhrnne vyjadrili v špecifických črtách tohto vývoja, meniaceho sa v priestore a čase. Všeobecne sa tu dajú vyčleniť tri etapy geologického vývoja počas kvartéru. Ako prvú vývojovú etapu počas kvartéru na študovanom území a jeho blízkom okolí sa označuje obdobie starého pleistocénu, t.j. Donau - interglaciál Gúnz - Mindel. Pre túto časť kvartéru sa predpokladá, že vývoj prebiehal dvoma smermi; suchozemským, vyznačujúcim sa pôdotvornými procesmi a pomerne silným plošným zmyvom, a druhým, jazerným, resp. jazerno - riečnym. Druhá etapa geologického vývoja na študovanom území prebehla od začiatku mindelu do konca neskorého glaciálu wúrmu. Táto etapa bola charakteristická vývojom fluvialných sedimentov Dunaja. Tieto sedimenty sú prakticky rozšírené na celom sledovanom území. V jeho stavbe najväčšiu účasť majú sedimenty korytovej fácie reprezentovanej piesčitými štrkami, piesky sú zriedkavejšie a tiež len veľmi zriedkavé sú sedimenty nivnej fácie resp. mŕtvych ramien zastúpené hliníťmi alebo ílovitými sedimentami. Sedimenty korytovej fácie sú superpozične uložené. Geologický vývoj počas holocénu na študovanom území mal pomerne jednotný ráz. Zmeny, ktoré tu počas tohto obdobia nastali, či v štruktúre krajiny, v rastlinnom a pôdnom kryte a pod. vďaka zmenám klímy a hydrodynamickým podmienkam tunajších riek. Celé územie je silno poznačené vplyvom hydromorfizmu. Začiatok holocénu preboreal na študovanom území podobne ako na ostatnej časti Podunajskej roviny sa vyznačuje dosť náhlym a definitívnym vzostupom teplôt a poklesom zrážok. Podstatne sa zmenšila rušivá činnosť vetra. Obdobia preborálne a boreálu sa vyznačovali najväčším zalesnením, potom nastúpilo zostepnenie. V období atlantika sa klíma oteplila a postupne zvlhčila. Toto obdobie sa vyznačovalo väčšou tvorbou pôd v tých častiach územia, kde nedochádzalo k častému zalievaniu povodňovými vodami riek Nitra, Žitava a Dunaja. Na vyšších miestach sa tvorili černozeme (čiernice) a glejové pôdy. V tomto období sa začali tvoriť aj niektoré slatiny v opustených meandroch a ramenách riek. V období epiatlantika v podstate pretrval ráz krajiny podobný rázu počas atlantika. Aj klíma bola takmer podobná. V období subboreálnom nastala suchšia klíma. Počas subatlantika sa klíma oproti predchádzajúcej vyznačovala miernym poklesom teplôt a postupným zvlhčovaním. Klimatické podmienky sa potom ustálili a dospeli k dnešným (15.5.2009, <http://joe.fns.uniba.sk/prace/pista/Databaza.htm>).

Geodynamické javy

Geodynamické javy v posudzovanom území neboli zaznamenané. V rámci posudzovaného územia sa z geodynamických javov na území môžu uplatňovať len seizmické pohyby a erózia. Erózna činnosť tokov v blízkom okolí je v súčasnosti stabilizovaná. Z hľadiska veternej erózie patrí záujmové územie do kategórie s miernou až stredne silnou eróziou a so silnou až veľmi silne intenzívnou eróziou. Vodná erózia je v riešenom území nepatrná až takmer žiadna.

Jedným z najvýznamnejších geodynamických javov širšieho záujmového územia sú neotektonické pohyby prebiehajúce počas neogénu a kvartéru, ktoré podstatne ovplyvnili geomorfologické pomery územia a charakter i hrúbku kvartérnych sedimentov. Úzko s nimi je spojená tiež seizmicita územia. Z

exogénnych geodynamických javov sa v širšom záujmovom území vyskytujú erózne javy, objemové i konzistenčné zmeny jemnozrnných zemín, presadenie spraší, v menšej miere i previevanie eolických pieskov i svahové gravitačné pohyby. Z hľadiska stability je posudzované územie stabilné.

Seizmicita územia

Seizmická aktivita územia - metodika monitorovania súčasnej tektonickej a seizmickej aktivity územia je založená na vyhodnocovaní opakovaných meraní nivelačných sietí vybudovaných na území SR, hodnotení neotektonickej aktivity pohybov pozdĺž zlomov, prehľadovaní historických údajov o zemetraseniach a sledovaní súčasnej seizmickej aktivity územia. Územie od epicentra s počtom 10 zemetrasení s I_0 väčšinou než 60 MCS na 1000 km² za 1000 rokov (1400 – 1970) zasahuje k mestu Nové Zámky.

Seizmicita územia je úzko spojená s neotektonickými pohybmi, ktoré podstatne modelovali súčasný reliéf, charakter a mocnosti kvartérnych sedimentov. Predmetné územie v zmysle STN 73 0036 náleží do pásma charakterizovaného intenzitou seizmického ohrozenia 7° podľa M.C.S. V záujmovom území neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie hodnotené ako stabilné (PPP Zámer, 2006).

Pôdne pomery

Charakter pôdných pomerov Podunajskej nížiny je určený vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitostným zložením pôdy a sedimentov v zóne aerácie. Zloženie sedimentov od povrchu k hladine podzemnej vody modifikuje miestny vodný a vlhkostný režim aj pri rovnakej hĺbke hladiny podzemnej vody. Nezanedbateľnú úlohu má pritom technológia poľnohospodárskeho obrábania pôdy, prípravy pôdy pre vysádzanie lesa ako aj používanie závlah a simulovaných záplav. Riadenie vodného režimu je možné využiť ako opatrenie na zamedzenie vplyvu trendov dlhodobých i krátkodobých klimatických zmien.

Geologické substráty sú na tomto území priaznivé, najmä ak ich posudzujeme z hľadiska pôd, ktoré na nich vznikli. Priestorová diferenciacia pôd katastrálneho územia v okolí obce Lipová je výsledkom vzájomného pôsobenia pôdotvorných hornín, foriem reliéfu a povrchovej a podzemnej vody.

V Podunajskej nížine sa tokoch nachádzajú prevažne fluvizeme, nívne karbonátové pôdy na holocénnych aluviálnych sedimentoch. Profily týchto pôd majú obvyčajne geologické zvrstvenie, na vrchu sú obvyčajne hliny, pod nimi štrková vrstva, potom piesčitá a zase štrková. Vlastnosti týchto pôd sú závislé od zrnitostného a chemického zloženia sedimentov, režimu podzemných a povodňových vôd. Charakteristické je veľké kolísanie hladiny podzemnej vody spôsobené hlavne režimom kolísania prietokov vody v Dunaji. Väčšina našich fluvizemí sa prestala zaplavovať povodňami a začínajú sa postupne premieňať na terestrické pôdy. Podmáčané fluvizeme sa menia na glejové pôdy

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %

	Kategória erózneho ohrozenia				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Nové Zámky	6,33	74,96	4,18	9,53	5,01
Nitriansky kraj	5,30	68,29	3,14	16,90	6,38

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Najväčšiu časť katastrálneho územia obce zaberajú hlinité pôdy (stredne ťažké) v podobe černoze typických, sústredených hlavne na rovinách Podunajskej nížiny. Hlinité pôdy sú zastúpené i v podobe černoze čiernicových a černic typických (východná časť k.ú. Mlynský Sek a k.ú. Ondrochov). Jedná sa o stredne ťažké pôdy - hlinité a piesočnatohlinité. V juhovýchodnej časti k.ú. Mlynský Sek sú sústredené pôdy ťažké - ílovitohlinité. (Lukniš a kol., 1972). Pôdne pomery obce sú priaznivé pre rozvoj poľnohospodárstva. Na území sa nachádzajú chránené poľnohospodárske pôdy v zastúpení 1., 2., 3., 4. a 5. kvalitnej skupiny pôd (ÚPN, 2017).

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetikkej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015).

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
N. Zámky	4,33	20,89	54,19	10,67	8,59	0,01	0,28	-	0,02	0,13	0,49	0,37	-	0,02	-	-
NR kraj	11,48	16,68	31,78	11,12	22,26	0,99	3,56	-	0,89	0,39	0,18	0,16	0,02	0,30	0,13	0,04

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Orná pôda je sústredená takmer v celom katastrálnom území častí Mlynský Sek a Ondrochov. Vo východnej časti k.ú. Ondrochov sa vyskytujú lesné porasty. V najväčšom množstve sú zastúpené černoze typické a černoze hnedozemné na sprašiach, stredne ťažké. Černoze sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúce sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách. Vyskytujú sa v subtypoch: typické, (vo variete: typické a karbonátové), hnedozemné s hnedým B horizontom pod humusovým horizontom, pseudoglejové s pseudoglejovým B horizontom a čiernicové s výskytom znakom sezónneho nadmerného prevlhčenia a glejových procesov v substráte (prechodný subtyp k čiernicam). Čiastkové zastúpenie majú i čiernice a to typické, karbonátové alebo pseudoglejové. Čiernice (v starších klasifikáciách: lužné pôdy) sú pôdy s tmavým humusovým horizontom, vyskytujúce sa prevažne v nivách vodných tokov, menej na pahorkatinách na miestach ovplyvnených vyššou hladinou podzemnej vody. Hlavné subtypy sú: typické (väčšinou vo variete - karbonátové), glejové s trvalejším výskytom podzemnej vody blízko povrchu pôd, pelické, s veľmi vysokým obsahom ílu (zrnitostne veľmi ťažké) (ÚPN, 2017).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Nové Zámky	-	-	0,27	2,49	0,53	8,62	9,29	20,98	37,68	20,13	80,01
Nitriansky kraj	0,02	0,56	1,01	2,62	1,82	13,64	12,65	22,01	32,17	13,97	75,54

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Lipová od roku 2013.

Výmera územia v ha.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celk. výmera úz. obce	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0	1 363,0
Poľnohosp. pôda - spolu	1 183,9	1 183,8	1 183,7	1 183,6	1 177,4	1 177,3	1 177,1	1 177,1	1 177,0	1 176,9	1 176,9
- orná pôda	1 116,4	1 116,4	1 116,4	1 116,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4
- vinica	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- záhrada	48,1	48,0	47,9	47,8	54,4	54,3	54,2	54,1	54,0	53,9	53,9
- ovocný sad	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
- trvalý trávny porast	17,3	17,3	17,3	17,3	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Nepoľnoh. pôda - spolu	179,1	179,2	179,2	179,3	185,5	185,6	185,8	185,9	186,0	186,0	186,1
- lesný pozemok	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2
- vodná plocha	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
- zast. plocha a nád.v.	100,0	100,1	100,2	100,3	105,3	105,5	105,7	105,8	105,9	106,0	106,0
- ostatná plocha	22,9	22,8	22,8	22,8	24,0	23,9	23,8	23,8	23,8	23,8	23,8

Zdroj: 20.2.2025, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne významne. V roku 2024 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 1176,9 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 186,1 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 34,2 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade záhrad, ktoré vzrástli na 53,9 ha a zastavané plochy, ktoré stúpili na 106,0 ha.

Hydrologické pomery

Územie spadá do hydrogeologického regiónu (priepustnosť + hydrogeologický región):

- medzizrnová (priepustnosť)+ kvartér od Nitry od mesta Nitra po Nové Zámky) (P. Malík a J. Švasta 2002, Hlavné hydrogeologické regióny; Atlas krajiny Slovenskej republiky)

Podľa hydrogeologických máp ŠGÚ Dionýza Štúra spadá územie do:

- sedimentačného prostredia fluvialného, so zvodnencami s prevažne medzizrnovým typom priepustnosti a s rozsiahlymi a hydrogeologicky vysoko produktívnymi zvodnencami (oblasť zastavaného územia k.ú. Mlynský Sek);
- sedimentačného prostredia fluvialného, s menšími zvodnencami s medzizrnovým alebo puklinovým typom, s menšími zvodnencami s obmedzenými „množstvami podzemných vôd miestneho významu (oblasť zastavaného územia k.ú. Ondrochov);
- sedimentačného prostredia lakustrinného, so zvodnencami s prevažne medzizrnovým typom priepustnosti, piesky (západná časť k.ú. Mlynský Sek);
- sedimentačného prostredia fluvialného, so zvodnencami s prevažne medzizrnovým typom priepustnosti, štrky (východná časť k.ú. Ondrochov a k.ú. Mlynský Sek) (ÚPN, 2017).

Základnú riečnu sústavu obce tvorí vodohospodársky významný vodný tok Malá Nitra, vodné toky Nový kanál, Úľany - Ondrochov a drobné prítoky Malej Nitry. Hydrologicky patrí obec Lipová do povodia rieky Nitra a do čiastkového povodia rieky Váh. Väčšinu územia odvodňuje rieka Malá Nitra, ktorá preteká východnou časťou katastra zo severu na juh a v k.ú. nemá žiaden prítok. Číslo úseku vodného toku Malá Nitra - Lipová: SK503321 - 170. Vodnosť rieky Malá Nitra výrazne kolíše v priebehu roka v závislosti od povrchových zrážok. Malá Nitra patrí k dažďovo-snehovému typu odtoku. Na toku Malej Nitry je v časti Ondrochov vybudovaná hať, resp. MVE Ondrochov. Za vysokých vodných stavov na rieke Nitra sa na toku malej Nitry, v časti Ondrochov, uzatvárajú stavidlá. Zátvorový objekt je budovaný dvoma betónovými potrubiami, ktoré sú uzatvárateľné stavidlami. Po uzavretí stavidiel sa prítoky Malej Nitry medzi ústím a Ondrochovom akumulujú v starom ramene rieky Nitry pri Bánove. Mŕtve ramená vodného toku Malá Nitra sa v katastri nezachovali, v jarných mesiacoch a v období silných dažďov sú tieto depresie pravidelne zaplavované. Vodohospodársky významný vodný tok Malá Nitra v obci Lipová je súčasťou spracovaného a v súčasnosti pripomienkovaného prvého plánu manažmentu povodňového rizika, v rámci ktorého sú pre túto geografickú oblasť navrhované protipovodňové opatrenia. Východnou časťou katastra preteká vodný tok Nový kanál. Vyteká z vodnej plochy v Ondrochove, v lokalite "Podháj", smerom na juh a v k. ú. Šurany sa vlieva do Čiernej vody. Najvyšší vodný stav vodné toky dosahujú koncom februára a v marci, keď sa topí sneh. Najnižší vodný stav dosahujú v septembri, čo je zapríčinené negatívnou vlhkovou bilanciou, keď je výpar v letnom období väčší ako zrážky (ÚPN, 2017).

Malá Nitra

Malá Nitra (predtým Stará Nitra) je pôvodné prietokové rameno slovenskej rieky Nitry, ktoré sa s ňou rozpadá pri časti mesta Nitra – Dolné Krškany a spája na juhu časti mesta Šurany – Nitriansky Hrádok (pred obcou Bánov). Po vybudovaní nového, skráteného koryta rieky Nitry medzi Novými Zámkami a Komočou, kde Nitra ústi do Váhu ako jeho ľavostranný prítok, sa Starou Nitrou nazvalo pôvodné koryto Nitry v úseku od Nových Zámkov po Komárno (jeho časť Lándor). Predtým sa Starou Nitrou nazývala dnešná Malá Nitra. Malá Nitra má celkovú dĺžku 31,1 km. Dĺžka siete jej kanálov je 37,3 km. Celé povodie Malej Nitry má rozlohu 76,6 km². Na toku Malej Nitry leží časť mesta Nitra – Dolné Krškany, obce Ivanka pri Nitre, Branč, Veľký Kýr, Komjatice, **Lipová**, mesto Šurany a jeho časť Šurany-Nitriansky Hrádok. Hladinu pre odber vody do Malej Nitry udržiava hať v Nitre – Dolných Krškanoch v r. km 53,2 s výškou stupňa 1,2 m a priemerným rozdielom hladín dH = 3,5 m, kde je toto rameno napúšťané Dvorčanským hradidlom iba žiadaným, regulovaným množstvom vody. Na toku Malej Nitry sú ďalšie hate (H) alebo stavidlá (S) v Šuranoch (H), **v časti Lipovej Ondrochov** (S, H), v časti Veľkého Kýru Malý Kýr (H), v Branči (H) a Ivanke pri Nitre (H). Stavidlová hať v Ondrochove uzatvára nad ňou ležiacu časť Malej Nitry za vysokých vodných stavov na rieke Nitre. Zátvorný objekt v ústí Malej Nitry bol po zrušení starého objektu vybudovaný v r. km 0,06. Tvoria ho 2 betónové potrubia uzatvárateľné stavidlami. Po uzavretí stavidiel sa prietoky Malej Nitry medzi ústím a Ondrochovom akumulujú v starom ramene rieky Nitry pri Bánove (https://sk.wikipedia.org/wiki/Mal%C3%A1_Nitra, 20.2.2025).

Podzemné vody

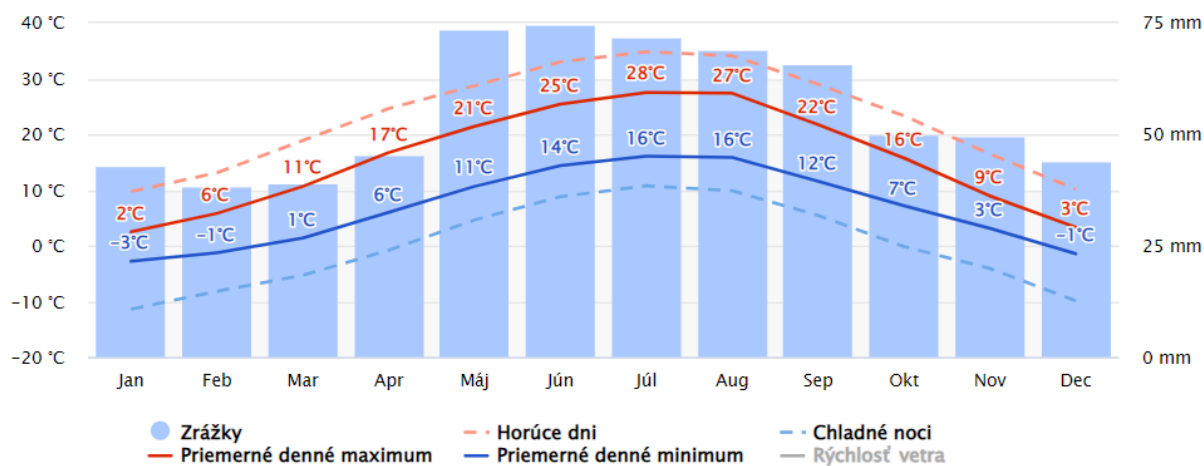
Základnou hodnotenou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným detailným členením na subrajóny a čiastkové rajóny. Hydrogeologický rajón je hydrogeologicky jednotné územie s podrobnými hydrogeologickými vlastnosťami, typom zvodnenia a obehom podzemnej vody. Podľa súčasnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov. (Generel ochrany a racionálneho využívania vôd SR, 2002). Hodnotené územie spadá do hydrogeologického rajónu č. Q 072 - kvartér a neogén Nitry od mesta Nitra až po Nové Zámky. Určujúcim typom priepustnosti je medzizrnová priepustnosť. V aluviálnej nive rieky Nitry je od Nitry po Šurany 270 mil. m³ statických a 75 l.s-1 dynamických zásob podzemných vôd. Výdatnosť studní sa pohybuje od 1 až 30 l.s-1, vo väčšine rajónu však 5 -15l.s-1, pri priaznivých podmienkach až 20 - 30l.s-1. Špecifická výdatnosť je od 0,5 do 20l.s1. Ustálená hladina podzemnej vody sa pohybuje v rozmedzí od 3,8 m do 4,3 m pod terénom, pričom maximálne zvýšenie hladiny podzemnej vody môže lokálne dosiahnuť 2,3 m p.t.. Ide o vody stredne tvrdé a tvrdé, slabo zásadité. Kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologickej produktivity je v území mierna, vysoká až veľmi vysoká, t.z., že hodnoty sa pohybujú od T = 1.10-4 až 1.10-2 m².s-1 a viac (ÚPN, 2017).

Klimatické pomery

Územie spadá do teplého a suchého obvodu s miernou zimou a s dlhším slnečným svitom, vo vegetačnom období nad 1500 hodín. Predmetné územie patrí do teplej klimatickej oblasti s počtom letných dní v roku viac ako 50 dní (s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac). Ide o najteplejšiu oblasť Slovenska a podstatná časť územia má priemernú ročnú teplotu medzi 9 až 10 °C. Priemerná teplota najteplejšieho mesiaca - júl presahuje 20 °C. Priemerná teplota najchladnejšieho mesiaca (január) je od – 1 do – 2 °C. Priemerný počet letných dní je tu od 60 do 70.

Ondrochov

48.13°N, 18.18°E (123 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Priemerný úhr zrážok

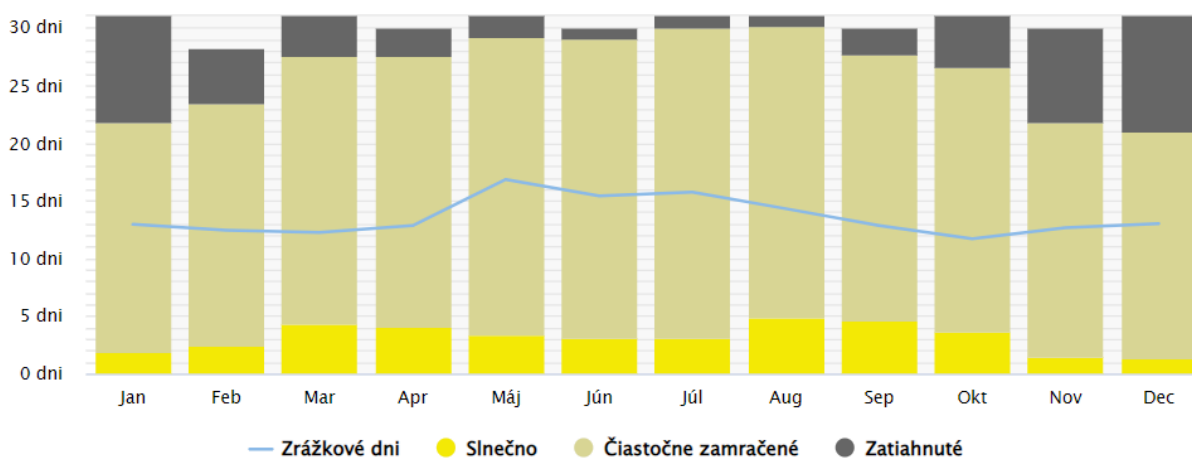
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Lipová. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Z globálneho hľadiska medzi najchladnejšie mesiace v roku patrí január, december a február. Najviac zrážok sa v obci vyskytuje v mesiacoch máj až júl.

Ondrochov

48.13°N, 18.18°E (123 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Slniečné, oblačné a daždivé dni v Lipovej

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Maximum zrážok spadne v letnom období (34,5%), konkrétne v júli, na čo najviac vplyva lokálna búrková činnosť : 175,1mm (údaj SHMÚ; Gabčíkovo, 2007). Najmenej zrážok: 2,4 mm spadne v zime vo februári (údaj SHMÚ; Gabčíkovo, 2007). Hlavný zrážkový deficit je vo vegetačnom období, kedy síce spadne najviac zrážok, ale je aj najvyšší výpar (800 mm za rok). Vlahový deficit pôd je navyše zhoršovaný silnými a častými vetrami. Územie je z tohto hľadiska najsuchšou oblasťou Slovenska. Z celého územia Slovenska je posudzovaná oblasť s najmenším počtom zrážok. Ročný úhrn predstavuje okolo 590 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 40 a menej.

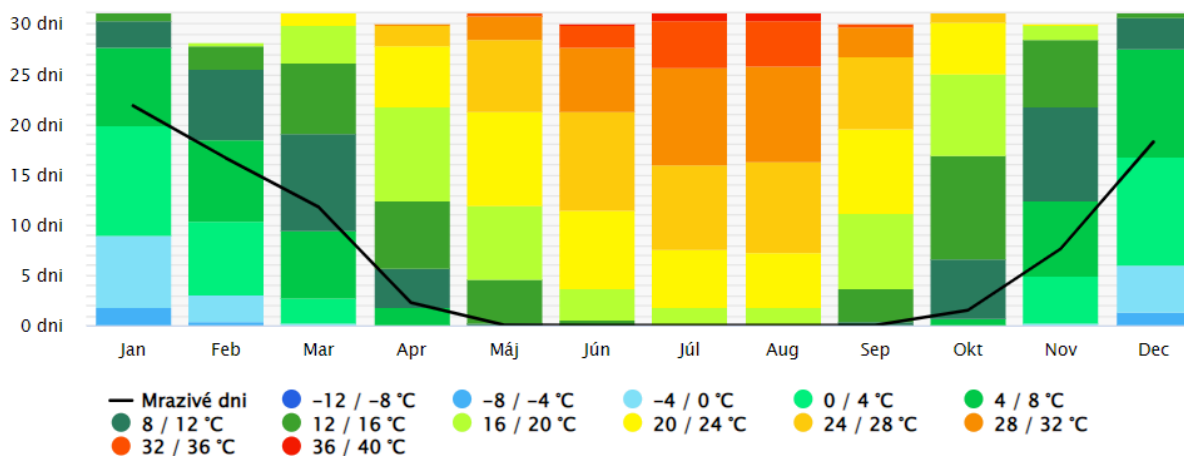
Diagram najvyššej teploty pre Lipová zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

Ondrochov

48.13°N, 18.18°E (123 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Najvyššie teploty

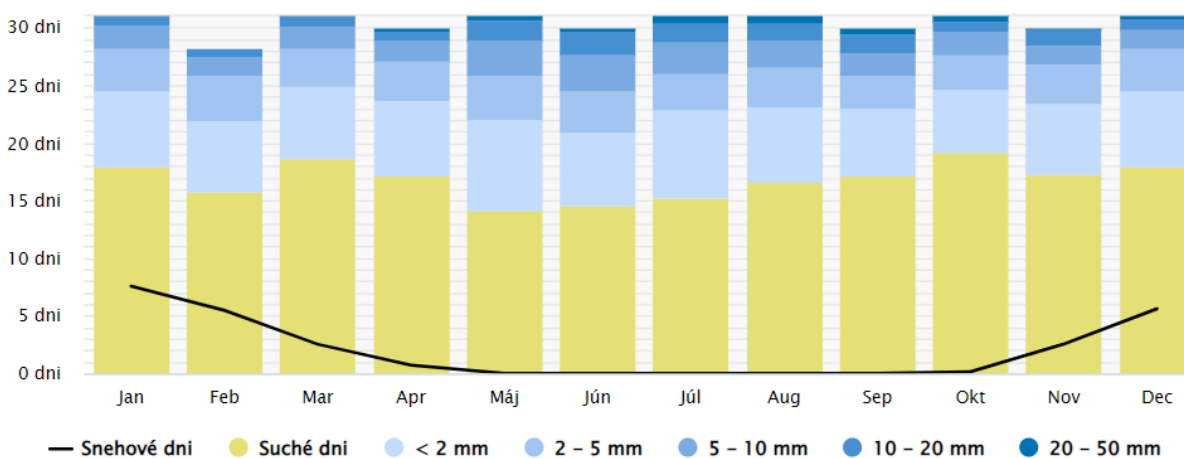
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram zrážok pre Lipová zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Ondrochov

48.13°N, 18.18°E (123 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Úhrny zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

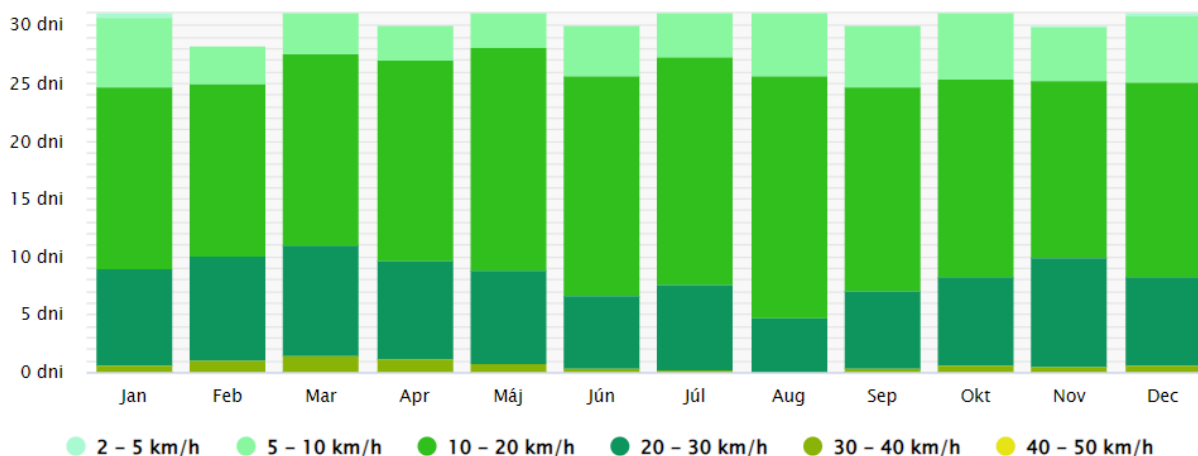
Diagram pre obec Lipová prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Ondrochov

48.13°N, 18.18°E (123 m n. m.).

Model: ERAST.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Táto oblasť patrí medzi najveternejšie oblasti na Slovensku a vyznačuje sa veľmi silnými nárazmi vetra. Prevláda S-Z prúdenie vetra. Územie je charakteristické značným výskytom inverzií. S ich výskytom treba počítať od jesenných mesiacov, cez zimné až po jaré. Takýchto situácií je asi tretina dní v roku.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. Veterné pomery sú jednou zo základných klimatických charakteristík, čo vplýva na ráz počasia. Prúdenie vzduchu patrí k najpremenlivejším klimatickým prvkom. Jeden z najdôležitejších orografických činiteľov pre klímu je Devínska brána. Týmto priestorom vchádzajú do Podunajskej nížiny vzduchové hmoty zo severozápadu a severu. Vo všeobecnosti prevládajú vetry severozápadné (cca 20 % dní) a južné a juhovýchodné (12 - 14 % dní), prípadne severné (cca 12 - 13 % dní). Merania rýchlosti vetra ukazujú, že najväčšiu priemernú rýchlosť aj častosť má severozápadný vietor. Najčastejším smerom prúdenia vetra za posledných desať rokov je severovýchodný a severozápadný smer, ktorý sa vyskytuje 16,87 %. Za silné vetry sa považujú vetry s rýchlosťou 10 m.s-1 a viac. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže, ako aj charakterom reliéfu. Prevláda severozápadný vietor. Pre jaré obdobie sú charakteristické časté zmeny poveternostných situácií sprevádzané rýchlymi zmenami teploty vzduchu. V tomto období je najmenšia početnosť výskytu bezvetria zo všetkých ročných období, a to v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry. V lete prevládajú východné a juhovýchodné smery, podobne aj počas zimných mesiacov. Jesenné obdobie je prechodné, podobné jarému (PPP Zámer, 2006).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Na druhové zloženie rastlinstva vplýva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. Obce Lipová spadá podľa fytogeografického členenia územia Slovenska (Plesník, 2002) do zóny dubovej, podzóny nížinnej, oblasti pahorkatinnej. Spadá pod okrsk Nitrianskej pahorkatiny; podokrsk - Zálužianska pahorkatina, Nitrianska tabuľa a do obvodu Nitrianskej tabule. Poloha obce Lipová má výrazný vplyv na zloženie flóry. K potencionálnej prirodzenej vegetácii v oblasti obce Lipová zaradíme:

Peripanónske dubovo-hrabové lesy

Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy

Tieto azonálne lesy sa vyskytujú v nížinných oblastiach na úrodných nivách väčších riek, pričom oproti ich toku v minulosti prenikali aj do spodných častí údolí a niektorých kotlín. Ich existencia je viazaná na blízkosť riek a z nej vyplývajúcej vysokej hladiny podzemnej vody a, v závislosti od blízkosti toku, aj viac či menej pravidelných záplav. Vďaka týmto dvom rozhodujúcim faktorom je možné lužné lesy rozčleniť na niekoľko na seba nadväzujúcich typov.

Ešte častejšie sa porasty „mäkkého luhu“ vyskytujú na lokalitách vzdialenejších od vodných tokov, ktoré sú zamokrené najmä pod-zemnou vodou. Takéto porasty predstavujú už prechod k slatinným jelšinám. Kritériom pre ich rozlíšenie by mohla byť vzdialenosť od vodného toku - napr. lokality v priehlbínach mŕtvych ramien sú ešte asi viac formované riekou než len obyčajným zamokrením. Každopádne však časť lokalít vyznačených na mapke by už nemala patriť k lužným leso.

Najbližšie ku korytu sa nachádza tzv. mäkký luh tvorený rôznymi druhmi vrb (najmä vrb biela a v. krehká), domácimi druhmi topoľov a jelšou lepkavou. Ide vlastne o pásma boja medzi riekou a leso, postihované častými záplavami, poškodzované ľadom, v extrémnych prípadoch dokonca aj pohybom ešte nespevnených štrkových alebo pieskových lavíc tvoriacich ich podložie. Časť mäkkých luhov považujeme za ochranné lesy chrániace brehy tokov pred eróziou. Hospodársky význam týchto porastov je zanedbateľný.

Vo väčšej vzdialenosti od tokov sú už pôdy suchšie, hladina spodnej vody leží hlbšie a k záplavám dochádza len zriedka. Častejšie sa vyskytuje zamokrenie pôd zdvihnutou podzemnou vodou.

Bylinný kryt týchto lesov je pestrý. V mäkkom luhu dominujú močiarne (najmä ostrice *Carex* sp.) a odolnejšie vodné (napr. *Phragmites australis*, *Typha* sp., *Alisma plantago-aquatica*) druhy. V suchších typoch sa postupne presadzujú vlhkomilné druhy (napr. *Thelypteris palustris*, *Baldingera arundinacea*, *Galium palustre*, *Urtica kioviensis*, *Rubus caesius*, *Aristolochia clematitis*, so vzácnejších napr. bledule *Leucojum* sp., alebo snežienka *Galanthus nivalis*). V najsuchších typoch tvrdého luhu už prevládajú bežné lesné druhy.

Typickými pôdami lužného lesa sú tzv. lužné pôdy, ktoré v závislosti od svojho veku (vznikli stabilizáciou naplavenín v pomerne nedávnej dobe) dosiahli rôznu stupeň vývoja. Vývoj môže vyústiť až do vzniku glejových pôd, ktoré sú typické pre nízko položené lokality vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov.

Dubové lesy s javorom tatarským a dubom plstnatým

Presychavé vápnomilné porasty sa vyskytujú aj ako tzv. lužná lesostep na vápnatých alúviách vodných tokov. Hoci ide o stanovišťa v blízkosti riek, porasty na nich po väčšinu roka trpia suchom. Toto je spôsobené tým, že hladina podzemnej vody leží hlboko a kvôli štrkovitému alebo piesčitému podložíu podzemná voda nedokáže vzliňať ku koreňom rastlín. Ak podzemná voda siaha po vzliňavé vrstvy aspoň v jarných mesiacoch, spôsobuje to zasolenie pôd. Na takýchto alúviách sa vytvorili černoze (karbonátové, alkalické) až zasolené, na alúviách zas paternie (černice) vápnite až zasolené. Na najstarších lokalitách vývoj dospel k solončáku. Zasolené stanovišťa z našich drevín znáša jedine brest poľný, ktorý dal meno aj príslušnej SLT. Na nezasolených presychavých lužných stanovištiach sa vyskytujú aj ďalšie dreviny znášajúce suchu, napr. topoľ biely, dub cerový, javor poľný a javor tatársky, prípadne aj ďalšie druhy dubov. Časté sú aj rôzne suchu znášajúce kry, napr. drieň.

Bylinný podrast je vzhľadom rôznorodý charakter pôd taktiež rôznorodý. Dominujú v ňom druhy stepné až lesostepné kalcifilné, napr. *Buglossoides purpureocoerulea*, teplomilné dubinové eutrofné a mezotrofné xerofytné (*Betonica officinalis*, *Poa angustifolia*, *Calamagrostis epigejos*), na zasolených pôdach druhy znášajúce striedanie vlhkosti a zasolenie (*Inula salicina*, *Alkanna tinctoria*, *Bromus tectorum*), na pieskoch niektoré psamofyty (*Onosma arenarium*, *Iris arenaria*).

Reálna vegetácia zachytáva aktuálny stav vegetácie v určitej časti krajiny, zväčša pozmenená ľudskou činnosťou. Plošné rozmiestnenie rastlinných spoločenstiev sú prejavom ekologických väzieb v krajine. Príkladom reálnej vegetácie v území sú enklávy, remízky duba letného a hraba obyčajného. Dominantný je i invazívny agát biely a pajaseň žliazkatý. V remízkach možno nájsť i javor poľný, slivku mirabelku, ružu šípovú, hloh obyčajný. V zastavanom území obcí možno zeleň špecifikovať na verejnú, vyhradenú, sprievodnú a súkromnú zeleň. V rámci verejnej, vyhradenej a sprievodnej uličnej zelene dominujú druhy ako lipa malolistá a veľkolistá, jaseň štíhly, javor mliečny či poľný, orech vlašský, ovocné druhy stromov ako jablňo, slivka, či hruška. Parková či pietna zeleň je zastúpená druhmi listnatými (pagaštan konský, jaseň štíhly, lipa malolistá), ale i ihličnatými (smrek, jedľa, tuja, cyprušteľ), či vždyzelenými druhmi (vtáčí zob, krušpán vždyzelený).

Živočíšstvo

Súčasný stav zastúpenia živočíchov na riešenom území je výsledkom dlhodobého vývoja využívania krajiny a dôsledkov hospodárskych aktivít človeka v nej. Obec Lipová patrí z hľadiska fauny k hodnotným územiám, najmä časť ležiaca v blízkosti vodného toku Malá Nitra a západný okraj k.ú. Mlynský Sek, v tesnom kontakte s CHVÚ Dolné Považie. Nachádzajú sa tu štyri živočíšne spoločenstvá:

Živočíšne spoločenstvo listnatých lesov

väčšia časť územia je porastená listnatými lesmi. Medzi charakteristické druhy listnatých lesov patria jašterica zelená (*Lacerta viridis*), užovka stromová (*Elaphe logissima*), holub plúžik (*Columba oenas*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), výr skalný (*Bubo bubo*), žltouchvosť lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), či sýkorka veľká (*Parus major*), mačka divá (*Felis silvestris*) a sviňa divá (*Sus scrofa*). Pre túto oblasť je typická i vysoká zver ako jeleň lesný (*Cervus elaphus*), daniel škvrnitý (*Dama dama*), muflón lesný (*Ovis musimon*) a srnec lesný (*Capreolus capreolus*). Na pôdu sa viažu populácie bezstavovcov – červov, mäkkýšov, kôrovcov, roztočov, pavúkov, hmyzu či chrobákov. Vyskytujú sa tu tiež drobné zemné cicavce, charakteristický je výskyt mravcov, múch, komárov a kliešťov. V rámci CHVU Trábeň je ochrana sústredená na loviská a hniezdiská orla kráľovského. Na nesporných silikátových skalných sutinách a suchých vresoviskách možno pozorovať druhy európskeho významu ako fúzač alpský (*Rosalia alpina*) a roháč obyčajný (*Lucanus cervus*).

Živočíšne spoločenstvo poľí a lúk

ovplyvňuje ho striedanie kultúr, druhová stereotypnosť a časté zásahy človeka. Na poliach boli sledované druhy vtákov ako bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), straka obyčajná (*Pica pica*), vrabec poľný (*Passer montanus*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*) a myšiarka ušatá (*Asio otus*). Medzi typické druhy spoločenstva patria zajace, hraboše, vtáky a chrobáky. Vyskytuje sa v extraviláne obce, hlavne na V a JV strane.

Živočíšne spoločenstvo ľudských sídlíšť

viaže sa na obytnú a hospodársku časť obce. Sú to zvieratá, ktoré hľadajú obživu u človeka a v jeho hospodárstve – hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), drozd čierny (*Turdus merula*), vrabec domový (*Passer domesticus*), myš domová (*Mus musculus*) a potkan obyčajný (*Mus desmanus*). Svoje hniezda si robia v blízkosti hospodárstiev. Ďalšou skupinou sú zvieratá, ktoré si síce v blízkosti ľudských obydli robia hniezda ale potravu si hľadajú nielen v sídlach ale aj v ich okolí – plamienka driemavá (*Tyto alba*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), beloritka obyčajná (*Delichon urbicum*). Poslednou skupinou sú druhy, ktoré sa nachádzajú aj v iných biotopoch, ako napr. ropucha zelená, užovka obyčajná, jašterica zelená, stehlík, jež obyčajný, netopiere, dážďovky, slizniaky, stonožky, ucholaky, vošky, muchy, motýle a kobylky.

Živočíšne spoločenstvo brehov tokov a vôd

Patria sem druhy pohybujúce sa medzi vodou a suchou zemou, vo vode si hľadajú potravu alebo skrýšu pred nepriateľmi. Sú to napr. žaby – skokan zelený (*Rana esculenta*), drobné bezstavovce, červy, mäkkýše, pavúky, kosce, mnohonôžky a hmyz. Niektoré druhy lietajú nad vodou a ich larvy žijú vo vode – šidlá, vážky, podenky (*Ephemera*). Na prítomnosti vody sú závislé kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*). Z pobrežných krovín možno začiatkom jari pozorovať slávik obyčajného (*Luscinia megarhynchos*), vľhu obyčajnú (*Oriolus oriolus*) a kúdelníčku lužnú (*Remiz pendulinus*). Rieku Nitru a jej prítoky osídľuje sliepočka vodná (*Gallinula chloropus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*) a ondatra pizmová (*Ondatra zibethicus*). Mnohé živočíšne druhy citlivo reagujú na zmeny v prírodnom prostredí, zmeny s negatívnym vplyvom na živočíchy spôsobujú znižovanie ich početnosti až ústup z danej lokality. Je veľmi dôležité zachovanie čo najrozmanitejších prírodných pomerov a tým zachovanie biodiverzity v danom území (ÚPN, 2017).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná (85,56 %). Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (84,12 %). Obec nemá komplexne vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (44,22 %). Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 90 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, a mobilných operátorov, WIFI, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a mobilného internetu.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblková televízia	ano/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	84,12 %	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	nie/20%	áno/100%
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	44,22 %	áno/100%
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	85,56 %	áno/99%
	DSL	áno/100%	áno/100%
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/G2/G3/G4	áno	áno/100%
	Wi-Fi	áno/1	áno/1
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	áno	áno
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	90	100
pokrytie signálom T-mobile	%	70	100
verejné studne	počet	0	0
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	0	0
vodojemy	ano/nie	áno	áno

priemyselná zóna - výrobná	ano/nie	áno	áno
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	ano/nie	áno	áno
skládky TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	2	2
dom smútku	počet	2	2
Zdroj: OcÚ Lipová			

Zásobovanie pitnou vodou

Paralelne s cestou I. triedy I/64 prechádza západnou časťou katastra diaľkové vodovodné potrubie, skupinový vodovod Gabčíkovo - Nové Zámky - Levice, DN 800, tvárna liatina. Z diaľkového vodovodu DN 800 vedie prírodné vodovodné potrubie do mesta Nové Zámky, postupuje ako prírodné zásobovacie potrubie do mesta Šurany. Z mesta Šurany vedie prírodné vodovodné potrubie PVC DN 200 až do Kostolného Seku (k.ú. Šurany). Z Kostolného Seku vedie do obce Lipová, časť Mlynský Sek, privádzajúce vodovodné potrubie PVC DN 150, ktoré prechádza zastavaným územím Mlynského Seku a končí v zastavanom území časti Ondrochov (prírodná vetva "B"). Z hlavného privádzača PVC DN 150 vedie do jednotlivých ulíc miestna vodovodná sieť o profile PVC DN 100. Vodovod bol v obci vybudovaný v 90-tych rokoch minulého storočia. Prevádzkovateľom vodovodnej siete v obci je Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.. Miestna vodovodná sieť v časti Mlynský Sek je majetkom Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., miestna vodovodná sieť v časti Ondrochov je majetkom obce Lipová. Z celkového počtu obyvateľov obce bolo k 31.12.2016 takmer 92,3% obyvateľov napojených na verejnú vodovodnú sieť. Ostatné lokality (PD lokalita "Mumľov" a Rybárova farma) majú vybudovaný vlastný vodný zdroj. /Zdroj: Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Odštepny závod Nové Zámky / Východná časť riešeného územia, za riekou Malá Nitra, spadá do ochranného pásma II. stupňa vodného zdroja Šurany. Je to územie určené pre odber vody. V súčasnosti je vodný zdroj Šurany mimo prevádzky (ÚPN, 2017).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 466 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 72 domov. Bez napojenia na verejný vodovod bolo 5 bytov.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	466	84,12
v dome - vlastná	72	13,00
mimo domu - z verejnej siete	2	0,36
mimo domu - vlastná	7	1,26
bez prípojky	5	0,90
nezistený	2	0,36
Domy spolu	554	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Prevádzkovateľom kanalizačnej siete v obci Lipová je Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., zároveň je i jej majetkom, okrem časti kanalizačnej siete v k.ú. Mlynský Sek - časť "Stará dedina", ktorá je majetkom obce Lipová. Sieť kanalizačných potrubí, napojených na ČOV Šurany, bola dokončená v roku 2016 a od 09/2016 bola spustená do skúšobnej prevádzky, ktorá potrvá až do jej kolaudácie v roku 2017. Kanalizačná sieť je tvorená gravitačným potrubím PVC DN 300 (400), čerpacími stanicami a výtlačným potrubím PVC DN 100 (150). V celom riešenom území obce Lipová je

kanalizácia delená, a teda sú potrubím odvádzané len splaškové vody. Odtok dažďových vôd v území je riešený systémom spevnených alebo zatravnovaných rigolov.

K.ú. Ondrochov

V katastrálnom území Ondrochov sa nachádzajú dve kanalizačné čerpacie stanice. V celej obci Ondrochov je vybudovaná gravitačná kanalizácia. Splaškové vody tečú do čerpacej stanice, nachádzajúcej sa na vstupe do obce Ondrochov. Z čerpacej stanice vedie výtlačné potrubie PVC DN 100, ktoré vytláča splaškové vody do čerpacej stanice pri areály PD. Z čerpacej stanice potom vedie gravitačné potrubie až do časti Mlynský Sek.

K.ú. Mlynský Sek

V obci sa nachádzajú tri kanalizačné čerpacie stanice. Dve z nich prečerpávajú pritekajúce splaškové vody z gravitačnej kanalizácie. K výškovému prečerpávaniu splaškových vôd dochádza až k poslednej čerpacej stanici, nachádzajúcej sa pri miestnom rybníku. Z nej vedie výstupné výtlačné potrubie PVC DN 150, ktoré vytláča splaškové vody až do ČOV Šurany. K 31.12.2016 bola dĺžka kanalizačnej siete v obci Lipová 11 685,24 m a napojených 82 domácností.

Prevádzkovanie verejnej vodovodnej siete a verejnej kanalizácie, povinnosti prevádzkovateľa siete a ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie upravuje zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách č. 442/2002 Z.z. a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach (ÚPN, 2017).

Až 295 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (44,22 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpa malo 245 domov.

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	295	53,25
prípojka na kanalizačnú sieť	245	44,22
domáca čistička odpadových vôd	1	0,18
bez kanalizácie	11	1,99
nezistený	2	0,36
Domy spolu	554	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Odvádzanie dažďových vôd

Obec Lipová má vybudované provízorne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a koryta Malej Nitry.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Obec Lipová a jej okolie je zásobovaná elektrickou energiou z prípojok vzdušného vedenia 22kVA, ktoré sú napojené na 22 kVA vzdušné vedenie - linka č. 244 (východná časť katastra). Poľnohospodárske družstvo v lokalite "Horné hony" a jeho 22 kVA prípojka je napojená na 22 kVA vzdušné vedenie. Prípojky vedú ku stožiarovým a kioskovým trafostaniciam. Elektrizačnú sieť v obci spravuje ZSE, prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc je ZSE, niektoré sú súkromné. Energetický kód obce je 0029 (UPN, 2017).

Sekundárna sieť NN

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0.4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice v obci sú určené pre zásobovanie obce. Pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vykazujú ešte dostatočnú kapacitu. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a

prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom AlFe na betónových podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe. Svetidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené na podperných bodoch spolu s NN rozvodom. Spínanie verejného osvetlenia je centrálné prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblvé vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskládňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblvého vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Primárnym zdrojom ZP obce je VTL prípojka PN63 DN100 Lipová z VTL plynovodu PN63 DN300 Ivanka pri Nitre - Šurany – Bánov a VTL regulačná stanica (RS) RS 1200 Lipová. Sekundárnym zdrojom ZP v obci je STL12 plynovodná DS. Táto tzv. miestna sieť (MS) pozostáva z jednej údržbovej oblasti (ÚO) s názvom ÚO Lipová - Ondrochov. MS je tvorená úsekmi STL plynovodov a plynovodnými prípojkami z ocele a z PE. MS zabezpečuje v obci menovanej ÚO plošnú distribúciu a dodávku ZP. Do odberných plynových zariadení (OPZ) jednotlivých odberateľov v obci je ZP dodávaný STL plynovodnými prípojkami (PP). Doreguláciu ZP z STL/STL resp. STL/NTL a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové

regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady (ÚPN, 2017).

Rozvodová sieť v súčasnosti pokrýva požadovanú spotrebu plynu. Pre každého odberateľa zemného plynu je zriadený vlastný STL domový regulátor. Miestne stredotlaké plynovody sú realizované z ocelového a polyetylénového potrubia, podľa podmienok STN 38 6413. Toto riešenie umožňuje pri minimálnych svetlostiach prepravu značných množstiev plynu na veľké vzdialenosti za priaznivých tlakových pomerov. Miestne plynovody sú vedené v telesách komunikácií a v zelených pruhoch v súbehu s miestnymi komunikáciami. V niekoľkých prípadoch došlo ku križovaniu plynovodu s miestnou komunikáciou. Odberatelia zemného plynu sú zásobovaní z miestnej stredotlakej siete a stredotlaké prípojky priamo cez stredotlaké prípojky a domové regulátory.

Rozvody plynu v obci sú vedené v každej ulici a pokrývajú potrebu plynu v plnom rozsahu. Jednotlivý odberatelia v obci sú napojení na plynovod STL prípojkami. Regulátory tlaku plynu sú pre odberné miesta navrhnuté ako domové. Meranie spotreby je plynomerom pre každé odberné miesto samostatne.

Celkovo 79,21 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom		
plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	474	85,56
nie	78	14,80
nezistené	2	0,36
Domy spolu	554	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú ocelové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiubleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti nebude plne vyhovovať v ďalšom období. V budúcnosti bude odovzdávanie informácií v obci fungovať na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je vybudované novodobými osvetľovacími zdrojmi, uchytenými na stĺpoch NN siete. Rozvod pre verejné osvetlenie je vybudovaný ako vzdušný. Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev bude v budúcnosti vybudované LED svietidlami, ktoré bývajú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach. Pre navrhovanú výstavbu je potrebné budovať verejné osvetlenie LED svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäticových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY 4B x 10 mm², uloženým v zemi. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarňa ochrana

Obec má v súčasnosti fungujúci dobrovoľný hasičský zbor. Požiarny zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach je alokovaný v aj meste Nové Zámky. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území mesta umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov.

Telekomunikácie

Obec patrí z hľadiska telekomunikačného členenia do primárnej oblasti Nové Zámky. Rozvod telekomunikačnej siete je napojený z digitálnej telefónnej ústredne, nachádzajúcej sa pri obecnom úrade. Cez obec Lipová vedú paralelne s cestou I. triedy I/64 diaľkové optické káble (DOK) T-COM a (DOK) Energotel/ZSE. Diaľkový optický kábel (DOK) T - COM prechádza katastrom obce z juhu na sever (Nové Zámky - Nitra), diaľkový optický kábel (DOK) Energotel/ZSE vchádza do katastrálneho územia obce z juhu, vyúsťuje na cestu III. triedy III/1499, prechádza miestnou časťou Ondrochov do Mojzesova a ďalej smerom do Nitry. V obci Lipová, v časti Mlynský Sek, sa pri miestnom cintoríne nachádza telekomunikačný pokrývač. Pokrytie signálom všetkých súčasných operátorov, poskytujúcich telekomunikačné služby, je dobrá. Väčšina domácností je napojená na internetovú sieť. Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci (ÚPN, 2017).

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava a spoločnosť T - com, O2 a (SWAN, a.s.) 4ka. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 800, 1800 a 2600 MHz. Územie obce je pokryté signálom GSM na 90 % spoločnosťou Orange, podobne je to aj so signálom spoločnosti T - com, 4ka a O2.

Pošta - poštovú službu v obci zabezpečuje prevádzka Slovenskej pošty.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu v k.ú. Mlynský Sek. V roku 2013 bol bezdrôtový rozhlas nainštalovaný v k.ú. Ondrochov a v roku 2014 v k.ú. Mlynský Sek (ÚPN, 2017).

Ochrana pred povodňami

Obec je čiastočne ohrozená povodňami v lokalitách k.ú. Ondrochov i k.ú. Mlynský Sek - v oblasti toku rieky Malá Nitra. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Na rieke Malá Nitra sú čiastočne vybudované protipovodňové hrádze - v k.ú. Ondrochov. Na toku Malej Nitry je v časti Ondrochov vybudovaná hať, resp. MVE Ondrochov. Za vysokých vodných stavov na rieke Nitra sa na toku malej Nitry, v časti Ondrochov, uzatvárajú stavidlá. Zátvorový objekt je budovaný dvoma betónovými potrubiami, ktoré sú uzatvárateľné stavidlami. Po uzavretí stavidiel sa prietoky Malej Nitry medzi ústím a Ondrochovom akumulujú v starom ramene rieky Nitry pri Bánove.. Hrádze z časti ochraňujú obec pred povodňami. Pri zvýšenej hladine rieky Malá Nitra môže v území dochádzať k presakovaniu spodných vôd do okolitých záhrad (UPN, 2017).

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarováť. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Cintorínske služby

Obec má cintorín a dom smútku v zastavanom území (časť Lipová a časť Ondrochov). Cintoríny sú oplotené a miestami obrastené kríkmi. Je vhodné previesť po celom ich obvode ozelenenie oplotenia a tým vytvoriť izoláciu od obytných priestorov. Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintorínoch sa odporúča realizovať výsadbu estetickéj parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavbu chodníkov. Podľa potreby sa realizuje modernizácia domov smútku. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorínov.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005 (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

Tepelná energia je používaná predovšetkým na vykurovanie objektov a prípravu teplej úžitkovej vody. Spotreba tepelnej energie je svojim charakterom sezónna. Počas trvania letného obdobia je jej denný odber relatívne rovnomerný s malými výkyvmi. Pre pokrytie spotreby energie sú k dispozícii nasledovné zdroje: zemný plyn, elektrická energia, pevné palivo, kvapalné palivá, napr. skvapalnený propán, ktoré je možné dovážať pomocou zásobovacích automobilov na miesto spotreby v letnom období a nakoniec slnečná energia a iné obnoviteľné druhy energie.

Prevažná časť OV je zásobovaná pre vykurovanie a prípravu TÚV väčšinou z domových kotolní na báze zemného plynu. Menšia časť objektov OV ako zdroj tepla využíva elektrické akumulčné pece a na prípravu TÚV el. prietokové ohrievače. Centrálné zásobovanie teplom na báze plyných palív sú zásobované miestne priem. podniky z vlastných kotolní. Plynofikácia obce veľkou mierou prispela k doriešaniu situácie v zásobovaní teplom.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Lipová, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektivitou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieleným zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy. Z hľadiska širších dopravných vzťahov mimo katastrálne územie obce Lipová prechádzajú tieto nadradené komunikačné trasy:

a) cesta I/75 - sa začína v Sládkovičove v galantskom okrese na križovatke s I/62. Ďalej pokračuje križovatkou s II/507, II/561, I/35, III/1334 a pokračuje do šalianskeho okresu. Ešte pred vstupom do mesta sa cesta križuje s III/1364 a s III/1365. V Šali sa I/75 križuje s III/1366, III/1367, II/573, pokračuje križovatkou s **III/1497** do Trnovca nad Váhom, kde sa križuje s II/562. V okrese **Nové Zámky** sa I/75 križuje s III/1369 a s III/1502. V Jatove sa križuje s III/1500 a III/1501, neďaleko Palárikova sa križuje s II/580, pokračuje do Nových Zámkov, kde sa križuje s I/64, III/1495, III/1503, v Dvoroch nad Žitavou sa križuje s II/511 a v Kolte s III/1504 a II/589 (15.12.2023, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_I._triedy_75_\(Slovensko\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_I._triedy_75_(Slovensko)))).

b) cesta I/64 - začiatok cestnej komunikácie sa nachádza v nitrianskom kraji na hraničnom priechode (Komárno) s Maďarskom, kde nadväzuje na štátnu cestu 13. V Komárne sa následne križuje s cestou I/63 a III/1463 a pokračuje na sever križovatkami s II/589, III/1463 a III/1494 do Hurbanova, kde sa križuje s III/1467, III/1469, III/1472 a III/1470. Za Hurbanovom nasledujú križovatky s II/511, II/509 v Bajči a I/64 prechádza do novozámockého okresu. V Nových Zámkoch sa križuje s III/1494, III/1503, III/1495, I/75 a II/563, za Novými Zámkami s **III/1497**, III/1496, II/580, III/1499, III/1498 a v Komjaticiach s III/1502 a III/1500. Následne I/64 prechádza do okresu Nitra. Najskôr je križovaná v Branči III/1658, prechádza do Ivanky pri Nitre, kde sa križuje s III/1660. V Nitre sa I/64 križuje s II/562, I/51, I/65, III/1641, za Nitrou s II/593, v Čakajovciach s III/1677 a pokračuje do okresu Topoľčany (15.12.2023, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_I._triedy_64_\(Slovensko\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Cesta_I._triedy_64_(Slovensko)))).

Štátne komunikácie

Cestná sieť v okolí obce pozostáva zo štátnych ciest a miestnych komunikácií. Miestne komunikácie obhospodaruje a udržiava obecný úrad Lipová. Štátne cesty v katastrálnom území sa členia na cesty I. a III. triedy. Priamo cez obidve časti obce prechádzajú cesty III. triedy. Cez časť Ondrochov prechádza cesta III./1499, ktorá napája odidve Časti na cestu I./64. Časť Lipová je na túto komunikáciu napojená cestou III./1526. Cesta I./64 neprechádza zastavaným územím obce.

Z hľadiska širších dopravných pomerov najvýznamnejšou dopravnou tepnou je cesta I. triedy I/64 Nové Zámky - Nitra a železničná jednokoľajová trať č.140 Šurany - Veľké Bielice. Obe dopravné línie prechádzajú stredom katastrálneho územia z juhu na sever. Kolmo na cestu I. triedy, cez železničnú trať, vyúsťuje cesta III. triedy III/1499 železničná stanica Lipová Ondrochov. V katastrálnom území sa nachádza i cesta III. triedy III/1526 Šurany - Lipová, prechádzajúca cez miestnu časť Mlynský Sek smerom na Šurany. Podľa posledného platného ÚPN-R NSK je v katastrálnom území plánovaný cestný rozvojový zámer - rozšírenie cesty I. triedy I/64 z dvojpruhovej cestnej komunikácie na štvorprúdovú komunikáciu. Uvedená cesta I. triedy je významnou dopravnou spojniciou krajského mesta Nitra a okresného mesta Nové Zámky. Cesta I. triedy I/64 je v správe SSC (Slovenská správa ciest). Cesty III. triedy III/1499 a III/1526 slúžia ako obslužné a prístupové komunikácie k miestnym zastavaným častiam Mlynský Sek a Ondrochov. Cesty III. triedy sú v správe VÚC NSK. Z ciest III. triedy vychádza niekoľko vjazdov na poľnohospodárske pozemky, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárskou výrobou. Po oboch cestách III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava (ÚPN, 2017).

Miestne komunikácie

Stav niektorých miestnych komunikácií je v časti Mlynský Sek vyhovujúci, komunikácie v zlom stavebno-technickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice komunikácií a povrch vozoviek). Stav komunikácií v časti Ondrochov je dobrý. Komunikácie s poškodenými krajnicami a poškodeným povrchom sú určené na rekonštrukciu. Sieť miestnych komunikácií je v obci umiestnená paralelne alebo v kolmom smere na cesty III. triedy. Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky, okrem miestnej komunikácie v časti Mlynský Sek (pred ŽŠ) a v časti Ondrochov. Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3 (ÚPN, 2017).

Cyklistická doprava.

Podľa platného ÚPN-R NSK vedie cez katastrálne územie obce významná cykloturistická trasa, spájajúca mikroregión CEDRON - NITRAVA s mikroregiónmi TERMÁL a DOLNÁ NITRA. Významná cykloturistická trasa je trasa takého významu, ktorá vedie popri významnom vodnom toku, je spojniciou krajského mesta s okresným mestom, alebo je spojniciou dvoch okresných miest. V rámci dopravného riešenia cyklotrás ÚPN-R VÚC je v území navrhovaný rozvojový zámer - ostatná cykloturistická trasa (Komjatice - Lipová popri ceste I. triedy I/64) ako doplnujúci systém regionálnych cyklotrás (lokálna rekreačno-turistická trasa a lokálna spojnica obcí s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom). Predmetom návrhového riešenia ÚPN obce bude i vybudovanie lokálnych cyklotrás, za účelom prepojenia miestnych častí (Mlynský Sek a Ondrochov - Cyklistická cestička

"Lipovou alejou") a za účelom rekreácie a vodných športov (cyklotrasa smerujúca k prírodnému kúpalisku Tona a cyklotrasa vedúca smerom do obce Rastislavice a v smere na Poľný Kesov Thermal park Nitra) (ÚPN, 2017).

Účelové komunikácie

Sieť ciest III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a areálov poľnohospodárskej výroby. Povrch účelových komunikácií je z väčšej časti spevnený a z časti nespevnený.

Nemotoristická doprava

Pozdĺž hlavnej cesty v časti Ondrochov niesú vybudované chodníky. V časti Lipová sú vybudované chodníky pozdĺž cesty III/1526. Vybrané ulice sú zabezpečené obojstrannými chodníkmi. Miestami je chodník vybudovaný jednostranný. Šírkové usporiadanie ako aj technický stav je nevyhovujúci. Miestami je chodník rekonštruovaný - betónová dlažba.

Miestne komunikácie napájajúce sa na cestou III. triedy chodníky vybudované nemajú. Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, materskej a základnej školy a cintorínov v obidvoch Častiach. V miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rozptylových plôch a bezbariérových trás doplniť a patrične upraviť. Frekventovaným miestom je rovnako okolie železnižnej zastávky. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc smerom k cieľom v prírode, v okolí obce.

Pešie trasy v časti Mlynský Sek sú v zlom stave. Novovybudovaný chodník v čiastkovom úseku popri ceste III. triedy III/1526 je v dobrom technickom stave. Pešie trasy v časti Ondrochov sú v zlom stave. Poškodený je povrch a nevyhovuje ani ich šírka. Novovybudovaný chodník popri ceste III. triedy III/1499 je v dobrom stavebno-technickom stave. Z hľadiska pešej dopravy je potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri miestnych komunikáciách a dobudovať chodník popri ceste III. triedy III/1526 v jeho celej dĺžke (ÚPN, 2017).

Parkovanie

V súčasnosti sú v obci vybudované parkoviská pri OcÚ (cca. 10 p.m.), športovej infraštruktúre, školstve (cca. 5 p.m.) a Kultúrnom dome. V budúcnosti je potrebné parkoviská riadne vymedziť a vyznačiť odstavné státi. Statická doprava v sebe zahŕňa nielen umiestnenie vozidla mimo jazdné pruhy komunikácie po dobu návštevy, nákupu (krátkodobé parkovanie, do 2 hod.), či zamestnania (parkovanie dlhodobé, nad 2 hod., v obci zastúpené pomenej vzhľadom na skutočnosť, že hlavný pracovný trh sa nachádza mimo územia obce), ale aj v čase kedy sa vozidlo nepoužíva (odstavenie vozidla). Parkovanie v obci je v súčasnosti organizované v dvoch formách, jednou je parkovanie mimo jazdných pruhov, ale na vozovke, druhou je parkovanie na vyhradených parkovacích plochách (obecný úrad, obchodné jednotky). Odstavenie vozidiel sa zabezpečuje, v prípade individuálnej bytovej zástavby na vlastnom pozemku, buď v jednotlivo stojacich, alebo vstavaných garážach, alebo mimo vlastného pozemku.

Pol'né cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cesty III. triedy, účelové alebo miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Autobusové zastávky a hromadná doprava

Relatívne vysoké nároky na systém hromadnej dopravy riešeného územia sú vyvolané štruktúrovaním urbanistických zložiek sídla, vyvolávajúcej funkčnú závislosť na širšom území. Riešené územie obec

Lipová a časť Ondorochov charakterizuje prevažujúce monofunkčné prostredie s nárokmi na rozptýlené kooperačné vzťahy, avšak s orientáciou prevažujúcou do regionálnych centier. Základný systém hromadnej dopravy vo vymedzenom území predstavuje autobusová doprava. Úroveň regionálnych väzieb je zabezpečená najmä prímestskou autobusovou dopravou.

Priestorové rozloženie zastávok v území umožňuje pešiu dostupnosť z okrajových polôh zastavaného územia. Izochronická vzdialenosť dostupnosti nepresahuje hodnotu 8 - 10 min. Charakter a cieľovosť dopravných vzťahov opodstatňujú i vo výhlade predpoklad riešenia autobusovej prepravy ako hlavného systému prímestskej hromadnej dopravy. Vzhľadom na rastúci podiel individuálnej automobilovej dopravy (IAD) oproti hromadnej preprave osôb sa neuvažuje so zvýšením hybnosti v doprave SAD. V obci Lipová sú autobusové zastávky riešené priamo na komunikačnej sieti bez samostatných zastávkových pruhov a na konci nie je vybudovaná otočka pre autobusy. Rozmiestnenie zastávok zabezpečuje dochádzkovú vzdialenosť 400 - 500 m.

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl, za nákupmi a službami. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta Nové Zámky a krajského mesta Nitra zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Prímestskú dopravu zabezpečuje spoločnosť Arriva Nové Zámky, a.s. s odchodmi v pravidelných intervaloch. Z obce Lipová trvá cesta s prímestskou autobusovou dopravou do mesta Šurany 13 minút, do okresného mesta Nové Zámky 26 minút a do krajského mesta Nitra trvá cesta prímestskou dopravou 47 minút so zastávkou v obci Komjatice. V návrhovom období je nutná rekonštrukcia autobusových zastávok (prístreškov), ktoré sú zastaralé a v nevyhovujúcom stave (ÚPN, 2017).

Železničná doprava

Cez k.ú. Lipová prechádza železničná trať č. 140. V obci sa nachádza železničná stanica v časti Ondorochov. Železničná zastávka Ondorochov leží na jednokolažnej neelektrifikovanej trati ŽSR č. 140 Nové Zámky - Prievidza, v medzistaničnom úseku Šurany - Komjatice. Poloha budovy : vľavo, v smere od Nových Zámkov-

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z., 272/2023 Z. z., 127/2024 Z. z., 202/2024 Z. z., 335/2024 Z. z., 350/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtácie územia;
osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Do katastra obce **nezasahuje** lokalita NATURA 2000.

V riešenom území sa nachádza jedno osobitne chránené územie z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny:

1. CHA Lipovský park - evidenčné číslo 951, vyhlásený v roku 1984. Chránený areál Lipovský park sa nachádza v zastavanom území obce Lipová (k.ú. Mlynský Sek), rozkladá sa na výmere 34 320 m². Predmetom ochrany je Ochrana historického parku v Lipovej. Na jeho území platí 3. stupeň územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V areáli lesoparku sa nachádzajú vzácne dreviny, 4 platany vo veku 200-250 rokov a jeden dub vo veku 500 - 600 rokov. V lesoparku sa nachádza Zariadenie sociálnych služieb Lipka. Budova kaštieľa bola bývalým letným sídlom veľkostatkára Eleka z roku 1907. Kaštieľ slúži na sociálne účely od roku 1947, pôvodne poskytoval starostlivosť deťom a vojnovým sirotám. Chránený areál Lipovský park je vlastníctvom Nitrianskeho samosprávneho kraja. Smerom na východ sa v tesnom kontakte dvoch katastrálnych území k.ú. Ondrochov a k.ú.

Šurany nachádzajú osobitne chránené územia:

2. SKUEV 0094 Veľký les - rozloha 46,1 ha. Správcom územia je CHKO Dunajské luhy. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek, 91G0* Karpatské a panónske dubovo - hrabové lesy

Druhým ktoré sú predmetom ochrany: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*).

3. PR Veľký les - evidenčné číslo 822, vyhlásené v roku 1993. Nachádza sa v k.ú. Šurany, v tesnom kontakte s k.ú. Ondrochov. Predmetom ochrany je Lesný porast územia reprezentujúci prirodzený typ lesa v Podunajskej nížine, ktorý sa v prirodzenej podobe zachoval v podmienkach intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajiny len fragmentárne. V PR Veľký les platí 4. stupeň ochrany.

4. Chránené vtáacie územie Dolné Považie - CHVÚ Dolné Považie bolo vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 593/2006 Z.z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov. Celé CHVÚ Dolné Považie má rozlohu 31 195,5 ha. Nachádza sa v k.ú. Šurany, juhozápadným smerom, v tesnom kontakte s katastrálnym územím Mlynský Sek.

Podľa § 26 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, bod (5), sa v chránenom vtáčom území zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet jeho ochrany. Dolné Považie s dostatkom rovinatých a mokradných biotopov poskytuje dobrú trofickú základňu pre kaňu močiarnu (*Circus aeruginosus*). Prítomnosť lesa, rozptýlenej stromovej vegetácie a krovinatých porastov zvyšuje hodnotu chráneného vtáčieho územia a vytvára vhodné podmienky pre hniezdenie ľabtušky poľnej (*Anthus campestris*), strakoša kolesára (*Lanius minor*), d'atľa hnedkavého (*Dendrocopos syriacus*) a krakľe belasej (*Coriacias garrulus*) (ÚPN, 2017).

Východná časť obce Lipová je na rozdiel od západnej časti územia bohatšia na ekologické prvky. Základom kostry ekologickej stability v obci Lipová sú:

V zmysle Zmien a Doplnkov 1 ÚPN-R NSK 2015 sa v území nachádza:

biokoridor regionálneho významu:

- RBk1 - rieka Malá Nitra
- RBk2 - Tvrdosovce - Komjatice

biocentrum regionálneho významu:

- RBc1 - Veľký les

Plošné interakčné prvky:

- IPP1 lesný celok (lokalita "Ondrochovské")
- IPP2 extenzívne sady a záhrady (lokalita "Ondrochov")

- IPP3 lúky a pasienky, agátová monokultúra (lokalita "Pri družstve k.ú. Mlynský Sek)
- IPP4 nelesná stromová a krovinná vegetácia (návrh na miestny park- lokalita "Pri cintoríne k.ú. Mlynský Sek)

Líniové interakčné prvky:

- IPL1 líniová zeleň- NDV (lokalita "Ondrochovské")
- IPL2 líniová zeleň - NDV (lokalita popri Novom kanáli)
- IPL3 navrhovaná sprievodná zeleň (lokalita "Pri družstve" k.ú. Mlynský Sek a Ondrochov)
- IPL4 líniová zeleň - NDV a navrhovaná sprievodná zeleň (lokalita "Dolné hony")
- IPL5 navrhovaná sprievodná zeleň (lokalita "Horné hony")
- IPL6 navrhovaná sprievodná zeleň (lokalita "Horné hony")
- IPL7 navrhovaná sprievodná zeleň (lokalita "Dolná časť")
- IPL8 navrhovaná lipová alej (ÚPN, 2017).

Lesné hospodárstvo

Oblasť bola v minulosti intenzívne odlesňovaná, pôvodné dreviny sa zachovali len minimálne. Na území obce Lipová sú evidované súvislé lesné porasty hlavne vo východnej časti katastra časti obce Ondrochov. Prírodnú vegetáciu predstavujú dubové xerothermofilné lesy ponticko - panónske, lužné lesy nížinné a v oblasti tokov i lužné lesy vrbovo - topoľové. Pôvodné lesné spoločenstvá boli prevažne umelo nahradené monokultúrami topoľa šľachteného a výsadbou nepôvodných druhov. Vzhľadom na bonitu ornej pôdy nepredpokladáme možnosť radikálneho zvýšenia plochy lesov. Zamerať sa treba hlavne na ochranu a zlepšenie kvality existujúcich lesných porastov a nahradením nepôvodných a invázných drevín pôvodnými. Pre zvýšenie ekologickej stability krajiny v riešenom území je vhodné doplniť plochu jestvujúcich porastov sieťou líniových a plošných prvkov vegetácie. Takéto riešenie popri urbanistickom etekte bude plniť funkciu ekologickú - ochrana proti veternej erózii, vytvorenie vhodných biotopov flóry a fauny v riešenom území.

Zeleň

Podstatnou a všestranne sprírodňujúcou zložkou urbanizovanej krajiny je zeleň, ktorá tvorí dominantnú a významnú priestorovú zložku v celkovom obraze obce a krajiny. V obci je dôležité uplatnenie jej funkcií najmä ekologickeho a sociálneho charakteru. Pôsobí na zlepšovanie klímy, produkuje kyslík, absorbuje škodlivé látky z ovzdušia, znižuje hladinu hluku a imisií, ionizovaním ovzdušia pozitívne ovplyvňuje jeho fyzikálny stav, poskytuje priestor a vhodné podmienky na rekreáciu a zotavenie obyvateľov, kompozične a esteticky dotvára obec, priaznivo pôsobí na fyziologický a psychický stav človeka. V urbanizovanom prostredí kladieme dôraz kladieme dôraz na funkciu zelene pozitívne ovplyvňujúcu ľudský organizmus. Sleduje sa najmä:

- podiel zelene na území obce
- plošné zastúpenie zelene
- prepojenosť zelených plôch do príľahlej krajiny.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrne – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (205/2023 Z.z., 272/2023 Z.z., **46/2024 Z.z.**). Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č. 200/2022 Z. z. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. **Obec má** v súčasnosti schválený územný plán z roku **2017**.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava na ceste I./64 a III. triedy, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Ovzdušie riešeného územia je ovplyvňované diaľkovými prenosmi znečisťujúcich látok vznikajúcich mimo riešeného územia a produkciou znečisťujúcich látok na riešenom území. Z hľadiska priestorového rozloženia, najvyššia produkcia znečisťujúcich látok je zo zdrojov v okrese Nové Zámky, Šaľa, Dunajská Streda, pričom rozhodujúce sú zdroje napr. Duslo Šaľa, a.s.. Zmieňované zdroje znečisťujú ovzdušie najmä tuhými znečisťujúcimi látkami (TZL) a SO₂ a NO_x. V katastrálnom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania zaradené do kategórie veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia v zmysle zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia. Lokálnym zdrojom znečistenia ovzdušia v obci a jeho bezprostrednom okolí je automobilová doprava, poľnohospodárska činnosť, prípadne tunajšie výrobné prevádzky.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III/1499 a III/1526 aj na miestnych komunikáciách,
- poľnohospodárska výroba rastlinná výroba v okolí zastavaného územia – pohyb mechanizmov na poliach,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v obci.

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba tepla. V okrese Nové Zámky sa nachádza 189 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 17 radíme k veľkým zdrojom. V riešenom území – k. ú. Lipová sa nenachádza žiadny z týchto veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

V obci Lipová, k.ú. Mlynský Sek sa nachádzajú dva veľké zdroje znečistenia. Bioplynové stanice: BPS Lipová 1 o výkone 1X800 kW (v evidencii veľkých zdrojov znečistenia na portáli (www.air.sk) a BPS Rybárova farma o výkone 2x800 kW ÚPC "Y" (bez evidencie na portáli www.air.sk) (ÚPN, 2017).

Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, okres Nové Zámky nepatrí k veľkým producentom základných znečisťujúcich látok. Nachádza sa však v blízkosti oblasti s intenzívnou priemyselnou činnosťou.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Nové Zámky	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oxid siričitý	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1	0,5
Oxid dusíka	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5
Oxid uhoľnatý	2,9	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0	0,1
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,6</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>1,2</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>1,2</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>2,9</i>	<i>5,7</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NO_x), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Nové Zámky jeden z málo znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k výraznému nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu dusíka, uhoľnatého a tuhých emisií.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Nové Zámky	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	43,7	26,5	24,1	18,2	20,1	22,1	20,5	21,5	23,3	25,5	715
Oxid siričitý	712	145,5	23,6	18,6	28,7	40,2	44,7	38,7	34,5	34,5	61,8
Oxid dusíka	624,6	165,4	75,6	93,1	106	117,6	128,8	132,1	130,5	120,5	1 208,1
Oxid uhoľnatý	115,8	53,9	112,9	218,6	164,6	150,5	185	204,6	237,4	200,1	3 865,3

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB.

Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III. triedy (III/1499, III/1526), ktoré prechádzajú cez obec Lipová a časť Ondrochov. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky výroby. Vibrácie vyvolané dopravou sú sledovateľné len u cestnej dopravy a majú v riešenom priestore len malú priestorovú pôsobnosť vzhľadom na veľkosť a skladbu dopravného prúdu. V tomto zmysle má na vznik vibrácií podiel hlavne autobusová doprava. V riešenom území sa v blízkosti dopravných trás, ktoré môžu mať podiel na vzniku vibrácií nenachádzajú špeciálne činnosti s negatívnou pôsobnosťou vibrácií vyvolaných dopravou.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 335/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Nitrianskeho kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Nitrianskeho kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec spadala v minulosti pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, má v súčasnosti spracovaný platný POH.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	373,26	366,11	398,05	406,99	426,85	463,21	505,75	519,87	538,04	573,00	578,63
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	48,58	55,14	56,33	75,51	99,14	150,4	200,07	218,61	242,29	290,06	316,08
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	324,59	308,4	334,93	330,43	327,58	312,56	305,54	301,14	290,76	276,46	256,09
% zhodnoc. kom. odpadu	13,02	15,06	14,15	18,55	23,23	32,47	39,56	42,05	45,03	50,62	54,63
% recyklácia	12,97	10,63	8,51	13,92	23,18	32,47	39,54	42,05	44,97	50,41	54,53
% miera skládkovania	86,96	82,79	83,91	81,18	76,73	67,48	60,41	57,93	54,03	48,24	44,25
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022											

Obec Lipová má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec má vybudovaný triediaci dvor tuhého komunálneho odpadu. Zmesový komunálny odpad z domácnosti, z občianskej vybavenosti a prevádzok podnikateľských subjektov sa ukladá v zberných nádobach a v pravidelných intervaloch

sa odváža zazmluvnenou organizáciou na skládku odpadu. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú sklo, kovy, plasty, papier a tieto ukladajú do zberných nádob umiestnených v zbernom dvore, odkiaľ sú prostredníctvom oprávnených organizácií odovzdávané na recykláciu. V budúcnosti realizovať separovaný zber jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu. Separovaný odpad sústrediť v zbernom dvore obce Lipová. Vyseparovaný nebezpečný odpad zhromažďovať oddelene od ostatných druhov odpadov v pevných, nepriepustných obaloch a v miestach zabezpečených proti poveternostným vplyvom. Ich prepravu a zneškodnenie zabezpečiť u oprávnenej firmy. Nadrozmerný odpad, vyradené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa v stanovených obdobiach zhromažďujú na zbernom dvore a odovzdávajú organizácii, ktorá má oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladany na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

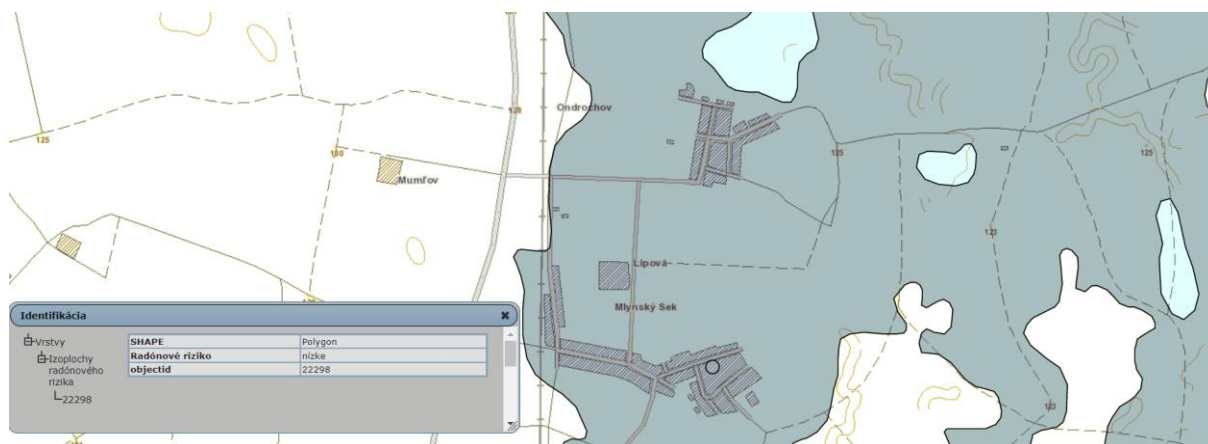
Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia.

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácií, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácií priemyselná výroba, poľnohospodárska činnosť a automobilová premávka na ceste III/1499 a III/1526. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potenciálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas intenzívnej výstavby významných dopravných stavebných objektov sa očakáva. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za významný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza **v oblasti s nízkym a stredným radónovým rizikom**. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Obrázok: radónové riziko v obci Lipová

Zdroj: 10.1.2025, <https://apl.geology.sk/radio/>

Radón 222 je najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom

radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov. Časť katastrálneho územia Mlynský Sek, západne od cesty I. triedy I/64 a juhovýchodná časť k.ú. Mlynský Sek spadá do územia so stredným (63%) radónovým rizikom. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia (ÚPN, 2017).

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Podložie je znečisťované:

- splaškovými vodami z tých častí obce, ktoré ešte nie sú napojené na verejnú kanalizáciu,
- ropnými látkami z prevádzky motorových vozidiel na verejných komunikáciách,
- únikom tekutej zložky hnoja z hnojísk,
- aplikáciou chemických prípravkov do pôdy a unikom tekutých zložiek odpadu z nelegálnych skladok-

Na charakter pôdy vplyvajú rôzne prírodné činitele, ako geologický podklad, reliéf, klíma, hydrologické pomery i rastlinstvo. Prevládajúcim pôdnym typom v záujmovom území sú černozeme a čiernice. Ojedinele sa vyskytujú aj fluvizeme.

Černozeme predstavujú pôdy najteplejších a najsuchších oblastí nížin Slovenska. Sú to dvojhorizontové A-C pôdy vyvinuté prevažne na sprašiach v podmienkach teplej a suchej klímy s nepremyvným až periodicky premyvným vodným režimom. A horizont je molický, t.j. štruktúrny, s vysokou biologickou aktivitou, tmavý, sorpčne nasýtený (nad 50 %), bez znakov oglejenia podzemnou vodou, s priemernou hrúbkou 52 cm, priemerným obsahom humusu 2,2 % a pH/ KCl 6,8. A horizont nikdy neobsahuje karbonáty, aj keď je pôda vyvinutá na karbonátových substrátoch. A horizont prechádza cez 10-20 cm hrubý prechodný A/C horizont do pôdotvorného substrátu (prevažne spraš). Tieto pôdy sú viazané najmä na staršie aluviálne sedimenty a sprašové pokrovy pleistocénnych terás a pahorkatín, ich vývoj je podmienený procesom hromadenia a premeny organickej hmoty.

Čiernice vznikajú na starších aluviálnych sedimentoch v podmienkach výparného režimu, ich vývoj nie je rušený záplavami. Vývoj čiernic je podmienený dostatočne vysokou hladinou podzemnej vody, čo ich odlišuje od černozemí. Sú to pôdy s tmavým Aml humusovým horizontom, v ktorom sa aspoň v spodnej časti nachádzajú oxidačné znaky oglejenia (hrdzavé škvrny). Čiernice patria medzi naše najúrodnejšie pôdy, vďaka lepšej zásobenosti vodou sú často hodnotené lepšie, ako černozeme.

Fluvizeme predstavujú mladé dvojhorizontové A/C pôdy nív riek, ktorých vývoj je neustále narušovaný záplavami čím sa ich profil neustále obohacuje o novú vrstvu pôdných sedimentov. Dominantným pôdotvorným procesom je hromadenie humusu. Ich morfológické, fyzikálne a chemické vlastnosti bývajú často nevyrovnané. Povrchový humusový horizont je svetlý, s nízkym obsahom humusu, prevažne sorpčne nasýtený, zásobený živinami. Hlavným limitujúcim faktorom produkčnosti týchto pôd je zrnitosť zloženie, obsah skeletu a agrochemické vlastnosti (obsah karbonátov, obsah živín).

V intraviláne mesta dominujú antropogénne pôdy - kultizeme a antropozeme. Kultizeme sa nachádzajú na prirodzených substrátoch, majú však kultiváciou výrazne pozmenené vlastnosti. Sú to pôdy záhrad, vinogradov, ovocných sádov a pod. Antropogénne pôdy predstavujú zastavané pôdy. Pôdy záujmového územia z hľadiska bonity patria k najúrodnejším pôdam v rámci Slovenska (PPP Zmer, 2006).

Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Hlavnými faktormi ovplyvňujúcimi náchylnosť pôd na mechanickú a chemickú degradáciu sú reliéf, klimatické a pôdne pomery záujmového územia. Vzhľadom na rovinný charakter záujmového územia s priemernou sklonitosťou 1-3o s pôdami černoziemného typu, stredne ťažkými a klimatickými vlastnosťami charakterizovanými suchou a teplou klímou s nízkym podielom zrážok náchylnosť na

vodnú eróziu je nízka. Vzhľadom na otvorenosť a veterné podmienky územia pôdy záujmového územia z hľadiska náchylnosti na veternú eróziu možno klasifikovať ako stredne až vysoko náchylné. Náchylnosť pôd na veternú eróziu podmieňuje aj systém obrábania PPF charakterizujúci monofunkčným zastúpením ornej pôdy s nízkym podielom ochrannej protieróznej vegetácie. V záujmovom území sa nachádzajú pôdy prevažne černoziemného typu s molickým A-horizontom s pomerne vysokým výskytom karbonátov (5,72 - 14,75%) a neutrálnym až slabo kyslým pôdnym prostredím, z čoho možno usudzovať na nízku náchylnosť na chemickú degradáciu pôdy (PPP Zmer, 2006).

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzt') povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosu alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese Nové Zámky (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória eróznej ohrozenosti			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Nové Zámky okres	77,10	14,94	6,12	1,84
Nitriansky kraj	70,30	19,93	7,31	2,45

Zdroj: 10.10.2023, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie ako aj kataster obce** nepredstavuje územie ohrozené eróziou.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Katastrálnym územím obce Lipová preteká vodohospodársky významný vodný tok Dlhý Kanál.

Povrchové vody

K najväčším znečisťovateľom vôd patria odpadové vody z domácností, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a komunálne odpadové vody. Povrchové vody a vodné toky v riešenom území sú kontaminované ďalej predovšetkým splachmi humusu, pôdy (zeminy), hnojív, pesticídov vrátane vyvezených splaškov z polí a záhrad. Vďaka starostlivosti a kontrole zo strany obecného úradu sú prípady hádzania domového odpadu, kovového šrotu, obalov do vodných tokov skôr ojedinelé a periodicky sa odstraňujú. Značný rozsah chemického znečistenia predstavujú poľnohospodárske závody a nelegálne skládky odpadov, z ktorých sú často vylúhované aj toxické látky znečisťujúce povrchové i podzemné vody.

Podzemné vody

Jedným z významných znečisťovateľov podzemných vôd v riešenom území je poľnohospodárska výroba a činnosť PD, neodkanalizované obydli, priemyselná výroba. Dokumentuje to jednak chemické zloženie jeho podzemných vôd (ktoré vykazuje charakteristickú priestorovú zonálnosť) ako aj výsledky hydrometrických meraní tokov.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 95,54 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 73,69 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Lipová v roku 2024.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Lipová (rok 2024)

	Spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Lipová	1519	747	194	289	1036

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2025,

V roku 2024 žilo v obci celkovo 1519 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 747 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 1036. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Lipová podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním. Pri 3,74 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 19,49 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	1123	73,69
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	18	1,18
Gréckokatolícka cirkev	4	0,26
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0,00
Pravoslávna cirkev	0	0,00
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0,07
iné	24	1,57
bez vyznania	297	19,49
nezistené	57	3,74
Spolu	1524	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,54 %. V obci žili v roku 2021 8 obyvatelia českej národnosti a 4 maďarskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1456	95,54
Maďarská	4	0,26
Česká	8	0,52
Ruská	1	0,07
Nezistené	55	3,61
Spolu	1524	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Nové Zámky je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 134231 obyvateľov slovenskej národnosti. Stabilizovaný je počet obyvateľov českej (642), vietnamskej národnosti (69) a oficiálne klesá počet obyvateľov rómskej národnosti (293). Ostatné národnosti sú sledovanom období relatívne tiež stabilné. Výrazne narástol počet obyvateľov ukrajinskej národnosti (91).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

okres Nové Zámky	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	142317	141574	140913	140171	139432	138577	137778	137001	135950	135003	134231
Slovenská	83674	83451	83265	83132	82969	82631	82340	83899	83716	83412	83177
Maďarská	47890	47583	47300	46866	46441	46068	45667	43638	43086	42691	42348
Rómska	688	683	678	673	670	666	663	323	308	307	293
Rusínska	17	17	17	17	17	17	17	20	20	20	20
Ukrajinská	46	47	54	57	61	61	66	74	80	84	91
Česká	746	754	765	779	788	790	794	657	653	650	642
Nemecká	73	73	71	72	72	75	76	37	37	38	35
Poľská	77	81	81	82	84	86	90	48	48	51	52
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	23	23	23	23
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	16	18	20	21

Ruská	33	38	38	39	38	39	40	42	39	40	40
Židovská	32	31	31	31	31	28	28	12	12	12	12
Moravská	31	30	30	30	30	30	30	12	12	12	11
Bulharská	39	39	40	43	41	40	42	24	24	27	27
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3
Grécka	5	5	4	4	4	4	4	6	7	5	6
Rumunská	29	34	37	40	45	47	50	17	17	19	24
Rakúska	30	31	32	32	33	33	36	11	10	14	14
Vietnamská	89	93	94	95	99	102	100	61	64	65	69
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	11	12	13	14
Iná a nezistená	8818	8584	8376	8179	8009	7860	7735	7950	7644	7376	7183

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

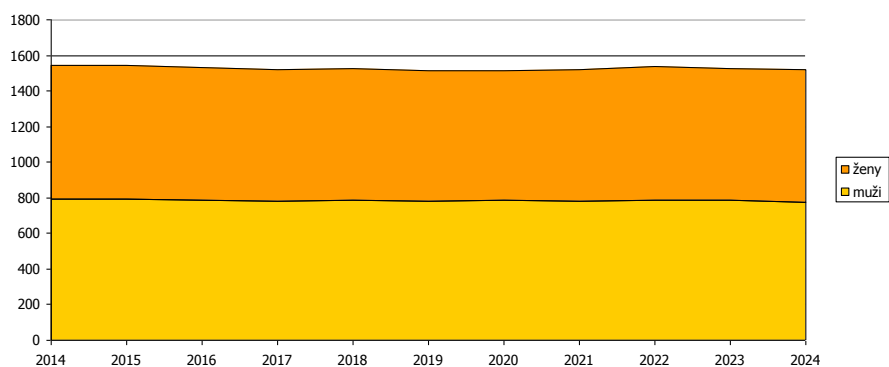
Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Lipová bol zaznamenaný mierny pokles počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

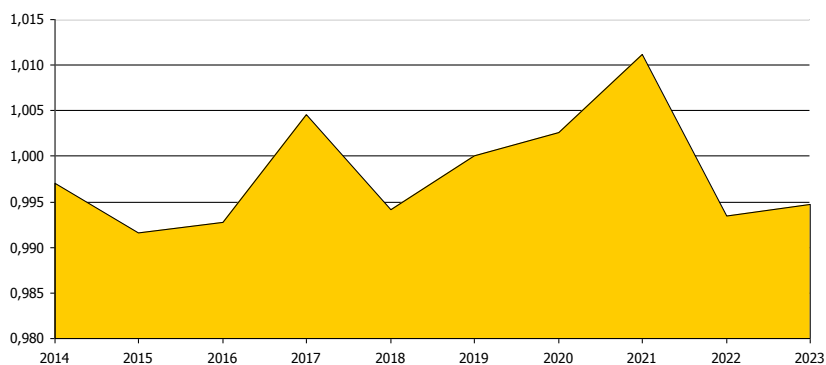
o. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
k 1.1.	1543	1546	1542	1529	1518	1525	1516	1524	1520	1537	1527
k 30.6.	1545	1544	1536	1524	1522	1521	1516	1522	1529	1532	1523
k 31.12	1546	1542	1529	1518	1525	1516	1516	1520	1537	1527	1519
muži	791	790	784	783	788	782	786	779	786	785	772
ženy	755	752	745	735	737	734	730	741	751	742	747
Index	-	0,997	0,992	0,993	1,005	0,994	1,000	1,003	1,011	0,993	0,995
Priemer Ix											0,998

Zdroj: ŠÚSR, 2014 - 2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien

Zdroj: ŠÚSR, 2014 - 2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2014 - 2024, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov klesol o 27 (1,746 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 0,998, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,159 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2022, kedy vzrástol počet obyvateľov o 17 osôb. K roku s najvyšším poklesom obyvateľstva patrili roky 2016 a 2017, kedy klesol počet obyvateľov o 13 a 11. V roku 2024 bol zaznamenaný pokles o 8 obyvateľov. K ďalšiemu vyššiemu úbytku došlo aj v rokoch 2023 a 2019 (- 10 a - 9 obyvateľov). V obci žije väčší počet mužov (772) ako žien (747).

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Nové Zámky, ako aj prirodzený prírastok v obci Lipová.

Prirodzený prírastok											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Nové Zámky HMPP	-3,39	-4,41	-3,99	-3,55	-4,51	-3,48	-5,25	-8,69	-6,05	-5,36	-5,87
prirodzený prírastok	-10	-5	-11	3	-13	-12	8	-9	-3	-12	-16
hrubá miera pr. príř.	-6,47	-3,24	-7,16	1,97	-8,54	-7,89	5,28	-5,91	-1,96	-7,83	-10,51

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet zomretých prekračuje v obci počet živonarodených obyvateľov takmer v každom roku sledovaného obdobia (s výnimkou 2017 a 2020). Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2024 a 2018 a to - 16 a - 13 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Lipová. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2017, kedy hrubá miera dosiahla 7,73. Do roku 2024 klesol tento počet na 6,63. V súčasnosti je v obci rovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2017 a 2020 a to 20 a 23 osôb.

Počet živonarodených											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Nové Zámky HM	8,29	7,86	8,43	8,74	7,73	8,26	7,74	8,05	7,44	6,66	6,63
narodení	10	11	12	20	9	13	23	12	11	5	9
živonarodení	10	11	12	20	9	13	23	12	11	5	9
hrubá miera živorod.	6,47	7,12	7,82	13,13	5,92	8,55	15,17	7,88	7,2	3,26	5,91

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na nižšej priemernej úrovni ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2016 a 2017 (4 obyvateľov).

Počet potratov											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Nové Zámky HM	2,54	2,36	2,55	2,34	2,31	2,28	2,29	2,24	2,19	2,15	1,99
potratovosť	3	3	4	4	3	2	2	1	1	3	3
hrubá miera potratovosti	1,94	1,94	2,61	2,63	1,97	1,32	1,32	0,66	0,65	1,96	1,97
index potratovosti	30	27,27	33,33	20	33,33	15,38	8,7	8,33	9,09	60	33,33
ukončené tehotenstvá	13	14	16	24	12	15	25	13	12	8	12
hrubá miera uk. tehot.	8,42	9,07	10,42	15,75	7,89	9,87	16,49	8,54	7,85	5,22	7,88

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 12,76 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

V obci Lipová možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2014 bolo evidovaných 12,95 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2024 to bolo 16,41. V roku 2023 to bolo 11,1 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Nové Zámky HM	11,69	12,27	12,42	12,29	12,25	11,74	12,99	16,74	13,48	12,02	12,5
zomretí	20	16	23	17	22	25	15	21	14	17	25
hrubá miera úmrtnosti	12,95	10,36	14,98	11,16	14,46	16,44	9,89	13,8	9,16	11,1	16,41

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok v okrese negatívny trend. Pozitívny v obci bol zaznamenaný v rokoch 2014, 2015, 2018, 2019 a 2021 až 2024. V roku 2017 a 2020 presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných o 14 a 8 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2018 a 2022 (20).

Saldo sťahovania											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Nové Zámky HM	-1,14	-0,82	-0,69	-1,73	-0,77	-2,67	-0,53	0,21	-1,66	-1,63	0,13
migračné saldo	13	1	-2	-14	20	3	-8	5	20	2	8
hr. miera migr. salda	8,42	0,65	-1,3	-9,19	13,14	1,97	-5,28	3,29	13,08	1,31	5,25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Lipová. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
prisťahovaní	38	25	22	28	38	26	23	31	49	20	34
vystáňovaní	25	24	24	42	18	23	31	26	29	18	26

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vystáňovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2017 - celkovo až 42 vystáňovaných. V roku 2024 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 26. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2022, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 49 obyvateľov. V roku 2024 sa do obce prisťahovalo 34 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok nevykázal v okrese v sledovanom období v žiadnom roku kladnú hodnotu. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 (-8,48).

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Nové Zámky HM	-4,54	-5,23	-4,68	-5,28	-5,29	-6,15	-5,78	-8,48	-7,7	-6,99	-5,73
celkový prírastok	3	-4	-13	-11	7	-9	0	-4	17	-10	-8
hrubá miera celk. pr.	1,94	-2,59	-8,47	-7,22	4,6	-5,92	0	-2,63	11,12	-6,53	-5,25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2022, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 17. K najvyššiemu celkovému úbytku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2016 (- 13).

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Lipová. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2014 pripadalo 4,72. Do roku 2024 bol ich počet na hodnote 4,65.

Počet sobášov											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Nové Zámky HM	4,72	4,94	4,86	5,48	5,24	4,77	3,87	4,17	5,17	4,55	4,65
sobášnosť	11	8	5	10	16	7	2	4	7	8	12
hrubá miera sobášnosti	7,12	5,18	3,26	6,56	10,52	4,6	1,32	2,63	4,58	5,22	7,88

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2019. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2014 a 2017 a to 4.

Počet rozvodov											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Nové Zámky HM	2,11	1,93	1,84	1,86	1,86	1,86	1,56	1,47	1,67	1,73	1,72
rozvodovosť	4	3	2	4	3	1	2	1	1	3	3
hrubá miera roz.	2,59	1,94	1,3	2,63	1,97	0,66	1,32	0,66	0,65	1,96	1,97

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je na úrovni Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2014 dosiahla hustota hodnotu 113,32 a do roku 2024 klesla na hodnotu 111,74. Nachádza sa nad úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km2 k 31.12. podľa územie a rok											
O. Lipová	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mestá	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88	384,96
vidiek	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86	62,09
SR	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67	110,58
okres Nové Zámky	105,89	105,37	104,85	104,33	103,78	103,19	102,58	102,14	101,31	100,57	99,94
O. Lipová	113,32	113,28	112,66	111,78	111,63	111,56	111,23	111,67	112,15	112,4	111,74

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	1546	1542	1529	1518	1525	1516	1516	1520	1537	1527	1519
0	10	12	12	19	10	13	22	13	12	6	10
1-4	43	43	40	39	54	56	53	59	58	59	52
5-9	61	55	65	62	61	62	60	52	62	68	70
10-14	68	69	63	58	58	63	58	65	67	62	62
15-19	81	80	80	77	77	73	71	67	62	62	68
20-24	106	98	86	90	85	79	78	80	78	75	72
25-29	125	120	117	112	110	101	94	83	87	80	77
30-34	134	128	132	125	122	124	123	110	112	104	100
35-39	119	117	117	124	126	127	122	134	123	119	113

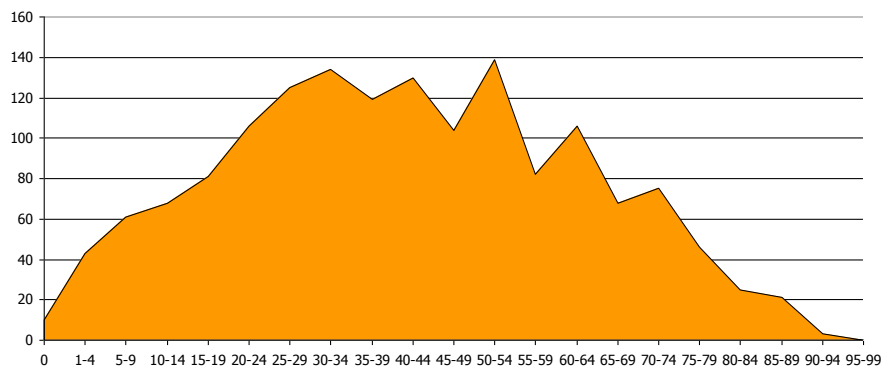
40-44	130	134	133	127	125	117	115	115	123	130	134
45-49	104	114	115	117	123	124	128	141	143	138	131
50-54	139	124	110	98	97	96	109	114	115	125	129
55-59	82	89	104	121	119	128	116	104	94	89	90
60-64	106	110	99	88	86	79	84	100	115	116	122
65-69	68	70	79	87	95	100	104	94	84	80	73
70-74	75	79	83	76	78	63	62	70	77	85	93
75-79	46	47	39	47	46	58	61	61	59	61	53
80-84	25	27	30	26	27	27	28	29	35	37	40
85-89	21	19	17	16	19	15	16	18	19	17	20
90-94	3	7	8	9	7	10	8	9	10	12	7
95-99	0	0	0	0	0	1	4	2	2	2	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

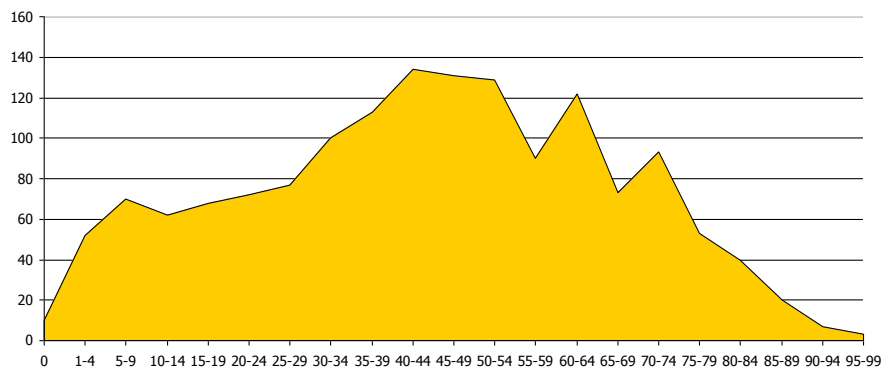
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 - 49. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Lipová.

Veková štruktúra obyvateľstva

2014

2024

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k miernemu poklesu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov klesnúť na 1476 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 15 - 34.

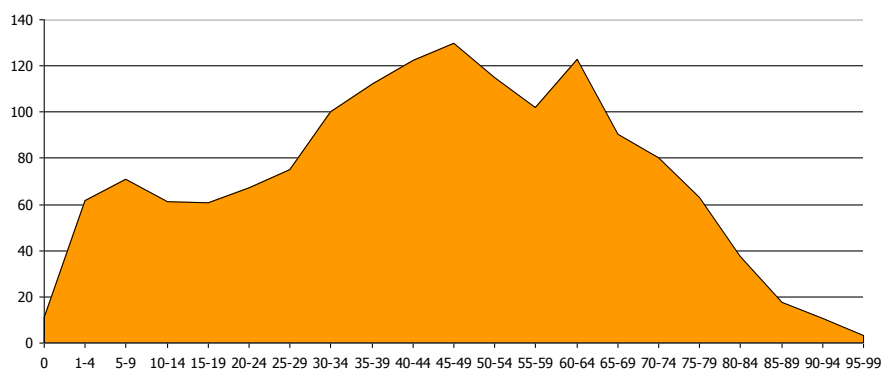
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	1515	1510	1506	1504	1499	1496	1492	1488	1484	1480	1476
0	11	11	11	11	10	10	10	10	10	9	9
1-4	62	63	65	67	69	71	73	74	76	78	80
5-9	71	72	73	75	76	77	79	80	81	83	84

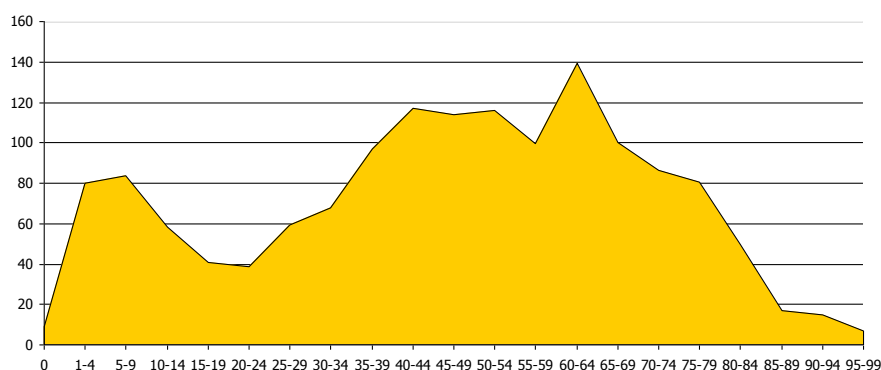

10-14	61	61	61	60	60	60	60	59	59	59	58
15-19	61	59	57	55	53	51	49	47	45	43	41
20-24	67	64	62	59	56	53	50	47	44	42	39
25-29	75	73	71	70	69	67	66	64	63	61	60
30-34	100	97	94	90	87	84	81	78	74	71	68
35-39	112	110	109	107	106	104	103	101	100	98	97
40-44	122	122	121	121	120	120	119	119	118	118	117
45-49	130	128	127	126	123	122	120	119	117	116	114
50-54	115	115	115	115	115	115	116	116	116	116	116
55-59	102	102	101	101	101	101	100	100	100	100	99
60-64	123	125	126	128	130	131	133	134	136	138	139
65-69	91	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
70-74	80	81	81	82	83	83	84	84	85	86	86
75-79	63	65	67	68	70	72	74	75	77	79	81
80-84	38	39	40	41	43	44	45	46	48	49	50
85-89	18	18	17	17	17	17	17	17	17	17	17
90-94	11	11	12	12	12	13	13	14	14	15	15
95-99	3	4	4	4	5	5	5	6	6	6	7

Prognózaná veková štruktúra obyvateľstva 2025

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 140. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 51 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 90.

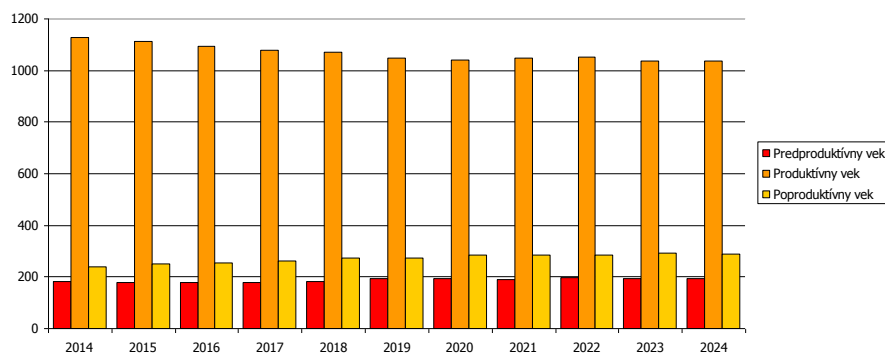

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Predproduktívny vek	182	179	180	178	183	194	193	189	199	195	194
Produktívny vek	1126	1114	1093	1079	1070	1048	1040	1048	1052	1038	1036
Poproduktívny vek	238	249	256	261	272	274	283	283	286	294	289

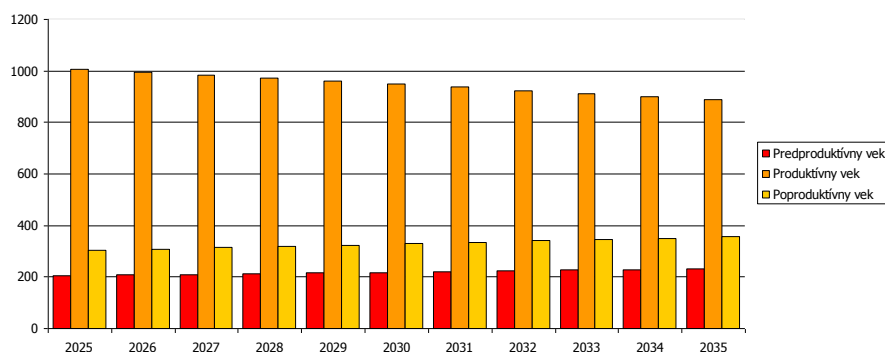
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách pred a poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 53 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	205	207	210	213	215	218	221	223	226	229	231
Produktívny vek	1007	994	983	972	960	948	936	925	913	901	889
Poproduktívny vek	303	308	314	319	324	329	335	340	345	350	356

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2014 až 2024 bol zaznamenaný v skupine 15 až 39 rokov a 50 až 54 rokov.

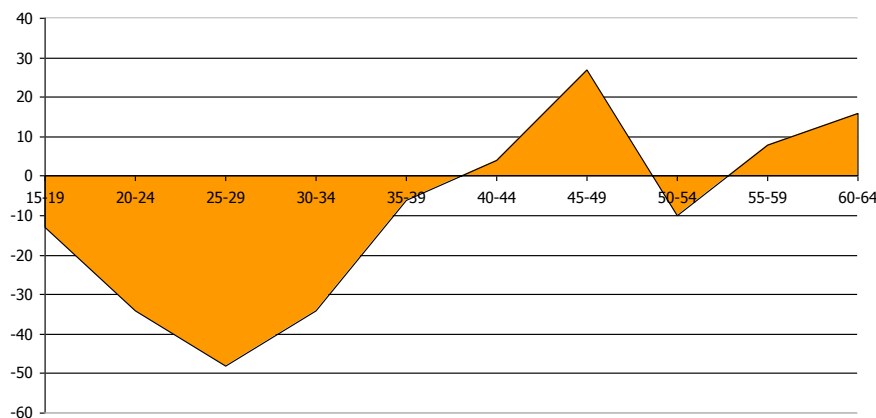
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2014 a 2024

Vek	2014	2024	rozdiel 2024 - 2014
15-19	81	68	-13
20-24	106	72	-34
25-29	125	77	-48
30-34	134	100	-34
35-39	119	113	-6

40-44	130	134	4
45-49	104	131	27
50-54	139	129	-10
55-59	82	90	8
60-64	106	122	16

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,54 %. V obci žili v roku 2021 8 obyvateľia českej národnosti a 4 maďarskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1456	95,54
Maďarská	4	0,26
Česká	8	0,52
Ruská	1	0,07
Nezistené	55	3,61
Spolu	1524	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Nové Zámky je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 134231 obyvateľov slovenskej národnosti.

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 24,87 % a so stredným odborným vzdelaním učňovským - 26,77 %. Obyvatelia so základným vzdelaním boli zastúpení 15,16 % (školopovinní).

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

	počet	%
dosiahnuté vzdelanie		
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	142	9,32
základné	231	15,16
stredné odborné učňovské (bez maturity)	408	26,77
úplné stredné (s maturitou)	379	24,87
vyššie odborné vzdelanie	80	5,25
vysokoškolské	208	13,65
bez školského vzdelania (15+ rokov)	38	2,49
nezistené	38	2,49

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nezamestnaná spolu	87	81	87	42	44	32	57	54	44	37	49
Nezamestnaní ženy	47	42	45	22	20	19	23	23	18	25	27
% miera nezamest.	7,7	7,3	8,0	3,9	4,1	3,1	5,5	5,2	4,2	3,6	4,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nezamestnanosť aj v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2022) vzrastajúcu tendenciu. V roku 2024 bolo v obci Lipová 49 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územia, pohlavie a rok v %											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slovenská republika	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,90	5,07	4,24
Kraj Nitriansky	11,21	9,71	6,96	4,05	3,12	2,93	5,50	4,80	3,85	3,07	2,24
Okres Nové Zámky	10,85	10,16	6,96	3,71	2,85	2,73	5,47	5,53	4,17	3,76	3,11
Muži	8,66	8,17	5,05	2,67	2,15	2,01	4,27	4,25	3,07	2,66	2,06
Ženy	13,58	12,53	9,29	4,95	3,69	3,61	6,93	7,13	5,50	5,09	4,38

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 5,50 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2014 (10,85 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel mierne výrazne klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2024 klesol podiel na 420 osôb.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách											
Okr. Nové Zámky	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
15-24	1377	1118	691	314	290	310	510	477	357	374	420
25-34	1858	1807	1238	656	566	495	869	800	644	582	608
35-49	3029	2847	2048	1178	946	889	1488	1488	1 243	1 152	1 217
50 a viac	2550	2474	1817	1199	952	909	1364	1416	1 108	1 058	1 051
spolu	8814	8246	5794	3347	2754	2603	4231	4181	3 352	3 166	3 296

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V prípade regiónu ide hlavne o krátkodobú nezamestnanosť do 3 mesiacov.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory

v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Nových Zámkoch, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (22,90 %), obchod (11,51 %), doprava (13,54 %). Silne zastúpená je verejná správa (6,93 %), vzdelávanie (10,23 %), a zdravotníctvo (9,51 %). Od roku 2014 sa podiel priemyslu na zamestnaní znížil (- 6,45 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade obchodu.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE v %	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pol'nohospodárstvo, lesní..	5,66	5,96	5,46	5,74	7,39	6,56	6,48	6,30	6,84	5,90	6,69
Priemysel spolu	28,45	27,29	24,70	27,36	26,30	23,88	23,42	24,21	23,54	24,88	22,90
Priemyselná výroba	25,38	24,58	22,21	24,82	23,76	21,93	21,45	22,20	21,54	22,74	21,16
Dodávka elektriny, plynu...	1,37	0,85	0,81	0,79	0,68	0,75	0,74	0,72	0,71	0,85	0,62
Dodávka vody; čistenie ...	1,61	1,55	1,53	1,75	1,86	1,21	1,24	1,29	1,29	1,29	1,20
Stavebníctvo	2,62	2,48	1,76	1,46	2,24	1,45	3,09	3,05	3,06	2,03	2,63
Veľkoobchod a maloobc...	18,38	17,72	17,86	17,04	13,93	12,09	12,95	12,61	13,15	14,67	11,51
Doprava a skladovanie	10,69	10,33	16,77	15,01	12,81	15,75	13,97	14,23	12,43	11,20	13,54
Ubytovacie a stravov...	0,80	1,05	1,39	1,07	1,53	1,42	2,07	1,37	1,67	2,67	2,30
Informácie a komunikácia	0,88	0,88	1,16	1,45	0,09	0,10	0,17	0,13	0,22	0,16	-0,15
Finančné a poisťovacie činn.	0,78	0,72	0,68	0,68	0,45	0,55	0,52	0,43	0,49	0,50	0,39
Činnosti v oblasti nehnute...	1,72	1,39	1,11	0,84	1,08	1,91	2,00	4,28	2,62	0,71	2,42
Odborné, vedecké a te...	1,63	2,65	2,81	1,25	2,11	3,94	3,64	3,09	4,21	3,04	3,97
Administratívne a podpo...	0,78	2,02	1,64	1,61	1,41	1,69	1,59	1,06	3,14	3,63	2,88
Verejná správa a obran...	7,16	7,38	6,96	5,75	6,63	6,50	6,55	7,37	6,91	7,30	6,93
Vzdelávanie	7,19	7,14	6,91	9,43	10,55	9,61	9,49	9,11	8,82	9,57	10,23
Zdravotníctvo a soc. pomoc	7,87	8,05	6,65	6,80	8,43	10,04	9,62	8,58	8,50	9,14	9,51
Umenie, zábava a rekreácia	2,19	2,16	1,38	1,53	2,38	1,90	1,81	1,99	2,21	2,21	2,11
Ostatné činnosti	0,21	0,38	0,42	0,45	0,14	0,66	0,65	0,18	0,20	0,24	0,32

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v okresnom meste Nové Zámky, Šaľa, Nitra a hlavnom meste Bratislava. Pracovné príležitosti sa priamo v obci nachádzajú v obmedzenej miere.

2.8. BÝVANIE

V obciťvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno, dvoj podlažné, niektoré sú aj troj podlažné (obytné podkrovie). Zdravotný stav objektov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Zóna bývania je tvorená hlavne individuálnou bytovou výstavbou (IBV). Jedná sa o vidiecky ráz osídlenia v časti Lipová aj Ondrochov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1946 až 1960. Najmenej bytov bolo vybudovaných po roku 2001.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	13	2,35
1919 - 1945	55	9,93
1946 - 1960	134	24,19
1961 - 1980	207	37,36
1981 - 2000	84	15,16
2001 - 2010	31	5,60
2011 - 2015	13	2,35
2016 a neskôr	14	2,53
nezistené	3	0,54
Domy spolu	554	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 536 (96,75 %), bytové domy (6) a ostatné - 8 (1,44 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	536	96,75
bytový dom	6	1,80
polyfunkčná budova	0	0,00
ostatné budovy na bývanie	3	0,54
neskolaudovaný rodinný dom	1	0,18
núdzový objekt určený na bývanie	1	0,18
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	2	0,36
ostatné	5	0,90
nezistený	0	0,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Lipová najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 obytnými miestnosťami. Okolo 8,78 % tvorili byty s 2 a 7,57 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytňou miestnosťou boli zastúpené v počte 12.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	12	2,70
2 obytné miestnosti	51	8,78
3 obytné miestnosti	199	34,25
4 obytné miestnosti	179	30,81
5 obytných miestností	93	16,10
6 a viac obytných miestností	44	7,57
Nezistené	3	0,52
Byty spolu	581	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 466 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 72 domov. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 5.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	466	84,12
v dome - vlastná	72	13,00

mimo domu - z verejnej siete	2	0,36
mimo domu - vlastná	7	1,26
bez prípojky	5	0,90
nezistený	2	0,36
Domy spolu	554	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Len 245 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpa malo 53,25 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	295	53,25
prípojka na kanalizačnú sieť	245	44,22
domáca čistička odpadových vôd	1	0,18
bez kanalizácie	11	1,99
nezistený	2	0,36
Domy spolu	554	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2023 bol ich počet 83.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Lipová	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fyz. osoby – podnik.	70	68	66	68	76	78	93	84	78	85	85
Živnostníci	69	67	65	67	74	76	88	81	74	81	83

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 32 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 23 ziskových a 9 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Lipová	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Právnické osoby spolu	24	27	12	12	20	24	27	30	34	32	32
Práv. osoby ziskové	9	11	9	9	13	13	17	19	22	22	23

Práv. osoby neziskové 15 16 3 3 7 11 10 11 12 10 9
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Priemysel - výroba a skladové hospodárstvo

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného, občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú a poskytujú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce. Z hľadiska výroby dominantné postavenie v obci má poľnohospodárska výroba.

Lesné hospodárstvo

Lesy v katastrálnom území obce Lipová spadajú do LHC Podhájska. Zhľadiska kategorizácie lesov sa na tomto území nachádzajú hospodárske lesy iba listnaté, so zásobami 4491 m³ drevnej hmoty, ktorých výmera je 26,64 ha. Prirodzenú vegetáciu lesov na území obce Lipová predstavujú jaseňovo – brestovo – dubové lesy. Rastlinné spoločenstvo tvoria brestové dúbravy, jaseň úzkolistýpanónsky, jaseň štíhly, javor poľný, brest hrabolistý, dub letný, topol' biely, topol' čierny, jelša lepkavá a vrby. Krovité porasty sú bohaté na svíb krvavý, vtáči zob, javor tatársky, trnku obyčajnú, bazu čiernu, svíb červenkastý. Vokolí toku Malá Nitra sú brehovité porasty pomerne dobre zastúpené vrbou bielou, vrbou krehkou, jelšou lepkavou (PHRSR, 2015).

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Lipová, ktorá je začlenená do okresu Nové Zámky, kraj Nitriansky. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 1176,9 ha, z čoho orná pôda zaberá 1109,4 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 11,5 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 86,3 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Lipová											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% z celkovej výmery	86,9	86,9	86,8	86,8	86,4	86,4	86,4	86,4	86,4	86,4	86,3
Poľnohosp. pôda	1 183,9	1 183,8	1 183,7	1 183,6	1 177,4	1 177,3	1 177,1	1 177,1	1 177,0	1 176,9	1 176,9
- orná pôda	1 116,4	1 116,4	1 116,4	1 116,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4	1 109,4
- vinica	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- záhrada	48,1	48,0	47,9	47,8	54,4	54,3	54,2	54,1	54,0	53,9	53,9
- ovocný sad	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
- trvalý trávny porast	17,3	17,3	17,3	17,3	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú cukrová repa a zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zrniny spolu	4,91	7,16	5,17	7,28	5,19	6,36	5,9	6,37	6,55	4,25	6,64
Obilniny	4,93	7,2	5,22	7,43	5,28	6,46	5,95	6,44	6,6	4,29	6,8
Olejniny	2,63	3,12	2,36	3,15	2,65	2,84	2,53	2,43	2,75	2,13	2,99
Zemiaky	17,88	22,66	21,71	20,48	22,31	22,19	20,96	17,69	22,23	10,91	23,43
Cukrová repa	46,64	64,84	54,37	67,96	59,95	62,16	57,31	51,03	63,62	49,16	59,02
Viacročné krmo.	7,62	7,51	6,67	6,63	5,15	6,38	5	7,26	6,07	4,1	7,25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Nové Zámky. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a ošípaných.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat

Okres N. Zámky	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	13,4	13,1	13,6	14	14,1	14,6	15,1	15	16,9	13,8	13,9
B	5,5	5,6	5,4	5,5	5,8	5,8	5,8	5,7	6,9	5,9	6,2
C	1,3	1,3	1,1	0,9	1	0,9	1	1,1	1,1	1,3	1,3
D	46,3	45,3	41,7	46,5	45,2	47,4	45	46	35,9	43,7	32,1
E	627	845,5	768,0	533,7	721,1	604,9	530,2	-	-	-	-
F	569,3	522,4	524,6	513,7	428,2	509,9	459,3	-	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

A - Hovädzí dobytok (na 100 ha poľ. p.), B - Kravy (100 ha p. p.), C - Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy), D - Ošípané (na 100 ha or. pôdy), E - Hydina (na 100 ha or. pôdy), F - Sliepky (na 100 ha or. pôdy).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Materská škola

Zameranie Materskej školy Lipová je orientované na jej dlhoročné skúsenosti s výchovou a vzdelávaním. Umiestnenie a aj možnosti, ktoré poskytuje blízke i vzdialenejšie okolie. Stredobodom je dieťa, jeho osobnostný rozvoj a pozitívne formovanie postojov a hodnôt, ktoré počas svojho pobytu v materskej škole nadobúda. Zameranie bolo tvorené diskusiou pedagogických zamestnancov, pravidelnými rozhovormi a zhodnotením silných a slabých stránok školy. Zameriava sa na celostný rozvoj osobnosti detí v poznávaní seba samého, sveta ľudí, prírody a kultúry. Školský vzdelávací program obsahuje regionálne témy, ktorými deti budú počas školského roku pravidelne zapájané do prípravy a realizácii kultúrnych dní, budú spoznávať ich význam a kolobeh v roku. Medzi blízke deťom a podnetné vo výchove je aj spoznávanie okolia miesta bydliska a života v ňom. Významnými pri týchto aktivitách je aj rozvoj pohybových schopností, vytrvalosti a výdrže. Zameranie materskej školy, profesionalita učiteľiek, dlhoročné skúsenosti s výchovou a vzdelávaním nám umožňuje byť odbornými poradcami pre rodičov pri riešení problémov vo výchove. Pravidelnými individuálnymi konzultáciami im poskytuje priestor na oboznamovanie s rozvojom dieťaťa, jeho adaptácie, prípadných problémov v správaní, ale aj o možnostiach ich riešenia v prostredí materskej školy.

Materská škola je rozdelená do 2 tried v ktorých vyučujú 4 učiteľky. V roku 2023 bolo evidovaných v materskej škole 36 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2013 do roku 2023.

Materská škola

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	29	40	35	39	27	35	33	38	38	39	36
MŠ - štátne - triedy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MŠ - štátne - učiteľia	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Základné školstvo

ZŠ Lipová je plno organizovaná ZŠ s počtom žiakov 71, ročníkov 9, tried 7, priemerný počet žiakov v triedach je 9 - 10. Škola je umiestnená v tichom, vidieckom prostredí s množstvom zelene. Počet zamestnancov je štrnásť, z toho pedagogických desať, na plný úväzok osem a nepedagogických - štyria, všetci na čiastočný úväzok. Výchovno-vyučovací proces je realizovaný v jednej budove školy. V

staršej budove z roku 1938 sú rozmiestnené kabinety, knižnica, archív, v druhej - zo šesťdesiatych rokov - sa uskutočňuje výchovno-vyučovací proces 1 ostatné mimo vyučovacie aktivity žiakov a školský klub detí. Od 1.1.2002 je škola samostatným právnym subjektom, vlastní certifikát o zaradení školy do Národnej siete škôl podporujúcich zdravie. V januári 2004 sa škola zapojila do projektu Počítače pre školy, z vlastných zdrojov bola prestavaná a zariadená počítačová učebňa a od 1.3.2004 v rámci projektu Inforek je učebňa postupne dopĺňaná materiálmi a učebnými programami pre jednotlivé predmety.

Z ďalších ušetrených finančných prostriedkov a z príspevkov Združenia rodičov bola prestavaná a zariadená aj telocvičná miestnosť, čím sa postupne zlepšili podmienky pre vyučovanie telesnej výchovy v období nepriaznivého počasia. Škola má aj kompletne vybavenú jedáleň pre stravovanie žiakov a zamestnancov školy. Materiálno - technické podmienky školy sa zlepšujú každoročne nielen údržbami a opravami, ale aj nákupom nových pomôcok pre vyučovanie jednotlivých predmetov, takže používané pomôcky sú moderné a efektívne. Z vlastných ušetrených rozpočtových prostriedkov bol okrem didaktických pomôcok obstaraný nový školský nábytok (lavice a stoličky) do 7 klasických tried, čím sa zlepšila estetika a hygiena pracovného prostredia žiakov. Najmodernejším nábytkom je vybavených už 7 klasických tried z 9 + 2 počítačové učebne, telocvičná trieda a jedáleň. V triedach sú počítače, interaktívna tabuľa, dataprojektory. Okrem spomínaného bola počas minulých rokov komplexne zrekonštruovaná aj plynová kotolňa a rozvody ústredného kúrenia v novej budove, vymenené okná a dvere v oboch budovách za plastové, zrekonštruovaná strecha na budove A. Vykonaná je aj celková rekonštrukcia vodovodných rozvodov a sociálnych zariadení v novej budove.

V škole je celkovo 8 tried. Vyučuje 13 učiteľov. V roku 2023 školu navštevovalo 75 žiakov.

Základná škola											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	65	61	67	62	70	72	74	67	66	60	75
ZŠ - štátne - triedy	7	9	9	8	9	9	8	8	9	9	8
ZŠ - štátne - učitelia	11	9	11	10	10	9	11	10	12	12	13

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Výchovno-vyučovací proces je realizovaný podľa učebných plánov č. 3, Čo znamená, že na prvom stupni sa jedná o jazykový variant, kde sa žiaci učia cudzí jazyk od tretieho ročníka v počte hodín - 2 vyučovacie hodiny týždenne, okrem 1. ročníka. V 1. - 3. ročníku postupujeme podľa štátneho a školského vzdelávacieho programu ISCED 1, kde s informatickou výchovou začíname už v 1. ročníku. Na druhom stupni je to základný variant, v rámci ktorého sú posilnené prírodovedné predmety - prírodopis, fyzika, chémia. V 5. - 7. ročníku je výučba realizovaná podľa štátneho a školského vzdelávacieho programu ISCED 2. Tieto varianty učebných plánov a školské vzdelávacie programy s orientáciou na cudzí jazyk, informatiku, ekológiu a svet práce budú realizované aj v budúcnosti, pretože zohľadňujú personálne obsadenie školy, záujmy žiakov a tradíciu prezentácie školy smerom vonok, ale aj súčasné potreby spoločnosti. V celej školskej výchovno-vzdelávacej práci, ale aj v mimo vyučovacích aktivitách je kladený dôraz na plnenie projektov a programov súvisiacich s Národným programom boja proti drogám, s výchovou k manželstvu a rodičovstvu i s environmentálnou výchovou. Každoročne škola realizuje množstvo programov a projektov zo spomínaných oblastí. O nadaných a talentovaných žiakov sa učitelia starajú počas celého školského roka. Organizovaná je pravidelná a systematická príprava žiakov na jednotlivé predmetové olympiády a súťaže. Žiaci školy sa každoročne zúčastňujú regionálnych i celoštátnych kôl olympiád a iných súťaží. Jedná sa o Pytagoriádu, matematickú, fyzikálnu, geografickú, biologicke olympiádu, technickú olympiádu anglického jazyka i recitačné súťaže, kde sa umiestňujú na popredných miestach v rámci okresu, kraja i SR. Okrem toho sa každoročne zameriava na všetky tradičné, povinné súťaže spoločenskovedného, prírodovedného, jazykového, umeleckého a športového charakteru. V súťažiach „Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko“ a PROJECT COMPETITION i English Drama Festival sa darí udržať popredné umiestnenia v rámci regiónu, ale aj kraja a Slovenska. Žiaci dosahujú umiestnenia v atletických, streleckých, stolnotenisových súťažiach, ale aj vo vybíjanej a futbale, v súťaži Mladých zdravotníkov či cyklistov. Výtvarné práce žiakov školy tiež možno vidieť na viacerých výstavách medzi najlepšími. Škola zabezpečuje žiakom bohatú krúžkovú činnosť. Na škole pracujú v

desiatke krúžkov všetky deti. Každý, kto mal záujem mohol sa zapísať a začať pracovať v krúžkoch rôzneho charakteru (<http://www.lipova.eu/lipova/index.php/obec/zakladna-skola>, 15.2.2025).

Školská jedáleň

Pre potreby základnej a materskej školy je zriadená školská jedáleň. Kapacita jedálne je 42 miest pri stoloch. V roku 2023 jedáleň využívalo 97 stravníkov.

Školská jedáleň											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Miesta pri stoloch	36	36	36	36	40	36	36	36	36	42	42
Stravníci	42	59	59	52	57	65	82	91	83	75	97

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Nových Zámkoch, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na prekennutie zdravotných ťažkostí.

Občania Palárikova žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Lipová potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Lipová.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Nové Zámky	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zariadení	33	38	32	32	31	31	31	26	28	27	27
P.m. k 31.12 spolu	1 156	1 274	1 373	1 409	1 413	1 364	1 377	1 254	1 289	1 328	1 328
P.m. v zar. pre seniorov	30	113	138	313	290	379	382	315	306	319	319
P.m. v d. soc. služ. pre PD	43	49	48	7	5	2	2	2	2	2	2
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	798	907	970	828	838	884	889	865	696	718	718

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Pri sociálnej vybavenosti sú brané do úvahy viaceré faktory (početnosť výskytu osôb závislých na sociálnych službách, miera závislosti na bývaní v domovoch sociálnych služieb, ekonomické podmienky, demografická a sociálna štruktúra obyvateľstva). Súčasná demografická štruktúra a tendencie jej vývoja (hlavne zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva) vytvárajú tlak na rozširovanie zariadení sociálnych služieb.

Výhľadové demografické trendy Slovenska napovedajú o všeobecnom starnutí populácie, čo sa prejaví zvýšeným dopytom po zariadeniach opatrovateľskej služby a geriatrických zariadeniach. Ani ekonomický vývoj zatiaľ nesmeruje k všeobecnému zlepšovaniu sociálneho statusu väčšiny obyvateľstva, čo podmieňuje potrebu vytvárania sociálnych zariadení pre odkázaných občanov, či už formou sociálneho bývania, azylového centra, staníc opatrovateľskej služby, ubytovania pre osamelé matky a pod.

Špecializované zariadenie úprava v zákone o sociálnych službách: § 39

pre koho je sociálna služba určená: osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia vyššieho územného celku), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa

možné formy sociálnej služby: ambulantná, pobytová - týždenná, celoročná; najviac pre 40 prijímateľov, ak nejde o zariadenie zriadené pre rok 2015

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, ošetrovateľská starostlivosť, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, rozvoj pracovných zručností, pomoc pri pracovnom uplatnení, záujmová činnosť, utváranie podmienok na vzdelávanie a výchova (ak sa poskytuje sociálna služba deťom)

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva vyšší územný celok na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie na vyššom územnom celku o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu vyššieho územného celku)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnému poskytovateľovi - vyšší územný celok, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby, úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške, 25% sumy životného minima pri celoročnej pobytovej forme (75% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie) 60% sumy životného minima pri týždennej pobytovej forme (85% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), sumy životného minima pri ambulantnej forme (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie) (20.12.2023, <https://sos.mpsvr.gov.sk/pm/poskytovatel-sos/4923487>).

Názov	„LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová
Adresa sídla	Lipová 131, 94102 Lipová
IČO	00587052
Právna forma	Rozpočtová organizácia
Typ poskytovateľa	zriadený alebo založený vyšším územným celkom
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	7899245
Druh sociálnej služby	špecializované zariadenie
Forma poskytovania	pobytová - ročná
Cieľová skupina	FO s nepriaznivým zdravotným stavom - duševné poruchy - Organický psychosyndróm FO s nepriaznivým zdravotným stavom - zmyslové postihnutie
Veková kategória	Deti a mladí dospelí Dospelí

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
fyzická osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V (zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, príloha č.3) a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä organický psychosyndróm ťažkého stupňa alebo hluchoslepota

Miesto poskytovania	Lipová 131, 94102 Lipová
Kapacita	12
Poskytovaná od	06.09.2011
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	06.09.2011

Zariadenie sociálnych služieb „LIPKA“ sa nachádza v chránenom území lesoparku obce Lipová pri Nových Zámkoch. Naši obyvatelia žijú v kaštieli obklopenom veľkým parkom, ktorý je bývalým letným sídlom veľkostatkára Eleka z roku 1807. Kaštieľ slúži pre sociálne účely do roku 1347 a pôvodne poskytoval starostlivosť deťom a vojnovým sirotám. Postupom času sa areál menil, prispôboval. Dobudovávali sa Ihriská (či už Športové alebo detské), bazény, vysádzali nové stromčeky, kvety. Dnes má 65 obyvateľov s ťažkým zdravotným postihnutím od 3 rokov veku, ktorým sa tu poskytuje

celoročná starostlivosť. Tú zabezpečuje v nepretržitej prevádzke 40 zamestnancov. Vďaka prostrediu, v akom je zariadenie umiestnené, si môžu obyvatelia spríjemniť svoje voľné chvíle na vybudovaných ihriskách, kde majú možnosť hrať rôzne loptové hry, napr. futbal, basketbal, stolný tenis. V horúcich letných mesiacoch sa zase môžu ochladiť v bazéne obklopenom stromami a trávou. Alebo sa poprechádzajú na čerstvom vzduchu a pri tom spoznávajú flóru a faunu nachádzajúcu sa v areáli. Obyvatelia si v rámci dramaterapie nacvičujú rôzne herecké kreácie, umelecký prednes, tanec, spev, s ktorými sa potom prezentujú na rôznych podujatiach. Zúčastňujú na prezentácii sociálnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja pod názvom Nitriansky OSKAR (15.2.2025, <http://www.lipova.eu>).

Domov sociálnych služieb úprava v zákone o sociálnych službách: § 38

pre koho je sociálna služba určená: osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia vyššieho územného celku), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V alebo nevidiaca alebo prakticky nevidiaca osoba, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej III do dovŕšenia dôchodkového veku (poskytuje sa naďalej, ak osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v tomto zariadení)

možné formy sociálnej služby: ambulantná, pobytová - týždenná, celoročná (iba plnoletým osobám, ak ide o miesta v zariadení, na ktorých sa táto sociálna služba poskytovala pred rokom 2014); najviac pre 40 prijímateľov, ak nejde o zariadenie zriadené pre rokom 2015

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, ošetrovateľská starostlivosť, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, rozvoj pracovných zručností, pomoc pri pracovnom uplatnení, záujmová činnosť, utváranie podmienok na vzdelávanie a výchova (ak sa poskytuje sociálna služba deťom)

ako získať sociálnu službu: rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva vyšší územný celok na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti a požiadanie na vyššom územnom celku o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu vyššieho územného celku)

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnému poskytovateľovi - vyšší územný celok, finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom), úhrada od prijímateľa sociálnej služby

úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady (ak je služba podporovaná z verejných zdrojov) vo výške, 25% sumy životného minima pri celoročnej pobytovej forme (75% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie) 60% sumy životného minima pri týždennej pobytovej forme (85% sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie), sumy životného minima pri ambulantnej forme (1,65 násobok sumy ŽM ak sa neposkytuje stravovanie)

Názov „LIPKA“,

Adresa sídla
IČO
Právna forma
Typ poskytovateľa

Zariadenie sociálnych služieb Lipová

Lipová 131, 94102 Lipová
00587052
Rozpočtová organizácia
zriadený alebo založený vyšším územným celkom

Sociálna služba

ID sociálnej služby
Druh sociálnej služby
Forma poskytovania
Cieľová skupina
Veková kategória

1239094
domov sociálnych služieb
pobytová - ročná / pobytová - týždenná
FO s nepriaznivým zdravotným stavom - zmyslové postihnutie - Zrak
Deti a mladí dospelí
Dospelí

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe

fyzická osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V alebo fyzická osoba, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III (zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, príloha č.3)

Miesto poskytovania	Lipová 131, 94102 Lipová
Kapacita	28 / 1
Poskytovaná od	13.07.2009
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	13.07.2009

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

Názov	Obec Lipová
Adresa sídla	Lipová 203, 94102 Lipová
IČO	00309044
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	7931720
Druh sociálnej služby	opatrovateľská služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
fyzická osoba v zmysle § 41 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

Miesto poskytovania	Lipová
Kapacita	-
Poskytovaná od	01.11.2014
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	06.10.2014

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie

prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individuálna poskytovanie sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Obec Lipová nemá vybudovanú vlastnú zdravotnícku infraštruktúru, nakoľko spádovo patrí pod mesto Šurany. Mesto Šurany prevádzkuje mestskú polikliniku, kde ordinujú obvodní lekári pre obvod obce Lipová, taktiež špecializovaní lekári. V meste Šurany majú prevádzky viaceré lekáreň. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť nie je predpoklad, že obec bude budovať vlastné zdravotnícke zariadenie (ÚPN, 2017).

2.13. ŠPORT

Športová infraštruktúra v obci nie je dostatočne riešená. V obci je vybudované futbalové ihrisko. Je potrebné riešiť skvalitnenie prevádzkového vybavenia športového areálu a v najbližších rokoch plánované vybudovanie multifunkčného ihriska. V obci funguje Obecný športový klub Lipová a Obecný hokejový klub FISTS Lipová. Ďalší rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie - vybudovanie rekreačnej zóny "Lipkáreň", pešia turistika v blízkom okolí, cykloturistické trasy nadväzujúce na regionálne cyklotrasy, športový rybolov atď. (ÚPN, 2017).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou. K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie jestvujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov. V obci sú vybudované nasledujúce kultúrne zariadenia: Kultúrny dom Lipová - objekt je určený na rekonštrukciu, Obecné múzeum (v najbližších rokoch je plánovaná jeho rekonštrukcia) a Kultúrny dom Ondrochov (stavebno-technický stav je dobrý).

V obci Lipová pôsobí niekoľko dobrovoľníckych a záujmových organizácií. Medzi nimi sú zastúpené občianske združenia – Obecný športový klub Lipová, Obecný hokejový klub FISTS Lipová a Občianske združenie Lipovian, ďalej Materské centrum Nezbedko, miestne hnutie kresťanskej mládeže eRko, miestne humanitné organizácie Slovenského Červeného kríža a Slovenského zväzu zdravotne postihnutých a záujmové členské organizácie záhradkárov a poľovníkov. V roku 2015 vznikla v obci miestna organizácia Jednoty seniorov Slovenka, ktorá má t. č. približne 40 členov. Športovú oblasť reprezentuje už spomínaný Obecný športový klub Lipová, pod ktorý patrí futbalový oddiel dospelých a dorastencov a Obecný hokejový klub FISTS Lipová. Obecný hokejový klub FISTS Lipová pomáha v obci obdobne ako Obecný športový klub vytvárať podmienky na upevňovanie zdravia občanov, zvyšovať telesnú a duševnú zdatnosť a športovú výkonnosť. K občianskym združeniam patrí aj občianske združenie Lipovian, ktoré zastrešuje v obci kultúrnu, charitatívnu a športovú oblasť. Sociálnu a humanitnú oblasť už dlhé roky reprezentuje v obci miestna organizácia Slovenského Červeného kríža a miestna organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých. K záujmovým organizáciám patrí poľovnícke združenie „Javorina“, ktoré pracuje v obci už viac ako 40 rokov. Prenajíma si pozemky s výmerou 1120 hektárov, vrátane lesnej pôdy. V obci aktívne pôsobí Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Lipovej, ktorá má vsúčasnosti 50 členov. V obci sa nachádza aj aktívna komunita

rybárov, ktorí sú združení v rybárskom spolku v neďalekých Šuranoch a dlhoročnú tradíciu má aj neformálna včelárska základňa, taktiež organizovaná v Šuranoch. V obci pôsobí záhradkárská kapela Lipovčanka, má troch členov. Hrajú na ozembuchu, heligónke a gitare. V kostole pôsobí neformálny chrámový zbor, zložený z mladej talentovanej kresťanskej mládeže (PHRSR, 2015).

Kultúrne pamiatky

Elekovský kaštieľ v časti Mlynský Sek, dvojpodlažná neogotická stavba na pôdoryse nepravidelného obdĺžnika, z roku 1903. V roku 1934 prešiel úpravami. Od roku 1947 slúži pre sociálne účely ako Domov ochrany mládeže. Fasády kaštieľa sú členené rizalitmi s trojuholníkovými štítlami so štukatúrami a dekoratívnymi fiálami. Nárožia sú bosované, parter je ukončený kordónovou rímou s oblúčkovým vlysom. Okná poschodia sú segmentovo ukončené s profilovanými šambránami a reliéfnymi fiálami. Kaštieľ je obklopený krajinárskym parkom.

Rímskokatolícky kostol Sedembolestnej Panny Márie, jednoloďová historizujúca stavba s polygonálnym ukončením presbytéria a vežou tvoriacou súčasť jej hmoty, z roku 1871. Fasády kostola sú hladké s polkruhovo ukončenými oknami. Veža vyrastá zo štítového priečelia vo forme rizalitu, je členená lizénovými rámami a ukončená ihlancovou helmicou (12.2.2025, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Lipov%C3%A1_\(okres_Nov%C3%A9_Zámky\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Lipov%C3%A1_(okres_Nov%C3%A9_Zámky))).

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorilo v roku 2023 viac ako 3764 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti.

Verejná knižnica												
obec Lipová	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	6315	6542	4 913	4 844	4 450	4 450	3 677	3 699	3 718	3 718	3 764	
Zdroj: ŠÚ SR, 2025												

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobý vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)

- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V obci sa nenachádzajú ubytovacie zariadenia.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAVRAČNÉ SLUŽBY

V súčasnosti v obci fungujú 2 miestne pohostinstvá.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Obec a príľahlé prírodné prostredie vytvára priaznivé podmienky pre rozvoj rekreačno - športových a turistických aktivít a rozvoj a podpora voľnočasových aktivít. Rekreačný a turistický potenciál obce dáva predpoklady na saturáciu ľudských potrieb v území, za účelom oddychu a športu (vodné športy, športový rybolov, cykloturistika). Medzi dôležité intervenčných kroky obce je vybudovať rekreačnú zónu "Lipkáreň", podporovať miestne združenia zamerané na rybolov a chov včiel, podporovať rozvoj ovocinárstva za účelom obnovy a zachovania starých krajových odrôd, ktoré by okrem produktivity mali i edukatívny význam pre širšie okolie. Členstvo a partnerská spolupráca obce s mikroregiónom Cedron - Nitrava ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti cykloturistiky, za účelom budovania prepojujúcich cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom. Obec má potenciál pre rozvoj: poľovníctva (lesy v k.ú. Ondrochov) a rybárstva (areál „Lipkáreň“, štrkoviská, ktoré sa dotýkajú katastrálnych hraníc k.ú. Ondrochov a k.ú. Mlynský Sek. a vodný tok Malá Nitra a jej mŕtve ramená).

V riešenom území obce Lipová sa nachádzajú paleontologické náleziská. Územie sa nachádza v oblasti, v ktorej sa našli doklady osídlenia z viacerých pravekých a historických období dejín ľudstva. Doterajší výskum ukázal, že archeologicky dôležitým územím je aj takmer celé zastavané územie časti Ondrochov a západný cíp zastavaného územia časti Mlynský Sek (ÚPN, 2017).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý

súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

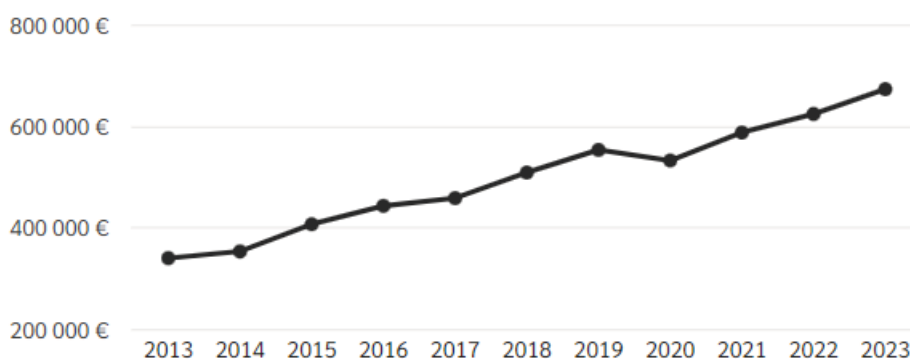
Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Spolu za rok 2021

Ekonomická klasifikácia

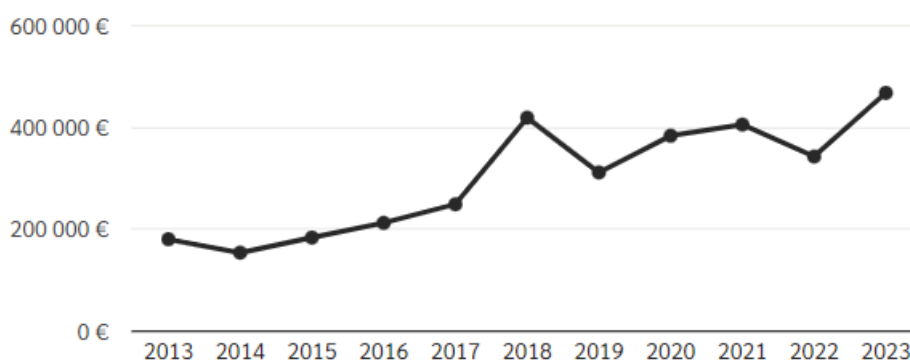
Spolu 1 266 451 €

názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Daňové príjmy	673 973 €	53 %	39 %
Dane z príjmov a kapit...	580 212 €	86 %	83 %
Dane za tovary a služby	47 012 €	7 %	7 %
Dane z majetku	46 749 €	7 %	10 %

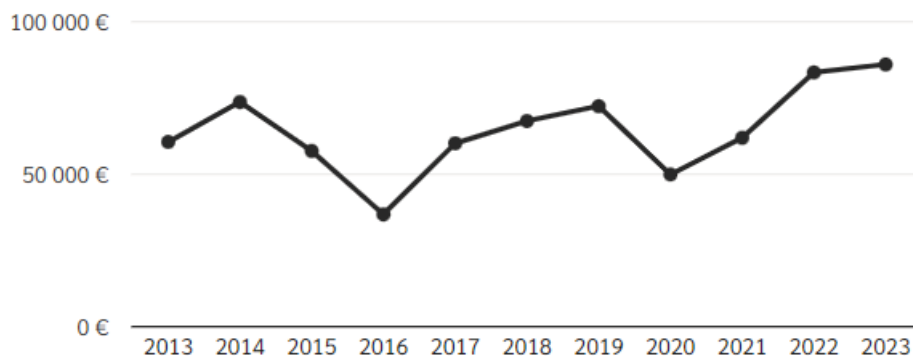
Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Lipová
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Granty a transfery	468 026 €	37 %	43 %
Tuzemské bežné granty ...	468 026 €	100 %	98 %

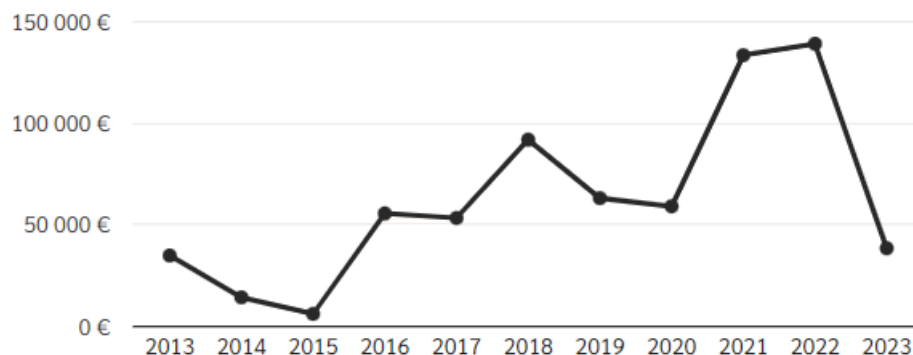
Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Lipová
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Nedaňové príjmy	85 961 €	7 %	8 %
Príjmy z podnikania a ...	43 079 €	50 %	27 %
Administratívne poplatky ...	35 866 €	42 %	55 %
Kapitálové príjmy	4 584 €	5 %	9 %
Iné nedaňové príjmy	2 432 €	3 %	8 %

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Lipová
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

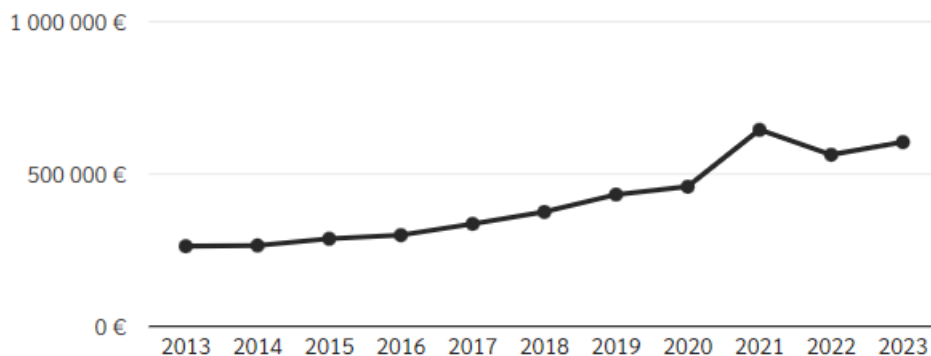
Príjmy z transakcií s ...	38 491 €	3 %	6 %
Z ostatných finančných ...	37 194 €	97 %	100 %
Zo splátok tuzemských ...	1 297 €	3 %	0 %

Obrázok: Príjmy z transakcií s finančnými v obci Lipová
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Štruktúra výdavkov

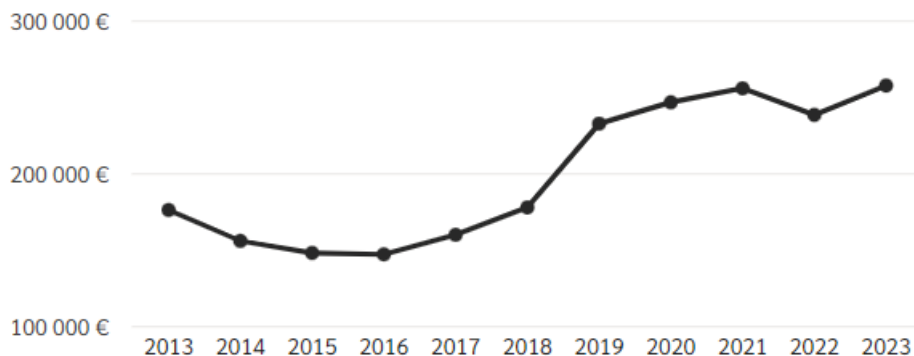
Spolu	1 132 286 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Vzdelávanie	604 504 €	53 %	43 %
Predprimárne a prim...	304 310 €	50 %	55 %
Sekundárne vzdelávanie	209 402 €	35 %	26 %
Vedľajšie služby v školstve	90 792 €	15 %	13 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Lipová
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

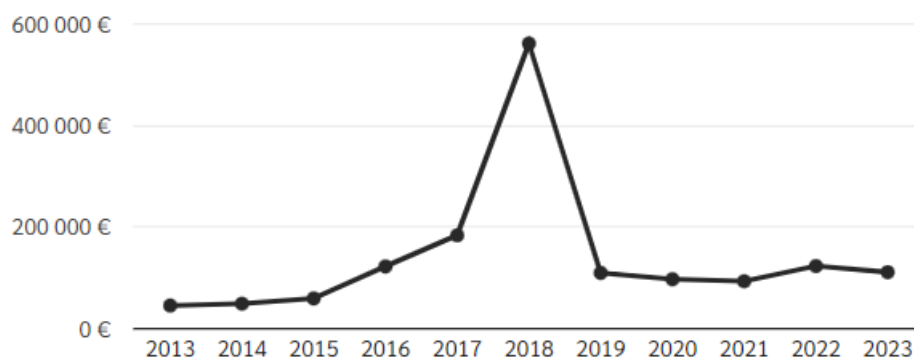
Všeobecné verejné ...	257 798 €	23 %	25 %
Výkonné a zákonodarné ---	257 798 €	100 %	87 %
Všeobecné verejné slu...	0 €	0 %	1 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Lipová

Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

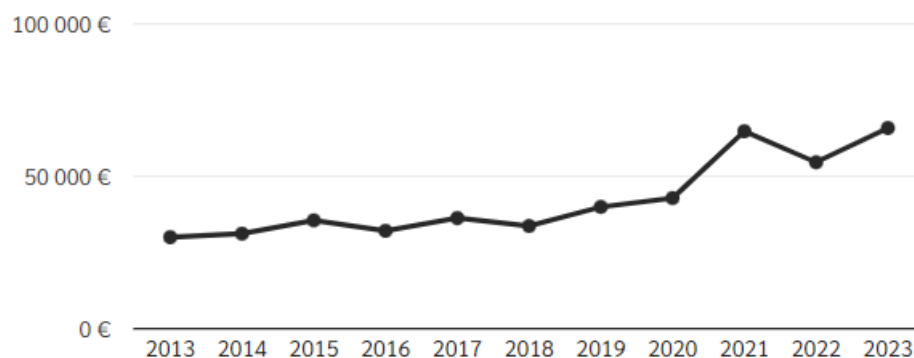
Bývanie a občianska ...	111 346 €	10 %	9 %
Rozvoj obcí	43 923 €	39 %	55 %
Rozvoj bývania	35 548 €	32 %	16 %
Verejné osvetlenie	31 875 €	29 %	12 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie v obci Lipová

Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ochrana životného	65 832 €	6 %	8 %
Nakladanie s odpadmi	65 832 €	100 %	62 %

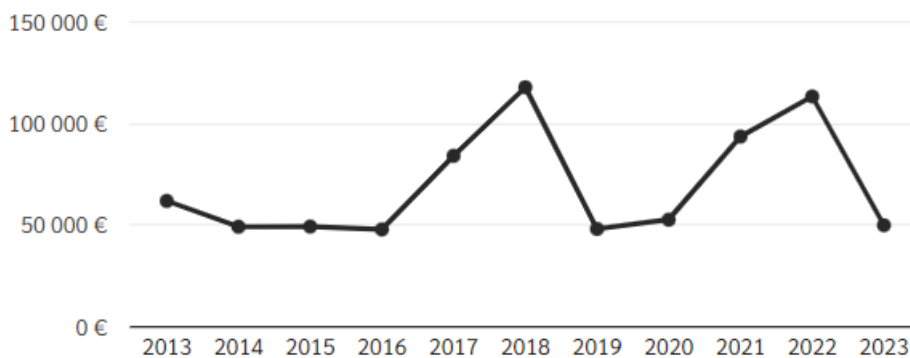
Obrázok: Vývoj výdavkov ochranu životného prostredia v obci Lipová

Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Rekreácia, kultúra ...	50 021 €	4 %	5 %
Rekreačné a športové služby	24 998 €	50 %	29 %
Kultúrne služby	14 528 €	29 %	55 %
Náboženské a iné spoloč...	8 047 €	16 %	10 %

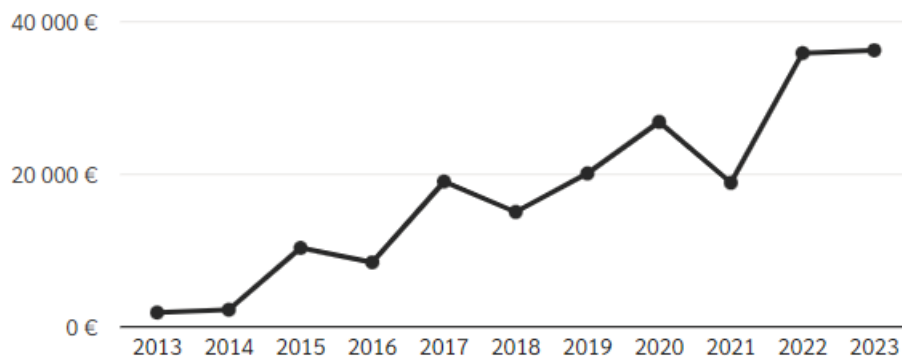
Vysielacie a vydava.... 2 447 € 5 % 2 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru, ... v obci Lipová
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Sociálne zabezpečenie 36 247 € 3 % 4 %

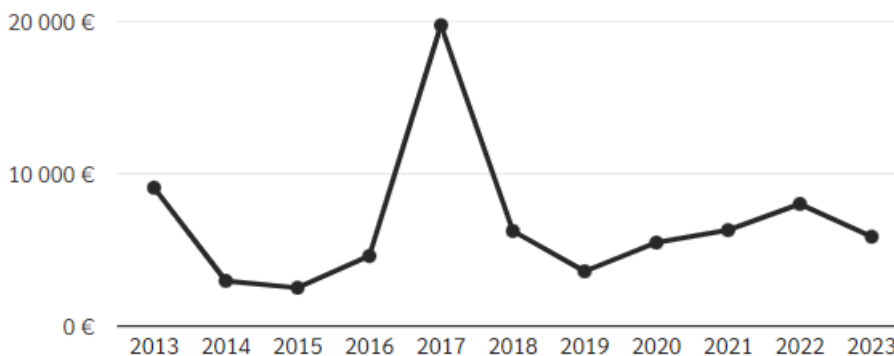
Staroba	32 695 €	90 %	50 %
Rodina a deti	3 150 €	9 %	10 %
Sociálna pomoc občan...	390 €	1 %	28 %
Choroba, invalidita a ťažké...	12 €	0 %	4 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálnu oblasť v obci Lipová
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ekonomická oblasť 5 867 € 1 % 5 %

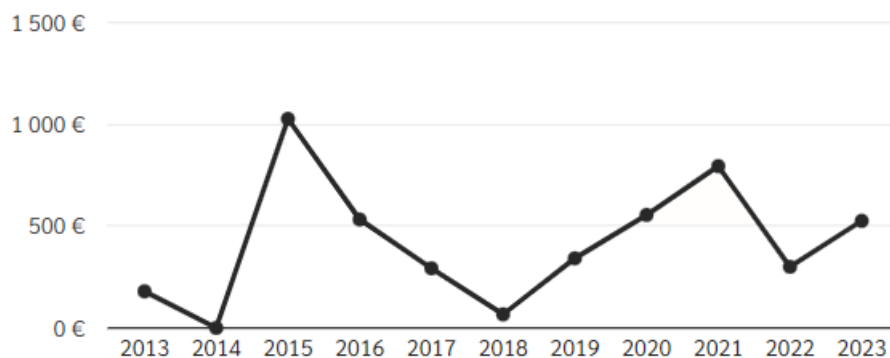
Ťažba, výroba a výstavba	3 500 €	60 %	16 %
Doprava	2 367 €	40 %	58 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Lipová
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

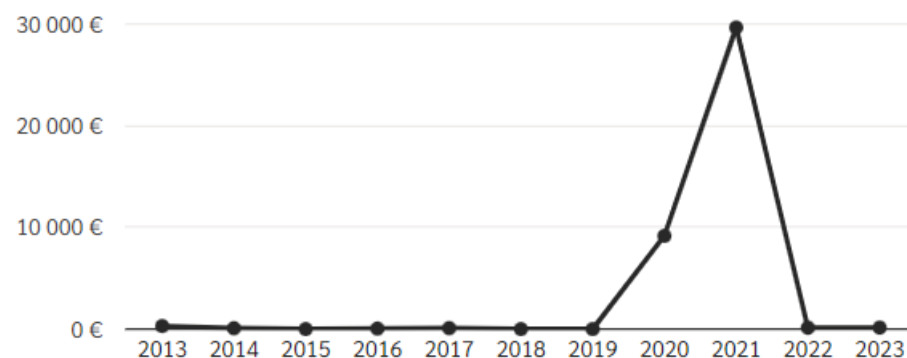
Verejný poriadok a ... 526 € 0 % 1 %

Ochrana pred požiarmi	526 €	100 %	66 %
-----------------------	-------	-------	------

Obrázok: Vývoj výdavkov na bezpečnosť v obci Lipová
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrana	145 €	0 %	0 %
Civilná ochrana	145 €	100 %	99 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na obranu v obci Lipová
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

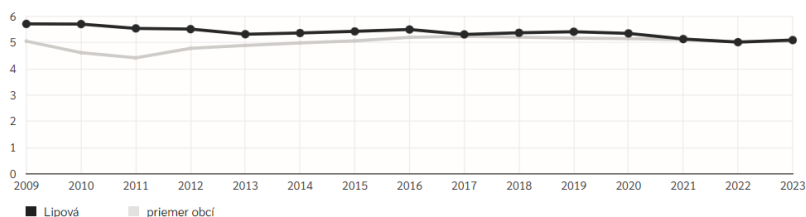
Finančné zdravie obce Lipová

Celkové skóre finančného zdravia obce Lipová sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Lipová dosiahla skóre **5,1**.

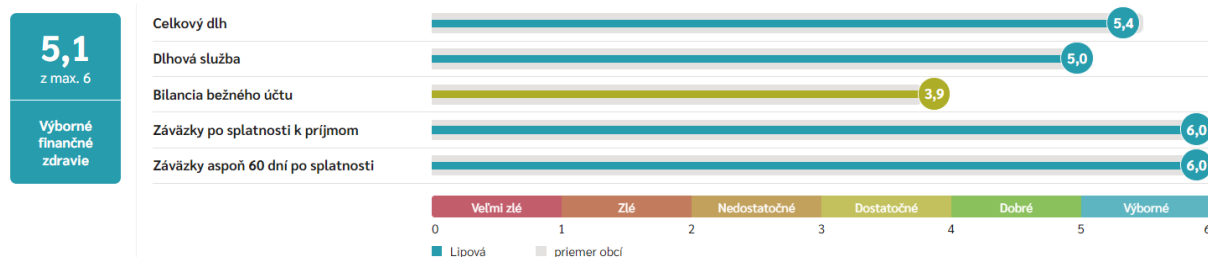
Historický vývoj

Celkové skóre finančného zdravia obce / VÚC sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability. Viac informácií možno nájsť v sekcii Metodika.

Obrázok Vývoj finančného zdravia obce Lipová
Zdroj: 22.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Lipová

Zdroj: 22.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Lipová je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Lipová. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Komisie pracujúce pri obecnom úrade:

- Komisia na ochranu verejného záujmu
- Komisia na ochranu verejného poriadku a životného prostredia

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠSS

Sídlo matričného úradu	Lipová
Sídlo pracoviska daňového úradu	Nové Zámky
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Nové Zámky
Sídlo Okresného súdu	Nové Zámky
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Nové Zámky
Sídlo pracoviska okresného úradu	Nové Zámky
Sídlo Územnej vojenskej správy	Nitra
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Nové Zámky
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Nové Zámky
ŠÚ SR	

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Lipová v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Šuranoch (**Obvodné oddelenie PZ Šurany Nitrianska 13, 94201 Šurany**). Táto činnosť je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchôdzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia. Do pôsobnosti oddelenia spadajú nasledujúce samosprávy: Šurany, Bardoňovo, Černík, Hul, Kmeťovo, Komjatice, **Lipová**, Maňa, Michal nad Žitavou, Mojzesovo, Podhájska, Pozba, Radava, Rastislavice, Trávnica, Úľany nad Žitavou, Veľký Kýr, Vlkaš.

V obci je zriadená aj obecná polícia. Obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci Lipová a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce Lipová, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením. Náčelníka (veliteľa) obecnej polície na návrh starostu vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo. Úlohy obecnej polície plní v obciach, ktoré sú mestami mestská polícia. Činnosť obecnej polície upravuje Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Medzi hlavné

úlohy obecnej polície patrí: zabezpečovať verejný poriadok v obci Lipová, chrániť majetok obce a občanov pred poškodením, zničením alebo zneužitím, dbať na ochranu životného prostredia v obci, dbať na dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach a na iných verejných priestranstvách alebo verejne dostupných miestach, vykonávať všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu, ukladať a vyberať v blokovanom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z miestnej úpravy cestnej premávky, oznamovať príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Lipová je súčasťou Vyššieho územného celku Nitra. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj obce. Nitriansky kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s primeranou atraktivitou a pozíciou, priemerným stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne konkurencieschopný mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Po Košickom a Prešovskom kraji je najľudnatejším krajom SR. NK je prevažne vidieckym regiónom SR (46,8 % mestského obyvateľstva), kde sa výrazne prejavuje starnutie populácie a pokles detskej zložky obyvateľstva. NK vykazuje rast ekonomicky aktívneho obyvateľstva. NK sa vyznačuje priemernou zamestnanosťou (miera zamestnanosti 64,1 %). V prípade NK bude nevyhnutné vyvíjať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 27 000 ekonomicky aktívneho obyvateľstva). Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 36 %) a vysoký podiel na zamestnanosti predstavujú verejné služby (23 %) a celkovo služby (56 %). NK patrí k najproduktívnejším poľnohospodárskym regiónom SR s celkovou výmerou poľnohospodárskej pôdy 468 669 ha, čo je najviac v SR a podiel poľnohospodárskej pôdy v SR (19,3 %). Priaznivo možno hodnotiť vývoj sektorovej štruktúry v regióne, ktorý prešiel pomerne rýchlo sektorovou reštrukturalizáciou a posilnil pozíciu najvýznamnejších sektorov (strojársky a chemický priemysel), nasledovaný vybranými segmentmi spotrebného priemyslu a elektrotechnickým priemyslom. V kraji existujú 4 priemyselné parky. Nitriansky kraj nepatrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, disponuje nízkou ubytovacou kapacitou a dosiahol jednu z najnižších návštevností (6,3 %) v rámci SR. Celkom možno očakávať, že NK si ťažko udrží pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude viac dominovať energetika. Vďaka novým zahraničným investíciám by sa mohol zvýšiť podiel strojárkeho, elektrotechnického a automobilového priemyslu, prostredníctvom inovácií aj chemického priemyslu, ohrozená je pozícia lodiarkeho priemyslu. Inovačný potenciál regiónu by sa mal v budúcnosti zamerať na inovácie v elektrotechnickom priemysle a energetike, zvyšovanie spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, technológií znižujúcich nepriaznivý dopad na životné prostredie a predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva a pod. Oblasť Nitry síce má rovnaké štrukturálne problémy v oblasti výskumu, vývoja a inovácií ako zvyšok Slovenska - nedostatočné prístrojové vybavenie a nedostatočná technická infraštruktúra výskumu a vývoja, ale v kraji je sústredená významná a jedinečná vedeckovýskumná základňa pre oblasť poľnohospodárstva. NK je pomerne dobre dopravné prepojený s ostatnými časťami SR aj napriek absencii diaľnic s dopravným uzlom mesta Nitra. Zastúpené sú všetky druhy dopravy okrem leteckej (miestne letisko Nitra - Janíkovce). Špecifické postavenie má aj vodná doprava a jej význam rastie (Dunaj a prístav celoštátneho významu v Komárne).

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že NK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v poľnohospodárstve a chemickom priemysle. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu, ale najmä poľnohospodárstva a následne služieb v odvetviach sústredených v regióne. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie NK nízka. NK sa v posledných rokoch aj napriek svojmu potenciálu začal prepadať vo svojej výkonnosti v porovnaní s ostatnými regiónmi SR. Za najväčší rozvojový potenciál NK možno považovať:

- existujúcu sieť vedeckých a výskumných inštitúcií a potenciál vysokokvalifikovanej pracovnej sily vhodnej pre rozvoj výskumu a vývoja,
- nadregionálne väzby na rýchloraštúce regióny,
- lodnú cestu po Dunaji s prístavmi v Komárne a Štúrove medzinárodného významu.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda NK je tvorená vysokým inovačným potenciálom a vysokokvalifikovanou pracovnou silou v oblasti poľnohospodárstva a chemického priemyslu a predpokladmi pre rozvoj biotechnológií, nový typ sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti.

Strategické ciele:

1. veda, výskum, inovácie zamerané na oblasť poľnohospodárstva a chemického priemyslu,
2. komplexný rozvoj vidieka a pôdohospodárstvo,
3. územná a medziregionálna spolupráca,
4. udržateľný rozvoj krajiny.

Očakávané dopady:

- zvýšenie inovačnej kapacity a potenciálu najmä v oblasti poľnohospodárstva, chemického priemyslu a alternatívnych zdrojov energie,
- komplexný rozvoj vidieka, udržateľný rozvoj krajiny ako súčasti kvality života v regióne,
- posilnenie vnútroregionálnych, ale aj nadregionálnych a medzinárodných väzieb v strategických rozvojových oblastiach,
- zlepšenie demografickej situácie v regióne,
- zvýšenie orientácie regionálnej ekonomiky na nové typy služieb v sociálnej a zdravotníckej oblasti (NSRR, 2011, s.70-75).

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie.

rok 2020

- zateplenie a oprava fasády KD Lipová
- úprava chodníkov v Lipovej
- oprava strechy starej školy v Ondrochove

rok 2021

- nový gumolín – chodba, schodisko, prezliekarne – materská škôlka
- nové spevnené plochy v obci
- rekonštrukcia domu smútku Ondrochov + prístrešok
- parkovisko pred cintorínom v Ondrochove
- zakúpenie strategických pozemkov pri MŠ
- zakúpenie kompostérov
- oprava asfaltovej vozovky / cesta na železničnú stanicu
- chodník pri KD v Ondrochove
- MŠ Lipová - nová fasáda
- park s fontánou – KD Lipová
- chodníky na cintoríne v Ondrochove
- stará škola Ondrochov okná

rok 2022

- vybudovanie kolumbárií na oboch cintorínoch Lipová + Ondrochov
- obstaranie detských prvkov pred MŠ Lipová
- osadenie detských prvkov pred KD Ondrochov
- futbalové ihrisko - šatňa obytný kontajner
- zakúpenie konvektomatu do ŠJ Lipová
- osadenie 7 ks solárnych lúčov do cintorínov

rok 2024

- zakúpenie novej kosačky

- realizácia opráv vstupov v oboch častiach obce Lipová + Ondrochov

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Lipová nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovankej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitostí ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť.

Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Lipová a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- plocha lesných pozemkov - 34,2 ha, - plocha ornej pôdy 1109,4 ha a ovocných sádov 1,9 ha, - 85 podnikateľských subjektov - fyzické osoby, - 23 právnických osôb podnikateľov, - poloha obce v blízkosti okresného mesta Nové Zámky, - dostupná cesta I/64, - existencia maloobchodných predajní s potravinárskym a nepotravinárskym tovarom, - dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pôlom rastu, blízkosť okresného mesta a krajského mesta, - dostupnosť územia vzhľadom na infraštruktúru, - schválený územný plán obce (zadanie 2017), - výrobná zóna a areály poľnohospodárskych podnikov, - existencia železničnej dopravy	- nerozvinutá sieť komerčných služieb, - nedostatok obchodných služieb, - roztrúsenosť komerčných služieb, - absencia bankových služieb, - nevybudovaný priestor pre trhovisko v časti Lipová ani v časti Ondrochov, - nedobudovaná polyfunkčná zóna v centrálnej časti obce Lipová, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia a rozvoj plôch poľnohospodárskych podnikov, - rozvoj priemyselných plôch, - podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Lipová, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, - využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obšlužných a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Lipová, - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12	Stratégia WO 9 2 0 12
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj výrobných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- v určitej dĺžke prietahu cesty III triedy III/ 1499 a 1526 je vybudovaný jednostranný alebo obojstranných chodník, miestami oddelený od vozovky pásom zelene, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií, - prechádzajúce trasy štátnych komunikácií - I/64, III /1499, III/1526, - celkovo 10 novovybudovaných parkovacích miest pred obecným úradom, - existencia parkovacích miest pri areáloch výroby, domov smútku, škôl, ktoré patria do katastra obce Lipová a časti Ondrochov, - existencia zastávok SAD, - 26 min. vzdialená obec od okresného mesta Nové Zámky a 13 min od mesta Šurany, - existencia železničnej stanice na trati č.140,	- negatívny stav chodníkov popri cestách, - nedostatočné pokrytie chodníkmi popri cestách, - absencia dostatku parkovacích miest pri MŠ a ZŠ, - absencia dostatku parkovacích miest pri obecných cintorínoch, - nedostatok parkovacích miest pred domom kultúry, - nedobudované miestne komunikácie, - nevybudovaná sieť cyklochodníkov, - nevyhovujúce spojenie autobusovej prepravy počas voľných pracovných dní a sviatkov, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - nízky podiel ciest vyšších tried na celkovej dĺžke ciest v regióne, - nevyhovujúci technický stav ciest III. triedy, - prudký nárast individuálneho motorizmu,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - dobudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty III /1499 a III/1526, - dostavba parkovacích miest, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8	13 Stratégia WO 6
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia prevádzky pošty, - vybudovaný obecný vodovod s pokrytím územia na 84,12 %, - existencia čiastočne vybudovanej verejnej dažďovej kanalizačnej siete, - rozostavaná splašková kanalizačná sieť s pokrytím na 44,22 %, - vybudovaný rozvodná sieť plynu s pokrytím územia na 85,56 %, - existencia DSL/G3/G4 pripojenia do siete Internet,	- nevyhovujúci stav a pokrytie kanalizačnej siete s ČOV, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - nedostatočná kapacita elektrickej siete, - zlý technický stav telefónnej siete, - zlý technický stav existujúcich transformátorových staníc, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov (Malá Nitra), - negatívny stav nehnuteľného majetku obce,

- existencia Wi – fi pripojenia, - existencia verejného internetu, - pokrytie signálom mobilných operátorov na 70 - 90 %, existencia obecného cintorína v Lipovej a časti Ondrochov, - existencia domov smútku, - spracovaný územný plán obce a zadanie (2017),	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb ,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba a rekonštrukcia verejného vodovodu, - rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - dostavba kanalizačnej siete, - zavedenie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 6 14 7	Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - realizovaný separovaný zber, - existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce pre budovanie obecného kompostoviska (Lipová, Ondrochov), - čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť 44,22 %, existencia ČOV,	- nevyhovujúci stav problematiky zberného dvora pre separovaný zber, - absencia obecného kompostoviska, - nevyhovujúcu stav kanalizačnej siete - likvidovanie splaškových odpadových vôd z ostatnej neodkanalizovanej časti obce je žumpách, septikoch, - odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, ktorými je dažďová voda odvádzaná do MAlej Nitry, - nedostatok nádob na separovaný zber, - do separovaného zberu nie sú dostatočne zapojené domácnosti, - chýbajúca skládka stavebného odpadu, - existencia čiernych skládok, - nedostatok smetných košov na verejných priestranstvách, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,
Príležitosti	Ohrozenia

- dostavba kanalizačnej siete s napojením na centrálnu ČOV v Časti Ondrochov aj Lipová, - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd vodných tokov, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Šaľa, Nitra, Bratislava, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	Stratégia WO 14 6 5 11
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prítomnosť chránených území, - prechádzajúce hydrokoridory - Malá Nitra, - plynofikácia obce znižujúca zaťaženie životného prostredia, - SKUEV 0094 Veľký les, - CHA Lipovský park, - čiastočne odkanalizovaná obec - 44,22 %, - v súčasnosti schválený územný plán z roku 2017,	- nevyhovujúci stav kanalizačnej siete s ČOV, - negatívny stav korýt vodných tokov - Malá Nitra, - nedostatočné vybavenie estetickou zeleňou, - zvýšené emisie z prechádzajúcej cesty I a III triedy, - nezrevitalizované ochranné opatrenia proti možným záplavám, - nedostatok lavičiek na verejných priestranstvách, - nevyhovujúce zloženie okrasnej zelene, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia

	- krajiny, radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 9	Stratégia WO 2 5
T hrozby	Stratégia ST 4	Stratégia WT 10

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Nitrianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, - sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v obci predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, - podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku, - poskytovaná opatrovateľská služba, - existencia špecializovaného zariadenia - „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová, - Domov sociálnych služieb - Zariadenie sociálnych služieb Lipová,	- absencia DDS / Zariadenia pre seniorov, - absencia základnej zdravotnej starostlivosti, - absencia gynekologickej spádovej ambulancie, - absencia služby prevozu obyvateľov v dôchodkovom veku v podobe odvozu za lekárskou starostlivosťou, - nedostatočná spolupráca praktických lekárov, - absencia zariadenia núdzového bývania, - absencia domova dôchodcov, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory obecných stavieb, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - absencia zariadenia starostlivosti o starších obyvateľov, - nedostatočná úroveň klubovej činnosti, - zdravotný stav obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zlad'ovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 16	Stratégia WO 3
T hrozby	6 Stratégia ST 13	2 8 Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu WO – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Nové Zámky a Nitra.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia materskej školy (36 detí v roku 2023), - existencia základnej školy 1 - 9, - narastajúci počet žiakov základnej školy (75 detí v roku 2023), - vybudovaná telocvičná miestnosť, - vybudovaná jedáleň s kapacitou 42 osôb, - Obecný športový klub Lipová a Obecný hokejový klub FISTS Lipová, - lovný rybársky revír, - existencia poľovného revíru, - futbalové ihrisko,	- nevyhovujúci stav budov školskej infraštruktúry, - potrebná výstavba telocvične, - nedostatočne udržiavané ihriska – nedostatok peňazí na hospodára, - zlý technický stav budov materskej a základnej školy, - nevyhovujúci stav areálu školy, - nedostatočné vybavenie športovou infraštruktúrou pre malé deti, - nedostatok športových plôch, - nemožnosť využívania školskej infraštruktúry mimo vyučovacích hodín, - absencia neformálneho vzdelávacieho zariadenia, - absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Lipová a časti Ondrochov, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nepriaznivý demografický vývoj, - množstvo nových úloh bez riadneho preškolenia kompetentných zamestnancov, - negatívny vplyv sociálne slabého prostredia na správanie žiakov, - zvyšujúca sa administratíva a byrokracia vo výchovno-vzdelávacej práci,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9	11 Stratégia WO 2 6

T hrozby	Stratégia ST	9	Stratégia WT
-----------------	---------------------	---	---------------------

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO - využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, tradície, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - vybudovaný kultúrny dom Lipová a kultúrny dom Ondrochov, - existencia obecnej knižnice s kapacitou 3 764 knižných titulov, - prítomnosť vzácnych kultúrno – historických pamiatok - Elekovský kaštieľ v časti Mlynský Sek, Rímskokatolícky kostol Sedembolestnej Panny Márie, - v obci Lipová pôsobí niekoľko dobrovoľníckych organizácií: Občianske združenie Lipovian (zastrešuje kultúrnu, charitatívnu a športovú oblasť), Materské centrum "Nezbedko", Hnutie kresťanských spoločenstiev detí eRko, Slovenský červený kríž (humanitná organizácia), Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Slovenský zväz záhradkárov,	- nerozvinutá kultúrna turistika, - nedostatok miestností na nadväzovanie programov, - nevyhovujúci stav domu kultúry Lipová, - nevyhovujúci stav historických objektov, - malý záujem občanov na organizovanie podujatí, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - obnova zanikajúcich tradícií, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7 7	Stratégia WO 2 5
T hrozby	Stratégia ST 2	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- neustále zlepšovanie služieb cestovného ruchu, - prítomnosť vzácnych kultúrno – historických pamiatok, - možnosť rozvoja cestovného ruchu na Malej Nitre, - rekreačnú zónu "Lipkáreň", - štrkoviská, ktoré sa dotýkajú katastrálnych hraníc k.ú. Ondrochov a k.ú. Mlynský Sek. a vodný tok Malá Nitra a jej mŕtve ramená - Členstvo a partnerská spolupráca obce s mikroregiónom Cedron - Nitra, - existencia www stránky obce, - pravidelné kultúrne podujatia, - existencia cyklocestičiek,	- nedostatok stravovacích zariadení, - nevyužitý prírodný a priestorový potenciál, - absencia hygienickej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočne využitý kultúrno - historický potenciál obce a jej okolia, - slabšia spolupráca obce s okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, - absencia oddychových priestorov pre cyklistov, - nízky záujem miestnych podnikateľov o cestovný ruch, - absencia oddychových zón, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky, - slabo organizovaná folklórna činnosť a ľudové tradície,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha obce Lipová v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha obce Lipová vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, - spolupráca s okolitými obcami,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 7 1	Stratégia WO 8
T hrozby	Stratégia ST 9 5	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - energetická náročnosť budovy obecného úradu, - zastarané vybavenie obecného úradu, - absencia monitorovacieho systému, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,

	- nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	11 Stratégia SO 6 Stratégia WO 1 4	
T hrozby	3 Stratégia ST 5 Stratégia WT	

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - existencia webovej stránky,	- nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, - nedostatočný prístup k vysokorýchlostnému internetu, - absencia optických rozvodov vo všetkých častiach obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom, - vysoké nároky na odbornosť zamestnancov obce v oblasti práce s IT a službami eGovernmentu,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT,

- vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 7 3	Stratégia WO 9 7
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Lipová a ostatnými obcami v okolí. Naopak medzi slabé stránky obce Lipová patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Lipová vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE LIPOVÁ.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Lipová. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Lipová a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR NRSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Lipová poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb. Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Lipová je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť

príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité. Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie. Obec Lipová je súčasťou vyššieho územného celku Nitra. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Lipová:

Hlavné disparity NRSK

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie;
- rozvoj biotechnológií;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologický vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrovej-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Lipová v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ plocha lesných pozemkov - 34,2 ha, + plocha ornej pôdy 1109,4 ha a ovocných sádov 1,9 ha, + 85 podnikateľských subjektov - fyzické osoby, + 23 právnických osôb podnikateľov, + poloha obce v blízkosti okresného mesta Nové Zámky, + dostupná cesta I/64, + existencia maloobchodných predajní s potravinárskym a nepotravinárskym tovarom, + dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pôlom rastu, blízkosť okresného mesta a krajského mesta, + dostupnosť územia vzhľadom na infraštruktúru, + schválený územný plán obce (zadanie 2017), + výrobná zóna a areály poľnohospodárskych podnikov, + existencia železničnej dopravy	- nerozvinutá sieť komerčných služieb, - nedostatok obchodných služieb, - roztrúsenosť komerčných služieb, - absencia bankových služieb, - nevybudovaný priestor pre trhovisko v časti Lipová ani v časti Ondrochov, - nedobudovaná polyfunkčná zóna v centrálnej časti obce Lipová, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - obmedzené možnosti nákupu rozličného tovaru

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ v určitej dĺžke prietahu cesty III triedy III/ 1499 a 1526 je vybudovaný jednostranný alebo obojstranný chodník, miestami oddelený od vozovky pásom zelene, + vybudovaná sieť miestnych komunikácií, + prechádzajúce trasy štátnych komunikácií - I/64, III /1499, III/1526, + celkovo 10 novovybudovaných parkovacích miest pred obecným úradom, + existencia parkovacích miest pri areáloch výrob, domov smútku, škôl, ktoré patria do katastra obce Lipová a časti Ondrochov, + existencia zastávok SAD, + 26 min. vzdialená obec od okresného mesta Nové Zámky a 13 min od mesta Šurany, + existencia železničnej stanice na trati č.140,	- negatívny stav chodníkov popri cestách, - nedostatočné pokrytie chodníkmi popri cestách, - absencia dostatku parkovacích miest pri MŠ a ZŠ, - absencia dostatku parkovacích miest pri obecných cintorínoch, - nedostatok parkovacích miest pred domom kultúry, - nedobudované miestne komunikácie, - nevybudovaná sieť cyklochodníkov, - nevyhovujúce spojenie autobusovej prepravy počas voľných pracovných dní a sviatkov, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - nízky podiel ciest vyšších tried na celkovej dĺžke ciest v regióne, - nevyhovujúci technický stav ciest III. triedy, - prudký nárast individuálneho motorizmu,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia prevádzky pošty, + vybudovaný obecný vodovod s pokrytím územia na 84,12 %, + existencia čiastočne vybudovanej verejnej dažďovej kanalizačnej siete, + rozostavaná splašková kanalizačná sieť s pokrytím na 44,22 %, + vybudovaný rozvodná sieť plynu s pokrytím územia na 85,56 %, + existencia DSL/G3/G4 pripojenia do siete Internet, + existencia Wi – fi pripojenia, + existencia verejného internetu, + pokrytie signálom mobilných operátorov na 70 - 90 %, + existencia obecného cintorína v Lipovej a časti Ondrochov, + existencia domov smútku, + spracovaný územný plán obce a zadanie (2017),	- nevyhovujúci stav a pokrytie kanalizačnej siete s ČOV, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - nedostatočná kapacita elektrickej siete, - zlý technický stav telefónnej siete, - zlý technický stav existujúcich transformátorových staníc, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov (Malá Nitra), - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb ,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + realizovaný separovaný zber, + existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce pre budovanie obecného kompostoviska (Lipová, Ondrochov), + čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť 44,22 %, existencia ČOV,	- nevyhovujúci stav problematiky zberného dvora pre separovaný zber, - absencia obecného kompostoviska, - nevyhovujúcu stav kanalizačnej siete - likvidovanie splaškových odpadových vôd z ostatnej neodkanalizovanej časti obce je žumpách, septikoch, odvedenie dažďovej vody je v obci riešené cestnými priekopami, ktorými je dažďová voda odvádzaná do MAlej Nitry, - nedostatok nádob na separovaný zber, - do separovaného zberu nie sú dostatočne zapojené domácnosti, - chýbajúca skládka stavebného odpadu, - existencia čiernych skládok, - nedostatok smetných košov na verejných priestranstvách, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prítomnosť chránených území, + prechádzajúce hydrokoridory - Malá Nitra, + plynofikácia obce znižujúca zaťaženie životného prostredia, + SKUEV 0094 Veľký les, + CHA Lipovský park, + čiastočne odkanalizovaná obec - 44,22 %, v súčasnosti schválený územný plán z roku 2017,	- nevyhovujúci stav kanalizačnej siete s ČOV, - negatívny stav korýt vodných tokov - Malá Nitra, - nedostatočné vybavenie estetickou zeleňou, - zvýšené emisie z prechádzajúcej cesty I a III triedy, - nezrevitalizované ochranné opatrenia proti možným záplavám, - nedostatok lavičiek na verejných priestranstvách, - nevyhovujúce zloženie okrasnej zelene, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, + sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v obci predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, + podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku, + poskytovaná opatrovateľská služba, + existencia špecializovaného zariadenia - „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová, + Domov sociálnych služieb - Zariadenie sociálnych služieb Lipová,	- absencia DDS / Zariadenia pre seniorov, - absencia základnej zdravotnej starostlivosti, - absencia gynekologickej spádovej ambulancie, - absencia služby prevozu obyvateľov v dôchodkovom veku v podobe odvozu za lekárskou starostlivosťou, - nedostatočná spolupráca praktických lekárov, - absencia zariadenia núdzového bývania, - absencia domova dôchodcov, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory obecných stavieb, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - absencia zariadenia starostlivosti o starších obyvateľov, - nedostatočná úroveň klubovej činnosti, - zdravotný stav obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania

	- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
--	--

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia materskej školy (36 detí v roku 2023), + existencia základnej školy 1 - 9, + narastajúci počet žiakov základnej školy (75 detí v roku 2023), + vybudovaná telocvičná miestnosť, + vybudovaná jedáleň s kapacitou 42 osôb, + Obecný športový klub Lipová a Obecný hokejový klub FISTS Lipová, + lovný rybársky revír, + existencia poľovného revíru, + futbalové ihrisko,	- nevyhovujúci stav budov školskej infraštruktúry, - potrebná výstavba telocvične, - nedostatočne udržiavané ihriska – nedostatok peňazí na hospodára, - zlý technický stav budov materskej a základnej školy, - nevyhovujúci stav areálu školy, - nedostatočné vybavenie športovou infraštruktúrou pre malé deti, - nedostatok športových plôch, - nemožnosť využívania školskej infraštruktúry mimo vyučovacích hodín, - absencia neformálneho vzdelávacieho zariadenia, - absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dlhoročná história obce, tradície, + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + vybudovaný kultúrny dom Lipová a kultúrny dom Ondrochov, + existencia obecnej knižnice s kapacitou 3 764 knižných titulov, + prítomnosť vzácných kultúrno – historických pamiatok - Elekovský kaštieľ v časti Mlynský Sek, Rímskokatolícky kostol Sedembolestnej Panny Márie, + v obci Lipová pôsobí niekoľko dobrovoľníckych organizácií: Občianske združenie Lipovian (zastrešuje kultúrnu, charitatívnu a športovú oblasť), Materské centrum "Nezbedko", Hnutie kresťanských spoločenstiev detí eRko, Slovenský červený kríž (humanitná organizácia), Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Slovenský zväz záhradkárov,	- nerozvinutá kultúrna turistika, - nedostatok miestností na nacvičovanie programov, - nevyhovujúci stav domu kultúry Lipová, - nevyhovujúci stav historických objektov, - malý záujem občanov na organizovanie podujatí, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ neustále zlepšovanie služieb cestovného ruchu, + prítomnosť vzácných kultúrno – historických pamiatok, + možnosť rozvoja cestovného ruchu na Malej Nitre, + rekreačnú zónu "Lipkáreň", + štrkoviská, ktoré sa dotýkajú katastrálnych hraníc k.ú. Ondrochov a k.ú. Mlynský Sek. a vodný tok Malá Nitra a jej mŕtve ramená + Členstvo a partnerská spolupráca obce s mikroregiónom Cedron - Nitra, + existencia www stránky obce, + pravidelné kultúrne podujatia, + existencia cyklocestičiek,	- nedostatok stravovacích zariadení, - nevyužitý prírodný a priestorový potenciál, - absencia hygienickej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočne využitý kultúrno - historický potenciál obce a jej okolia, - slabšia spolupráca obce s okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, - absencia oddychových priestorov pre cyklistov, - nízky záujem miestnych podnikateľov o cestovný ruch, - absencia oddychových zón, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky, - slabo organizovaná folklórna činnosť a ľudové tradície,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce, + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - energetická náročnosť budovy obecného úradu, - zastarané vybavenie obecného úradu, - absencia monitorovacieho systému, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + existencia webovej stránky,	- nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, - nedostatočný prístup k vysokorychlostnému internetu, - absencia optických rozvodov vo všetkých častiach obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom, - vysoké nároky na odbornosť zamestnancov obce v oblasti práce s IT a službami eGovernmentu,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno-ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Lipová.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR NRSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina

nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová 2025 - 2034

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE LIPOVÁ

Vízia

Obec Lipová bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Nové Zámky. Bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných zvyklostí, kultúrne domy, obecné múzeum. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárstvo a drobné výrobné prevádzky. V oblasti cestovného ruchu obec vytvorí podmienky na rozvoj ubytovacích a stravovacích služieb v okolí vodnej plochy a hypoturistiky. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Dunajskej roviny.

Významným rozvojovým prvkom v obci je aj infraštruktúra vzdelávania. potreby predškolskej výchovy budú saturované modernizáciou a rozšírením materskej školy. V obci bude moderná základná škola. Súčasťou bude oddychovo športový areál. V nadväznosti na školskú infraštruktúru obec doplní a rekonštruje športové ihriská a areály v Lipovej. V rámci investícií budú pokryté potreby všetkých vekových skupín.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Lipová. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Lipová a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Lipová disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Lipová všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarom a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Lipová v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Lipová so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Lipová považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Lipová v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Lipová či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Lipová v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v

obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zvelaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Lipová nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Lipová, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a

ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti ekologickej výroby, lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (vodné toky - Malá Nitra, vodné plochy, lesy, ...) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás."

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Lipová je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

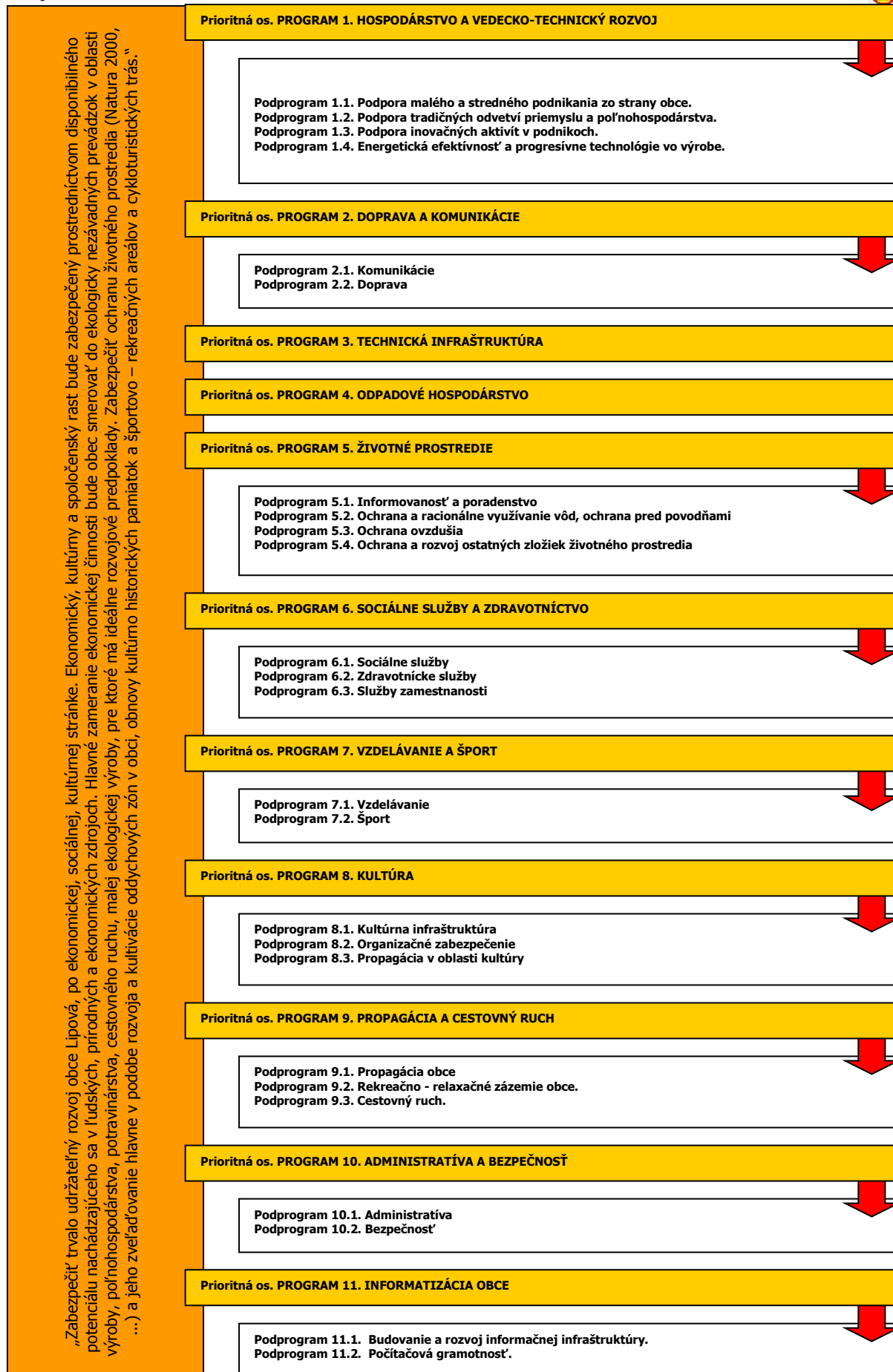
Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová na roky 2025 - 2034 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Lipová. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia,

identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitu a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Zberný dvor a obecné kompostovisko.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protipovodňových opatrení.

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podpora záujmovej činnosti.

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Školská športová infraštruktúra.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

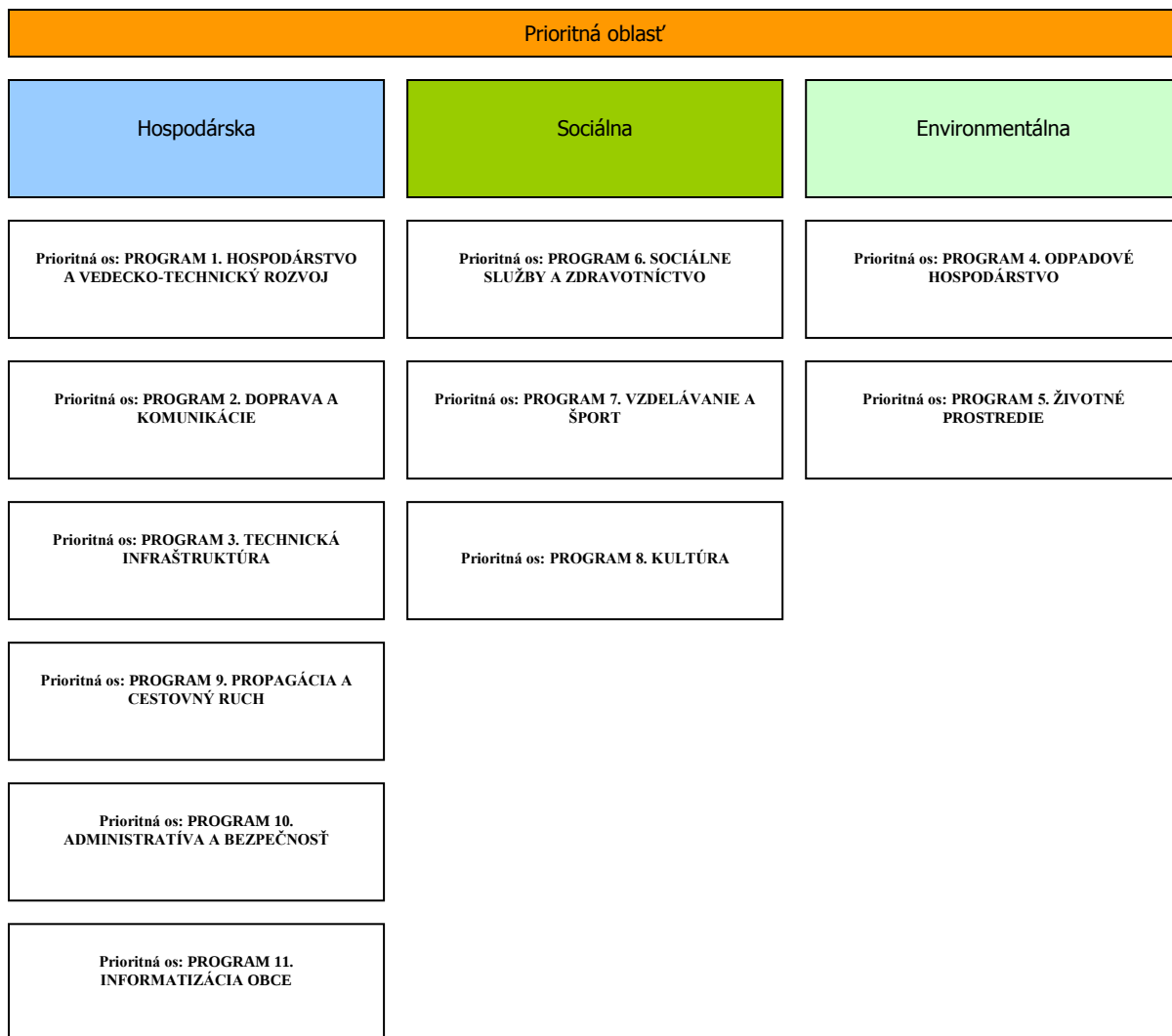
Opatrenie 11.2.2
 Opatrenie 11.2.3

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová
2025 - 2034**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivita Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivita Podpora výstavby maloobchodných predajní v starej dedine po oboch stranách medzi kostol a obecným úradom.
Podpora prevádzok - papiernictvo, galantéria, domáce potreby, železiarstvo...
Podpora prevádzok - oprava strojov a el. zariadení...
Výstavba trhoviska v centrálnej časti obce Lipová.
Podpora zriaďovania prevádzok reštauračných služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..
Realizácia ovocného sadu, genobanka starých krajových odrôd ovocných drevín.
Zníženie negatívnych dopadov poľnohospodárskej výroby - farma ošípaných v k.ú. Mlynský Sek.
Rekonštrukcia a revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby - farma ošípaných.
Rekonštrukcia a revitalizácia objektov - výrobný areál farma Rybár.
Zníženie negatívnych dopadov poľnohospodárskej výroby - výrobný areál farma Rybár.
Zníženie negatívnych dopadov bioplynovej stanice.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivita Modernizácia technológie v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie fotovoltaických panelov na verejných budovách.
Technológie na využívanie OZE.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Lipová. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie ZŠ smer východ (400 m).
Rekonštrukcia komunikácie medzi Ondrochovom a Lipovou.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie ZŠ smer Lipkáreň.
Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v Lipovej.
Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v časti Ondrochov.
- Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivity Rozšírenie cesty I. triedy I/64 z dvojpruhovej cestnej komunikácie na štvorprúdovú komunikáciu.
Rekonštrukcia cesty III. triedy III/1499.
Rekonštrukcia cesty III. triedy III/1526.
- Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba cyklocestičky Komjatice - Lipová popri ceste I. triedy I/64.
Výstavba cyklocestičky Mlynský Sek a Ondrochov - Cyklistická cestička "Lipovou alejou".
Výstavba cyklocestičky smerujúcej k prírodnému kúpalisku Tona.
Výstavba cyklocestičky vedúcej smerom do obce Rastislavice.
Výstavba cyklocestičky v smere na Poľný Kesov-Thermalpark Nitra.
- Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia plochy pred obecným kompostoviskom.
Rekonštrukcia parkoviska v časti Mlynský Sek (po cintorín za kostolom).
Výstavba parkoviska pri areáli židovského cintorína.
Výstavba parkoviska pri cintoríne Ondrochov, Mlynský sek.
Výstavba parkoviska pri kostole.
Výstavba parkoviska pri futbalovom ihrisku.
Výstavba parkoviska pred COOP Jednota.
Výstavba parkoviska pri základnej škole.
- Opatrenie 2.1.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III triedy III/1526.
Rekonštrukcia chodníkov v časti Ondrochov.
Rekonštrukcia a dostavba chodníkov od domu kultúry, ZŠ, smer kostol - Lipová.
Výstavba jednostranného chodníka smerom na mesto Šurany.
- Opatrenie 2.1.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia premostení.
- Opatrenie 2.1.7 Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivity Optimalizácia dopravného značenia.
Osadenie spomaľovačov na miestnych komunikáciách.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.2.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia zastávok SAD.
Rekonštrukcia miestnej železničnej zastávky.
Dostava sociálnych zariadení pre potreby železničnej zastávky.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba plôch HBV Mlynský Sek.
Výstavba plôch HBV Ondrochov. Výstavba plôch IBV v lokalite za športovým ihriskom.
Výstavba plôch IBV v lokalite medzi Ondrochovom a Lipovou (Mlynský Sek).
Výstavba plôch IBV v lokalite materskej školy.

Opatrenie 3.2 Aktivita	Rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Intenzifikácia verejného osvetlenia. Zapojenie fotovoltaičných panelov na obce pre napájanie siete verejného osvetlenia (batériové riešenie). Realizácia osvetlenia vstupu do obce. Výstavba osvetlenia smerom na železničnú zastávku.
Opatrenie 3.3 Aktivita	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Mlynský Sek - rekonštrukcia a prístavba jestvujúceho domu smútku. Revitalizácia plochy areálu cintorína Mlynský Sek. Dostavba chodníkov v areáli cintorína Mlynský Sek. Revitalizácia plochy areálu cintorína Ondrochov. Dostavba chodníkov v areáli cintorína Ondrochov. Obstaranie chladiacej techniky v domoch smútku.
Opatrenie 3.4 Aktivita	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba vodovodnej siete v Lipovej a časti Ondrochov. Rekonštrukcia uličných hydrantov.
Opatrenie 3.5 Aktivita	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete. Výstavba rozvodnej siete plynu v nových lokalitách. Dostavba elektrickej rozvodnej siete. Výstavba zemného vedenia elektrických rozvodov.
Opatrenie 3.6 Aktivita	Zníženie energetickej náročnosti budov. Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1 Aktivita	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov. Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu. Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2 Aktivita	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Výstavba kontajnerových stojísk. Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.
Opatrenie 4.3 Aktivita	Rekultivácia čiernych skládok. Odstránenie čiernej skládky pri ceste I/64.
Opatrenie 4.4 Aktivita	Zberný dvor a obecné kompostovisko. Vypracovanie technickej dokumentácie. Obstaranie drvičky odpadu BRKO. Zakúpenie váhy pre zberný dvor. Rozvoj zberového dvora a kompostárne. Rozšírenie manipulačnej plochy zberného dvora. Zakúpenie a umiestnenie ďalších kontajnerov na separovaný zber. Dokúpenie technického vybavenia (traktor, lys, fermentor).
Opatrenie 4.5 Aktivita	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd. Dostavba prečerpávacích staníc. Dostavba kanalizačnej siete.
Opatrenie 4.6 Aktivita	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Aktivity Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.

Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protipovodňových opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protipovodňových opatrení.
Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.
Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..
Výstavba dažďových záhrad a vsakovacích jám.
Vodozádržné opatrenia pri obecných budovách a využitie vody na verejných priestranstvách.

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia koryt vodných tokov.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta vodného toku Malá Nitra.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.
----------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
----------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Realizácia protierozných opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieroznej krovínovej vegetácie.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny pri vodnej ploche.
Výstavba parku v časti Mlynský Sek.
Výsadba estetické zelene od železničnej zastávky po Ondrochov.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
----------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Poskytovanie služby SOS hodínok.
Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.
Rekonštrukcia objektov zariadenia sociálnych služieb "Lipka".

Výstavba komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou.
Realizácia podmienok na poskytovanie denného stravovania dôchodcov.
Tvorba podmienok na donášku stravy do bytov, pranie, atď..
Výstavba denného stacionára.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivita Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba komunitného centra.
Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivita Výstavba priestorov pre zriadenie ambulancie praktického lekára.
Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých.
Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania
individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a
komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia vybavenia materskej školy.
Modernizácia vykurovacích zdrojov.

Opatrenie 7.1.2 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dobudovanie modernejších učební pre praktické vyučovanie.
Obnova učebných pomôcok, materiálu a náradia.
Modernizácia vybavenia ZŠ.
Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, ...).
Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady.
Rekonštrukcia a modernizácia budovy základnej školy.
Rekonštrukcia budovy starej školy v časti Ondrochov.
Modernizácia vykurovacích zdrojov.
Revitalizácia ovocného sadu v areáli ZŠ.

Opatrenie 7.1.3 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Zriadenie priestorov pre záujmové vzdelávanie.
Opatrenie 7.1.4 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia priestorov kuchyne ZŠ a MŠ.
Opatrenie 7.1.5 Aktivity	Školská športová inštruktúra. Rekonštrukcia a revitalizácia školského športového areálu. Výstavba telocvične pre potreby ZŠ.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu. Výstavba hracích plôch pre doplnkové športy v priestore športového areálu. Výstavba sociálno - prevádzkovej budovy v športovom areáli (šatne, sociálne zariadenia). Obstaranie 9 miestneho vozidla. Rekonštrukcia tribúny. Prekládka 22KV elektrického vzdušného rozvodu v športovom areáli. Výstavba detského dopravného ihriska. Výstavba športovej haly. Výstavba pump trackového ihriska.
-----------------------------	--

Opatrenie 7.2.2 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
-----------------------------	--

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Aktivity	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia vybavenia kultúrneho domu Lipová. Modernizácia zdrojov vykurovania kultúrneho domu Lipová. Rekonštrukcia objektu domu kultúry Ondrochov. Modernizácia zdrojov vykurovania kultúrneho domu Ondrochov.
Opatrenie 8.1.2 Aktivity	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok. Rekonštrukcia objektu kaštieľa a areálu. Rekonštrukcia objektu Obecného múzea. Rekonstrukcia a kultúrnych pamiatok.
Opatrenie 8.1.3 Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba amfiteátra.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Aktivity	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.
-----------------------------	--

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Aktivity	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie.
-----------------------------	--

Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Pribežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Pribežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Aktivity Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.
Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Podpora agroturistiky.
Výstavba športovo rekreačnej zóny pri vodnej ploche.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Modernizácia Obecného úradu.
Aktivity Modernizácia zdrojov tepla.
Zmeny a doplnky územného plánu.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Bezpečnosť.
Aktivity Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.
Rekonštrukcia verejného rozhlasu.
Výstavba kamerového systému na obecnom kompostovisku.
Výstavba kamerového systému na cintoríne Ondrochov.
Výstavba kamerového systému na cintoríne Lipová.
Modernizácia vybavenia hasičskej zbornice.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
-----------	--

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity Technické zabezpečenie IS.
Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.
Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.
Výstavba optickej siete.
Zriadenie WiFi.
Vybudovanie digitálneho kiosku pre úradnú tabuľu.

- Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
-----------	---

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

- Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

- Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lipová sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.
----------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	2
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2

		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	20
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	500

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	10
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Lipová	0	200 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Lipová	0	150
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Lipová	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Lipová	0	8
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Lipová	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Lipová	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Lipová	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lipová	-	1519

		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Lipová	0	15
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	15000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Lipová	0	150
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Lipová	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Lipová	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Lipová	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Lipová	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Lipová	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Lipová	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Lipová	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Lipová	0	15
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Lipová	0	500
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Lipová	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Lipová	95	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Lipová	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Lipová	0	20000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Lipová	0	300
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Lipová	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Lipová	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Lipová	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Lipová	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Lipová	0	50
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Lipová	0	30
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Lipová	0	20
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Lipová	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Lipová	0	20
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Lipová	0	30
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Lipová	0	50
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Lipová	0	3000
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Lipová	0	8
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Lipová	0	2
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Lipová	0	2
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Lipová	0	1

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Lipová	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Lipová	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Lipová	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
		Počet vytvorených protipovodňových hrádzi	výsledok	počet	obec Lipová	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Lipová	0	1
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Lipová	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Lipová	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Lipová	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1519
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Lipová	0	100
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Lipová	0	500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Lipová	0	20

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	100
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	250
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	3
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Lipová	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lipová	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Lipová	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	1519

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Lipová	0	2
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Lipová	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lipová	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lipová	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Lipová	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Lipová	0	1

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	500
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Lipová	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	36
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Lipová	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	75
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	110
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	1
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	200
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Lipová	690	110
Opatrenie 7.1.5	Školská športová infraštruktúra..	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	5000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	3500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	110

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Lipová	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Lipová	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	200
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Lipová	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	200

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Lipová	0	1500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Lipová	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Lipová	0	0
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Lipová	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Lipová	0	1519
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Lipová	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Lipová	0	15

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Lipová	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Lipová	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Lipová	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	10000
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Lipová	0	2000
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Lipová	0	10000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Lipová	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Lipová	0	10000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Lipová	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Lipová	0	10000

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Lipová	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	10000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Lipová	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Lipová	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Lipová	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	10000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Lipová	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Lipová	0	10000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	1000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Lipová	0	1

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Lipová	0	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Lipová	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Lipová	0	70

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lipová	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lipová	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Lipová	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Lipová	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Lipová	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lipová	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lipová	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Lipová	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lipová	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Lipová	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lipová	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Lipová	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Lipová	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Lipová	0	1

	internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.				Lipová		
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Lipová	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lipová	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Lipová	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Lipová	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová
2025 - 2034**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE LIPOVÁ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Lipová. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Lipová, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Lipová, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Lipová na roky 2025 - 2034.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Lipová

Implementácia PHRSR obce Lipová sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Lipová je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Lipová. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Lipová budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Lipová.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými

subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorit realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2025 - 2034 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2025 - 2034. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Lipová je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Lipová. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Lipová vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Lipová (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Lipová). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov

zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Lipová. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Lipová a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Lipová. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Lipová na roky 2025 - 2034. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 - 2034) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Lipová najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Lipová. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Lipová pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Lipová. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2033. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Lipová, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2025 - 2034		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2024, 2026, 2028, 2031	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Lipová.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

8.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora výstavby maloobchodných predajní v starej dedine po oboch stranách medzi kostol a obecným úradom.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora prevádzok - papiernictvo, galantéria, domáce potreby, železiarstvo...	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora prevádzok - oprava strojov a el. zariadení...	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba trhoviska v centrálnej časti obce Lipová.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Podpora zriaďovania prevádzok reštauračných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Realizácia ovocného sadu, genobanka starých krajových odrôd ovocných drevín.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Zníženie negatívnych dopadov poľnohospodárskej výroby - farma ošípaných v k.ú. Mlynský Sek.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Rekonštrukcia a revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby - farma ošípaných.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Rekonštrukcia a revitalizácia objektov - výrobný areál farma Rybár.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Zníženie negatívnych dopadov poľnohospodárskej výroby - výrobný areál farma Rybár.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Zníženie negatívnych dopadov bioplynovej stanice.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológie v podnikoch výroby.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Vybudovanie fotovoltaických panelov na verejných budovách.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Technológie na využívanie OZE.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Lipová. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.	
Podprogram 2.1. Komunikácie	
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenie 2.1.1		Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie ZŠ smer východ (400 m).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia komunikácie medzi Ondrochovom a Lipovou.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie ZŠ smer Lipkáreň.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v Lipovej.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v časti Ondrochov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 2.1.2		Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie cesty I. triedy I/64 z dvojpruhovej cestnej komunikácie na štvorprúdovú komunikáciu.	podľa potreby	SSC/VÚC NRSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	SSC / VÚC NRSK,
	Rekonštrukcia cesty III. triedy III/1499.	podľa potreby	SSC/VÚC NRSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	SSC / VÚC NRSK,
	Rekonštrukcia cesty III. triedy III/1526.	podľa potreby	SSC/VÚC NRSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	SSC / VÚC NRSK,
Opatrenie 2.1.3		Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Výstavba cyklocestičky Komjatice - Lipová popri ceste I. triedy I/64.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba cyklocestičky Mlynský Sek a Ondrochov - Cyklistická cestička "Lipovou alejou".	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba cyklocestičky smerujúcej k prírodnému kúpalisku Tona.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba cyklocestičky vedúcej smerom do obce Rastislavice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba cyklocestičky v smere na Poľný Kesov-Thermalpark Nitra.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 2.1.4		Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Rekonštrukcia plochy pred obecným kompostoviskom.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia parkoviska v časti Mlynský Sek (po cintorín za kostolom).	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parkoviska pri areáli židovského cintorína.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parkoviska pri cintoríne Ondrochov, Mlynský sek.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parkoviska pri kostole.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parkoviska pri futbalovom ihrisku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parkoviska pred COOP Jednota.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parkoviska pri základnej škole.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 2.1.5		Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Dostavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III triedy III/1526.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

			grantové schémy			
	Rekonštrukcia chodníkov v časti Ondrochov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia a dostavba chodníkov od domu kultúry, ZŠ, smer kostol - Lipová.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba jednostranného chodníka smerom na mesto Šurany.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	Nízky	obec Lipová
	Rekonštrukcia premostení.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Optimalizácia dopravného značenia.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Osadenie spomaľovačov na miestnych komunikáciách.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Rekonštrukcia zastávok SAD.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	Vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia miestnej železničnej zastávky.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	Vysoký	obec Lipová
	Dostava sociálnych zariadení pre potreby železničnej zastávky.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	Vysoký	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.2										
Opatrenie 2.2.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer	
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.	
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.
Opatrenie	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

3.1						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba plôch HBV Mlynský Sek.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba plôch HBV Ondrochov. Výstavba plôch IBV v lokalite za športovým ihriskom.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba plôch IBV v lokalite medzi Ondrochovom a Lipovou (Mlynský Sek).	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba plôch IBV v lokalite materskej školy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Intenzifikácia verejného osvetlenia.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Zapojenie fotovoltaičných panelov na obce pre napájanie siete verejného osvetlenia (batériové riešenie).	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Realizácia osvetlenia vstupu do obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba osvetlenia smerom na železničnú zastávku.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Mlynský Sek - rekonštrukcia a prístavba jestvujúceho domu smútku.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Revitalizácia plochy areálu cintorína Mlynský Sek.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Dostavba chodníkov v areáli cintorína Mlynský Sek.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Revitalizácia plochy areálu cintorína Ondrochov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Dostavba chodníkov v areáli cintorína Ondrochov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Obstaranie chladiacej techniky v domoch smútku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Lipová
	Dostavba vodovodnej siete v Lipovej a časti Ondrochov.	500	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Lipová
	Rekonštrukcia uličných hydrantov.	50	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Lipová
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba rozvodnej siete plynu v nových lokalitách.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
	Dostavba elektrickej rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.,
	Výstavba zemného vedenia elektrických rozvodov.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	2000	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
	Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicke motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Odstránenie čiernej skládky pri ceste I/64.	5	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Obstaranie drvičky odpadu BRKO.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Zakúpenie váhy pre zberný dvor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rozvoj zberového dvora a kompostárne.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rozšírenie manipulačnej plochy zberného dvora.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Zakúpenie a umiestnenie ďalších kontajnerov na separovaný zber.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Dokúpenie technického vybavenia (traktor, lys, fermentor).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Dostavba prečerpávacích staníc.	1000	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Lipová
	Dostavba kanalizačnej siete.	500	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Lipová
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lipová

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Lipová
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba dažďových záhrad a vsakovacích jám.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	Vodozádržné opatrenia pri obecných budovách a využitie vody na verejných priestranstvách.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Lipová
	Revitalizácia koryta vodného toku Malá Nitra.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Lipová

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinevej vegetácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Výstavba oddychovej zóny pri vodnej ploche.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba parku v časti Mlynský Sek.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výsadba estetickéj zelene od železničnej zastávky po Ondrochov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2.										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie										

5.4.2									
-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služby SOS hodínok.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia objektov zariadenia sociálnych služieb "Lipka".	Podľa potreby	Podnikateľský subjekt, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor/súkromný	žiadny	Oprávnený žiadateľ
	Výstavba komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou.	Podľa potreby	Podnikateľský subjekt, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor/súkromný	žiadny	Oprávnený žiadateľ
	Realizácia podmienok na poskytovanie denného stravovania dôchodcov.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Tvorba podmienok na donášku stravy do bytov, pranie, atď..	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba denného stacionára.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba komunitného centra.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j.	3500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba priestorov pre zriadenie ambulancie praktického lekára.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Modernizácia vybavenia materskej školy.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Modernizácia vykurovacích zdrojov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Dobudovanie modernejších učební pre praktické vyučovanie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Obnova učebných pomôcok, materiálu a náradia.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Modernizácia vybavenia ZŠ.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Revitalizácia areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, ...).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	Dostavba hracích prvkov v areáli školskej záhrady.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia a modernizácia budovy základnej školy.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia budovy starej školy v časti Ondrochov.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Modernizácia vykurovacích zdrojov.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Revitalizácia ovocného sadu v areáli ZŠ.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre záujmové vzdelávanie.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Revitalizácia priestorov kuchyne ZŠ a MŠ.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 7.1.5	Školská športová infraštruktúra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia a revitalizácia školského športového areálu.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Výstavba telocvične pre potreby ZŠ.	600	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Lipová

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu.	1000	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba hracích plôch pre doplnkové športy v priestore športového areálu.	500	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba sociálno - prevádzkovej budovy v športovom areáli (šatne, sociálne zariadenia).	70	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Obstaranie 9 miestneho vozidla.	15	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia tribúny.	70	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Prekládka 22KV elektrického vzdušného rozvodu v športovom areáli.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba detského dopravného ihriska.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba športovej haly.	700	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba pump trackového ihriska.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										

Opatrenie 7.1.3.										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Modernizácia vybavenia kultúrneho domu Lipová.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Modernizácia zdrojov vykurovania kultúrneho domu Lipová.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia objektu domu kultúry Ondrochov.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Modernizácia zdrojov vykurovania kultúrneho domu Ondrochov.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu kaštieľa a areálu.	podľa potreby	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka
	Rekonštrukcia objektu Obecného múzea.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonstrukcia a kultúrnych pamiatok.	podľa potreby	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Výstavba amfiteátra.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lipová

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Lipová
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Lipová
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Podpora agroturistiky.	podľa potreby	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka

	Výstavba športovo rekreačnej zóny pri vodnej ploche.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
--	--	-----	----------------------	----------------	--------	-------------

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Lipová
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Lipová

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia zdrojov tepla.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Zmeny a doplnky územného plánu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Rekonštrukcia verejného rozhlasu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba kamerového systému na obecnom kompostovisku.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba kamerového systému na cintoríne Ondrochov.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výstavba kamerového systému na cintoríne Lipová.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

	Modernizácia vybavenia hasičskej zbornice.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
--	--	----	----------------------	----------------	--------	-------------

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický záměr						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Lipová
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Zriadenie WiFi.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
	Výbudovanie digitálneho kiosku pre úradnú tabuľu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Lipová
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Lipová

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Lipová
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lipová
2025 - 2034**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Spolu
I. Hospodárska politika	2770,4	2836,9	3650,1	3650,1	964,1	897,6	83,9	83,9	0,1	0,1	14937,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	1463,8	1463,8	1713,8	1713,8	250,0	250,0					6855,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	936,3	936,3	1000,0	1000,0	147,5	147,5	83,8	83,8			4335,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	155,0	206,3	706,3	706,3	551,3	500,0					2825,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	125,6	125,6	125,1	125,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	502,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	85,0	100,0	100,0	100,0	15,0						400,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	4,8	5,0	5,0	5,0	0,3						20,0
II. Sociálna politika	3081,6	3731,6	3731,6	3731,6	650,1	0,1	140,1	140,1	140,1	140,1	15487,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	1238,8	1238,8	1238,8	1238,8							4955,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	1513,8	2163,8	2163,8	2163,8	650,0		140,0	140,0	140,0	140,0	9215,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	329,1	329,1	329,1	329,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1317,0
III. Environmentálna politika	633,8	1491,5	1744,0	1744,0	1110,3	252,5	0,0	0,0	0,0	0,0	6976,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	633,8	633,8	886,3	886,3	252,5	252,5					3545,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		857,8	857,8	857,8	857,8						3431,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkoúhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2.	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	5 150	3 348	2 511	837	837	0	0	1 803	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	1 000	650	488	163	163	0	0	350	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	605	605	514	91	42	0	48	0	0
Spolu	6 855,00	4 703	3 597	1 105	1 049	0	56	2 153	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	1463,75	1013	777	236	222	0	14	451	0
2026	1463,75	1013	777	236	222	0	14	451	0
2027	1713,75	1176	899	276	262	0	14	538	0
2028	1713,75	1176	899	276	262	0	14	538	0

2029	250,00	163	122	41	41	0	0	88	0
2030	250,00	163	122	41	41	0	0	88	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	6855,00	4703	3597	1105	1049	0	56	2153	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	3 185	3 185	2 707	478	223	0	255	0	0
Opatrenie 2.1.3	285	285	242	43	20	0	23	0	0
Opatrenie 2.1.4	135	135	115	20	9	0	11	0	0
Opatrenie 2.1.5	335	335	285	50	23	0	27	0	0
Opatrenie 2.1.6	255	255	217	38	18	0	20	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	140	140	119	21	10	0	11	0	0
Spolu	4 335	4 335	3 685	650	303	0	347	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	936,25	936	796	140	66	0	75	0	0
2026	936,25	936	796	140	66	0	75	0	0
2027	1000,00	1000	850	150	70	0	80	0	0
2028	1000,00	1000	850	150	70	0	80	0	0
2029	147,50	148	125	22	10	0	12	0	0
2030	147,50	148	125	22	10	0	12	0	0
2031	83,75	84	71	13	6	0	7	0	0
2032	83,75	84	71	13	6	0	7	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4335,00	4335	3685	650	303	0	347	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	60	60	51	9	4	0	5	0	0
Opatrenie 3.3	205	205	174	31	14	0	16	0	0
Opatrenie 3.4	560	560	476	84	39	0	45	0	0
Opatrenie 3.6	2 000	2 000	1 700	300	140	0	160	0	0
Spolu	2 825,00	2 825	2 401	424	198	0	226	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	155,00	155	132	23	11	0	12	0	0
2026	206,25	206	175	31	14	0	17	0	0
2027	706,25	706	600	106	49	0	57	0	0
2028	706,25	706	600	106	49	0	57	0	0
2029	551,25	551	469	83	39	0	44	0	0
2030	500,00	500	425	75	35	0	40	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2825,00	2825	2401	424	198	0	226	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky

Oblasť podpory

1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	5	5	4	1	0	0	0	0	0
Opatrenie 4.4	1 030	1 030	876	155	72	0	82	0	0
Opatrenie 4.5	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Opatrenie 4.6	1 010	1 010	859	152	71	0	81	0	0
Spolu	3 545,00	3 545	3 013	532	248	0	284	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	633,75	634	539	95	44	0	51	0	0

2026	633,75	634	539	95	44	0	51	0	0
2027	886,25	886	753	133	62	0	71	0	0
2028	886,25	886	753	133	62	0	71	0	0
2029	252,50	253	215	38	18	0	20	0	0
2030	252,50	253	215	38	18	0	20	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3545,00	3545	3013	532	248	0	284	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
5. Európa bližšie k občanom	Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
	podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
	podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
	Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	2 320	2 320	1 972	348	162	0	186	0	0
Opatrenie 5.2.3	510	510	434	77	36	0	41	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								

Opatrenie 5.4.1	51	51	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 5.4.2	550	550	468	83	39	0	44	0	0
Spolu	3 431,00	3 431	2 916	515	240	0	274	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	857,75	858	729	129	60	0	69	0	0
2027	857,75	858	729	129	60	0	69	0	0
2028	857,75	858	729	129	60	0	69	0	0
2029	857,75	858	729	129	60	0	69	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3431,00	3431	2916	515	240	0	274	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa Fond spravodlivej transformácie (FST)	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)				
Ciele	Oprávnené	Verejné zdroje	Súkromné	EIB

	náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				zdroje	
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	355	355	302	53	25	0	28	0	0
Opatrenie 6.1.2	4 250	4 250	3 613	638	298	0	340	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	350	350	298	53	25	0	28	0	0
Spolu	4 955,00	4 955	4 212	743	347	0	396	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	1238,75	1239	1053	186	87	0	99	0	0
2026	1238,75	1239	1053	186	87	0	99	0	0
2027	1238,75	1239	1053	186	87	0	99	0	0
2028	1238,75	1239	1053	186	87	0	99	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4955,00	4955	4212	743	347	0	396	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	560	560	476	84	39	0	45	0	0
Opatrenie 7.1.2	3 315	3 315	2 818	497	232	0	265	0	0
Opatrenie 7.1.3	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Opatrenie 7.1.4	255	255	217	38	18	0	20	0	0
Opatrenie 7.1.5	1 100	1 100	935	165	77	0	88	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	2 485	2 485	2 112	373	174	0	199	0	0
Spolu	9 215,00	9 215	7 833	1 382	645	0	737	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	1513,75	1514	1287	227	106	0	121	0	0
2026	2163,75	2164	1839	325	151	0	173	0	0
2027	2163,75	2164	1839	325	151	0	173	0	0
2028	2163,75	2164	1839	325	151	0	173	0	0
2029	650,00	650	553	98	46	0	52	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	140,00	140	119	21	10	0	11	0	0
2032	140,00	140	119	21	10	0	11	0	0
2033	140,00	140	119	21	10	0	11	0	0
2034	140,00	140	119	21	10	0	11	0	0
Spolu	9215,00	9215	7833	1382	645	0	737	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií

	Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	1 165	1 165	990	175	82	0	93	0	0
Opatrenie 8.1.2	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 8.1.3	101	101	86	15	7	0	8	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 317.00	1 317	1 119	198	92	0	106	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	329,10	329	280	49	23	0	26	0	0
2026	329,10	329	280	49	23	0	26	0	0
2027	329,10	329	280	49	23	0	26	0	0
2028	329,10	329	280	49	23	0	26	0	0

2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1317,00	1317	1119	198	92	0	106	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Spolu	502,00	502	425	77	35	0	42	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	125,60	126	106	19	9	0	11	0	0
2026	125,60	126	106	19	9	0	11	0	0
2027	125,10	125	106	19	9	0	10	0	0
2028	125,10	125	106	19	9	0	10	0	0

2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	502,00	502	425	77	35	0	42	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	60	60	51	9	4	0	5	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	340	340	289	51	24	0	27	0	0
Spolu	400,00	400	340	60	28	0	32	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	85,00	85	72	13	6	0	7	0	0
2026	100,00	100	85	15	7	0	8	0	0
2027	100,00	100	85	15	7	0	8	0	0

2028	100,00	100	85	15	7	0	8	0	0
2029	15,00	15	13	2	1	0	1	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	400,00	400	340	60	28	0	32	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	19	19	16	3	1	0	2	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	20	20	17	3	1	0	2	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	4,75	5	4	1	0	0	0	0	0
2026	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2027	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2028	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2029	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	20,00	20	17	3	1	0	2	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Lipová je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Lipová bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starostka obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“

18. RIÚS NRSK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR NRSK),
20. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komún na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozitívny dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Lipová.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falťan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIC, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (1 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.mineraly.sk/>
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 –
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,

41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružicková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajiny ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophoteliarstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hoteliarstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. NSRR, 2011
62. <http://www.sopsr.sk/>
63. naseobce.sk
64. Štatistický úrad, DataCubes,
65. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
66. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
67. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
68. <http://www.sodbtn.sk/>
69. www.agro-poradenstvo.sk, 12.8.2021
70. <https://sk.wikipedia.org/>
71. <http://www.minerality.sk/>
72. <http://www.podnemapy.sk>
73. <http://www.lipova.eu/lipova>
74. PHRSR,
75. <https://sk.wikipedia.org/wiki>
76. ÚPN, 2017
77. <https://www.meteoblue.com/sk>
78. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
79. <http://www.krasy-slovenska.sk>
80. <http://joe.fns.uniba.sk/prace/pista/Databaza.htm>
81. PPP Zámer, 2006

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Lipová
Programovacie obdobie 2025 - 2034
2024**

SCARBEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224